

GENESI NAĀRĀEÐABEMA BEÐEA

Naļ cartara Moiseba þalsia dadjirāba cawadamārēã sāwā Ācōrēba naļ ējūāra osida idjaba sāwā israelerāda idji puru bamārēã edasida. Israelerā Egipto druadeba ēdrapedadacarea Moiseba naļ cartara þalsia.

Genesi trāba jara þla “naārāedabema.” Maļ bērā naļ cartade þl þla Ācōrēba ne jūma oðadebemada, ēberārāba naārā cadjirua ēpēpedadadebemada, Ācōrēba dopapa zebidadebemada, ēberārāba naļ ējūā birapedadadebemada, idjaba ēberārāba naārā Ācōrēa ewari iwidipedadadebemada. Jūma maļgłara 1:1ðeba aba 11:26ðaa þl þla.

Maļare þl þla Ācōrēba Abrahaļneba israelerā yōbidadebemada (11:27ðeba aba 50:26ðaa). Dji crīcha droma naļ Genesi cartadebemara Ācōrēba Abraļa nāwā jarasia: “Bļdeba puru dromada mļa yōbiya... Bļdeba mļa naļ ējūāne þea purura jūma carebaya (12:2,3).” Wārāda naļ cartade ebuða þla ēberārāba cadjiruada o panenamīna Ācōrēba jūmarā carebai carea jłwa þalsida. Naārā jarasia diaurura poyaida (3:15). Māwānacarea dopapa zeside Ācōrēba Noéra idji ēberārā sida ēdrł edapeða ādjideba naļ ējūāra wayacusa birabisia (6:9ðeba aba 9:19ðaa). Māwānacarea Abraļa jarasia idjideba jūma naļ ējūāne þeara carebaida (12:2,3). Idjaba Josedeba ēberārāra cābana carebasia jarrababa quinirānamārēã (40:1ðeba aba 50:26ðaa).

Ācōrēba naļ ējūā oða

¹ Naārāeða Ācōrēba bajāda idjaba naļ ējūāda osia.

² Maļne naļ ējūāra mīã cawaié þasia idjaba ne neé þasia.

Pusa nābuada pāīmaba pāisosoa ūmasia. Mañne Ācōrē Jaureda pusa ḗrḗ domica babadjia.*

³ Mañbe Ācōrēba jarasia:

–Ānadua.–

Ara maḗda ḗnasia. ⁴ Mañ ḗnaara Ācōrēba bia unusia. Mañbe Ācōrēba ḗnaara pāīma umebemada awara ḗasia. ⁵ ḗnaara trḗ ḗasia “āsa.” Pāīmara trḗ ḗasia “diamasi.” Ācōrēba nabema ewaride māwā osia.†

⁶ Mañbe Ācōrēba jarasia:

–Baido ēsi dedaada ḗaya baido aba ḗtaa wāmārēā, aba edre bemārēā.–

⁷ Ara māwā jarabḗrḗba Ācōrēba mañ dedaara osia. Mañne baidora aba ḗtaa wāsia. Aba edre ḗesia. ⁸ Ācōrēba mañ dedaara trḗ ḗasia “bajā.” Umébema ewaride māwā osia.

⁹ Mañbe Ācōrēba jarasia:

–Dedaa edrebema baidora jūma ābaa ūmedua ējūā pōāsada odjamārēā.–

Ara maḗda ējūā pōāsada odjasia. ¹⁰ Mañra Ācōrēba bia unusia. Ējūā pōāsara Ācōrēba trḗ ḗasia “egoro.” Baido ābaa ūmenada trḗ ḗasia “pusa.”

¹¹⁻¹² Mañbe Ācōrēba jarasia:

–Egorode ne quīrātanoa tununadua; chirua ta zaubari ḗeada idjaba nejō bacuru sida. Jūma mañra ta zaudia ara ādji ḗea quīrāca tununamārēā.–

Ara maḗda egorode ne quīrātanoa tunusidaa. Jūma chirua ta diabari ḗeara idjaba bacuru nejō zaubari ḗea sida ādji ta bara tunusidaa ara ādji ḗea quīrāca tununamārēā.

* ^{1:2} Domica babadjia. Mañba jara ḗla Ācōrē Jaureba nañ ējūāra waga ḗasida idjaba bia oi carea ḗasida. † ^{1:5} Ācōrēba nabema ewaride māwā osia. Hebreo bedede nāwā ḗá ḗla: “Queupeḗa idjaba ḗnadrḗpeḗa nabema ewari basía.”

Maľra Ācōrēba bia unusia. ¹³ Ūbeabema ewaride māwā osia.

¹⁴⁻¹⁵ Maľbe Ācōrēba jarasia:

–Urua beada bajāne beadadua naľ ejūā ľna ʔamārēā idjaba āsara, diamasi ume quĩrā awara ʔamārēā. Maľgľba cawabi ʔaya ewarida, poadā idjaba sālľbe ewari dromada oēida panľda.–

¹⁶ Ara māwā jarabľrľba Ācōrēba ľmādauda āsabema carea osia. Jeđecoda diamasibema carea osia. Idjaba chĩdau siđa ocuasía. ¹⁷⁻¹⁸ Ācōrēba maľra jūma bajāne ʔlcuasía naľ ejūā ľna ʔamārēā, āsa beseamārēā, diamasi ľna ʔamārēā, idjaba āsara diamasi ume quĩrā awara ʔamārēā. Maľra idjía bia unusia. ¹⁹ Quĩmārēbema ewaride māwā osia.

²⁰ Maľbe Ācōrēba jarasia:

–Dojāne ne jūma zocai beada baraa baya. Idjaba ľtľ wāʔaribada siđa baraa baya.–

²¹ Ara māwā jarabľrľba Ācōrēba beđa waiʔľga beada ocuasía. Dojāne zocai beada quĩrātanoa ocuasía. Idjaba i bara beada quĩrātanoa ocuasía. Maľra idjía bia unusia.

²² Maľbe āđjirāra nāwā bia jarasia:

–Zocārā yōnadua. Pusara, do siđa birađadua. Idjaba ľbana siđa naľ ejūāne zocārā yōnadua.–

²³ Ācōrēba juesumabema ewaride māwā osia.

²⁴⁻²⁵ Maľbe Ācōrēba jarasia:

–Animarā quĩrātanoa beada naľ ejūāne baraa baya: daupēbada animarāda, āđji jāne wābada animarāda, mēābema animarā siđa baraa baya.–

Ara māwā jarabľrľba Ācōrēba mēābema animarāda, daupēbada animarāda, animarā āđji jāne wābada siđa quĩrātanoa ocuasía. Maľra idjía bia unusia.

²⁶ Maľbe Ācōrēba jarasia:

–Jãlbe ēberāda ođadrɿ dadji quĩrāca. Mañ ēberāba ĩbana ðeada, animarā pusade ðeada, daupēbada ðeada, mēābema ðeada, idjaba jūma ādji jāne wābada sida poya erobaya.–

²⁷ Ara māwā jarabɿɿba Ācōrēba ēberāda osia idji quĩrāca. Wārāda idji quĩrāca osia. Dji umaquĩrā, dji wērā sida osia. ²⁸ Mañbe Ācōrēba ādjira nāwā bia jarasia:

–Warra zocārā ununadua. Nañ ējūāra biradadua idjaba jūma nañ ējūāne ðeara bārā jɿwaeda erobeada. Ðeda ðeara, ĩbana ðeara, druabema animarā sida jūma poya erobeada.–

²⁹ Mañ awara Ācōrēba ādjía jarasia:

–Acɿadua, mĿa bārāa diaya jūma nañ ējūāne chirua ta bara ðeada, jūma bacuru nejō ta bara ðea sida. Mañnebe-mada bārāba jūma cođida panɿa. ³⁰ Idjaba animarā druabemaa, ĩbana ðeaa, jūma animarā ādji jāne wābada ðeaa bida mĿa chiruara diaya cođamārēā.–

Ara mađda māwā ðesia. ³¹ Mañbe Ācōrēba idjia ođara jūma bio bia unusia. Seibema ewaride māwā osia.

2

¹ Māwā Ācōrēba bajāra, nañ ējūā sida jūma pārāsia. Jūma bajāne ðeara, nañ ējūāne ðea sida pārāsia.

² Sietebema ewaride jūma pārā erobasia. Mañ bērā sietebema ewaride ĩnāūsia. ³ Jūma pārāpeđa ĩnāūna bērā, sietebema ewarira dji biara ðɿda ðasia jūmarāba idjía bia beđea panamārēā idjaba ĩnāū panamārēā.

⁴ Māwā Ācōrēba bajāra, nañ ējūā sida jūma osia.

Ācōrēba naārābema ēberā ođa

Ācōrēba nañ ējūā, bajā sida osi ewaride, ⁵⁻⁶ chiruada pōājārā sida neé basía Ācōrēba nañ ējūāne wadibida cueda zebica bađa bērā. Baribɿɿ egorođeba ĩtaa towaada

odjabadjia nañ ejũã jũma ðeguea oi carea.* Idjaba eberãda neé basía ejũã oi carea. ⁷ Mañne Ācõrēba egoro poraðeba eberãda osia. Mañ eberã quēblæde Ācõrēba jārāpuasia ãyãba edamãrēã. Mãwã eberãra zocai ðesia.

⁸ Mãwãnacarea Ācõrēba néu ejũãda ãmãdau odjabariare osia.† Mañ néu ejũãra Edeñ abadaa. Ācõrēba eberã odara néu ejũãne ðasia. ⁹ Mama quĩrãtanoa bacuru bia queðeada nejõ bia zaubadada waribisia. Mañ ejũã ãsi úsia nejõ zocai ðai diabarida. Idjaba úsia nejõ crĩcha bia, crĩcha cadjirua cawabibari sída.

¹⁰ Edeñ ejũãne doda ðasia mañ néu ejũãra jũma cũrãsa erobamãrēã. Mañ dora dji taedaa quĩmãrē nērã ðasia.

¹¹ Do nērã ðara aba Pisoñ basía. Pisoñra Havila druade ðla. Havila druara oro bara ðla. ¹² Dji orora bio bia ðla. Idjaba ónice mõgara sída bara ðla. Bacuru ða tũãpa ðl bedelio abada sída bara ðla. ¹³ Dewarabema dora Gihoñ abadaa. Gihoñra Cus druade ðla. ¹⁴ Mañarebema dora Tigri abadaa.‡ Mañ dora Asiria puruðeba ãmãdau odjabariare ðla. Jĩrũarebema dora Euprate abadaa.

¹⁵ Mañne Ācõrēba eberãra edapeða Edeñ néu ejũãne ðasia acł ðamãrēã. ¹⁶ Mañbe Ācõrēba eberãa jara ðasia:

–Jũma nañ néu ejũãne ðea nejõra ðla jõida ðla.

¹⁷ Baribara crĩcha bia, crĩcha cadjirua cawabibari nejõra jõcara ðla. Mañda jõsira ara mañ ewariðe ðara wãrãda beuya.–

¹⁸ Mañbe Ācõrēba jarasia:

* 2:5-6 Egoroðeba ãtaa towaada odjabadjia. Ācłrłmaarã mañ bedeaba jara ðla: “Baidoda egoroðeba ãta zebadjia.”

† 2:8 ãmãdau odjabariare. Mañba jara ðla mañ ejũãra Israel druadeba ãmãdau odjabariare ðlda wa Jordañ doðeba ãmãdau odjabariare ðlda. ‡ 2:14 Tigri. Hebreo bedeade “Hidekel” ðl ðla.

–Bia ɛlɛ́a ẽberã iduɓa ɓaida. Carebabari biada idji itea oya.–

¹⁹ Mañne Ācõrẽba egoroɗeba jũma animarã druabemada, jũma ĩbana sida osia. Mañ animarã ɓeara ẽberã-maa enesia cãrẽ trãda ãdjiza ɓɔcuai cawaya. Ara mañda ẽberã Adałba animarã ɓeara trã ɓɔcuasia. Animarã trãra ãdjiza ɓesia Adałba trã ɓɔcuada quĩrãca. ²⁰ Mãwã Adałba daupẽbada animarãra, ĩbana bajãne wãɓaribadara, mẽãbema animarã sida jũma trã ɓɔcuasia. Mãwãmĩna Adał itea carebabari biada waɗi neé basía.

²¹ Mañ carea Ācõrẽba Adałra bio cãĩbisia. Adał cãĩ ɓɔɗe Ācõrẽba idji orro ɓɔwɔɔɔda aɓa edasia. Edapeɗa waya dji djarara cara ɓasia. ²² Mañbe Ācõrẽba Adał orro ɓɔwɔɔɔ edaɗara wẽrãda osia. Opeɗa Adałmaa enesia. ²³ Mañne Adałba jarasia:

ɟɟɟɟɟ nałra mł orroa! Idjidɔɔ wãrãda mł djaradɛba oɗaa.[§]

Mła trã ɓɔya “wẽrã”, Ācõrẽba idjira umaquĩrãneba oɗa bẽrã.*

²⁴ Mañ carea umaquĩrãba dji zezara, dji papa sida amepeda idji quima ume ãbaa ɓeya. Mãwã cacua aɓa ɓɔ quĩrãca panania.

²⁵ Mañne Adałra, dji wẽrã sida ãcada panasiɗaa baribɔɔɔ peradaca basía.

3

Adałba dji wẽrã bida Ācõrẽ ĩjã amapedada

§ 2:23 idjidɔɔ wãrãda mł djaradɛba oɗaa. Hebreo bedede nãwã ɓɔ ɓɔa: “Nałra ɓɔwɔɔɔ mł ɓɔwɔɔɔɗebemaa idjaba djara mł djaradɛbemaa.” * 2:23 wẽrã. Hebreo bedede bedea “wẽrã” idjaba bedea “umaquĩrã” aɓari quĩrãca jĩguabaria.

¹ Jūma Ācōrēba ocuaēda animarā cāyābara damada crīcha cawaara ḥasia djārā cūrūgai carea. Mañ damaba wērā jarasia:

–¿Ācōrēba wārāda jarasica jūma nañ néude ḥea nejōra bārāba jōcara panlda?–

² Wērāba panusia:

–Māwāéa. Nañ néudebema nejōra daiba jōnida panla.

³ Bariblrl bacuru néu ēsi nūmlnebemada Ācōrēba jarasia: “Jālgrl nejōra jōrānada idjaba jidarānada. Māwā odiblrl beudā.”–

⁴ Mañne damaba wērā jarasia:

–Bārāra beudaéa. ⁵ Āteblrl mañ nejō jōblada ewariēde bārāba aḥeda jūma cawaēia biada, cadjirua sida. Māwā Ācōrē quirāca crīcha cawa panania. Mañglra idjia cawa ḥla, mañ carea bārā jōbi ama ḥla.–

⁶ Mañne wērāba unusia bacuru néu ēsi nūml nejōra biya purea jira ḥlda idjaba jōi biya quiruda. Ara mañda jō quirīāsia crīcha cawa ḥai carea. Mañbe ḥa edapeḥa jōsia. Jōpeḥa dji quimaa diasia. Mañne idjia biḥa jōsia.

⁷ Ara mañda ādjia umena aḥeda cawasiḥaa ādjira ācaḥa panlda.* Mañ carea higojō queduada iḡuḥapeḥa jāsiḥaa.

⁸ Quewara cūrādrblrlde Ācōrēra néu ējūāne nībasia. Adañba dji wērā biḥa mañ ūrīsiḥade néude mīrūsiḥaa.

⁹ Mañ bēḥā Ācōrēba Adañra nāwā trāsia:

–¿Blra sāma ḥl?–

¹⁰ Adañba panusia:

–Bl zebllrlda ūrīsiḥe ne wayaaba mlra mīrūsia ācaḥa ḥl bēḥā.–

¹¹ Mañne Ācōrēba iwiḥisia:

–¿Caiba jarasi blra ācaḥa ḥlda? ¿Blra jōsica mlā jōrāduada nejōra?–

* 3:7 Cawasiḥaa. Hebreo bedeade bl ḥla: “Dau urusiḥaa.”

¹² Adaľba panusia:

–Bla mľa wěra diadaba jōbisia.–

¹³ Maľ běra Ācōrēba wěra iwidiisia:

–ĴBla cāre cāreā jāwā osi?–

Wěra ba panusia:

–Damaba mľra cūrūgasia. Maľ běra mľa jōsia.–

¹⁴ Maľ běra Ācōrēba damara nāwā bié jara ħasia:

Bla jāwā cūrūgada běra, mľa blra daupēbada animarā
idjaba mēabema animarā cāyābara biéara ħaya.

Nāwā ħaya: idiba ľtaa bldji jāne nībaya idjaba ewariza bl
itera egoro pora caita ħaya aba beublrľdaa.†

¹⁵ Idjaba mľa blra wěra ume dji quĩrūda ħaya. Idiba ľtaa
bl warrara wěra warra ume dji quĩrū baya.

Bla wěra warrara jĩrūgarronane caya. Bariblrľ idjia bl
borora berradľgaya.‡

¹⁶ Maľne Ācōrēba wěra jarasia:

Bľ ħiogoa ħľde mľa blra bia mĩgabiya. Warra toblrľde
puadēba toya.

Māwā bia mĩga ħaimĩna bl quima ume ħa quĩrĩā ħaya,§
bariblrľ idjia blra idji jľwaeda eroħaya.

¹⁷⁻¹⁸ Maľne Ācōrēba umaquĩrā jarasia:

Mľa bľa jarasia jāľ nejōra jōrāmārēā. Māwāmĩna bl wěra
bedeada ĩjāsia.

Maľ běra mľa naľ ĩjūāra jūma bié ħaya. Lrľda, jūĩchichi
sida odjacuaya.

Bľra bio bia mĩga ħaya bl néudebemada coi carea. Idjaba
bľa chiruada co ħaya.

† 3:14 Bľ itera egoro pora caita ħaya. Hebreo bedeade bľ
ħla: “Egoro porada co nībaya.” ‡ 3:15 Romano 16:20; Apocalipsi

12:17. § 3:16 Bľ quima ume ħa quĩrĩā ħaya. Maľra hebreo
bedeade ebuda ħľéa. Ĭcrlrľmaarā jara ħla “bľ quimara
bľ jľwaeda eroħa quĩrĩā ħaya.”

19 Ne coi carea traja ɁɁde ɁɁ dratude jɁa zowua nũmaya
aɁa beubɁɁɁɁɁ.

ɁɁɁa egoro poraɁebemaa. MaɁ carea ɁɁɁa wayacusa egoro
pora baya.

20 AdaɁba idji wẽrãra trɁ ɁɁsia Eva, idjira jũma dadji
zocai Ɂea papa bẽrã.* 21 MaɁbe ãcõrẽba animarã eɁebema
wuada opeɁa aɁjía jɁɁisia. 22 Mãwãnacarea ãcõrẽba
jarasia:

–NaɁ eberãba jãɁ nejõra jõna bẽrã biada cadjirua siɁa
jũma cawa ɁɁa. Mãwã dadji quĩrãca Ɂesia. MaɁ bẽrã zocai
Ɂai diabari nejõda idjía idu jõbiɁaéa. MaɁda jõsira beuca
baya.–

23 Ara maɁda ãcõrẽba eberãra EdeɁ néu eñũãnebemada
ãyã jɁretasia eñũã o Ɂamãrẽã. ãcõrẽba idjira egoroɁeba
osia. MaɁ bẽrã idjira ɁɁsia egoroɁe ne u Ɂamãrẽã.

24 ãcõrẽba eberãra ãyã jɁretapeɁa EdeɁ néu eñũã ãmãdau
odjabariare bajãnebema nezocarã i bara panɁda ɁɁsia.
Idjaba ɁɁsia djõbada neco urua ɁɁda, iduɁa pɁɁɁga tucua
jira ɁɁda. MaɁɁɁrãba zocai Ɂai diabari nejõra waga
panesiɁaa ni aɁaɁba jõrãmãrẽã.

4

*Cai*Ɂba idji djaba Abel beaɁa

1 MaɁbe AdaɁra dji quima Eva ume cãisia. Evara Ɂiogo
ɁepeɁa warra tosia. MaɁne Evaba jarasia: “Mãa umaquĩrã
warrada eroɁesia ãcõrẽba carebaɁa bẽrã.” Mãwã dji
warrara trɁ ɁɁsia CaiɁ.*

2 Mãwãnacarea dji djaba Abelda tosia. MaɁ Abelera
oveja daupẽbari basía. MaɁne CaiɁra ne ubari basía.

* 3:20 Hebreo beɁeade Eva trɁra zocai ɁɁaɁa aɁɁɁ quĩrãca
jĩguabaria. * 4:1 Hebreo beɁeade CaiɁ trɁba jara ɁɁa
“erobeɁa.”

³ Māwā panne ewari aḅa Caiḷba idji néudebemada Ācōrēa diasia. ⁴ Maḷne Abelba oveja zaquerā dji naārā topeḅaḅada beapeḅa dji dragada Ācōrēa diasia. Ācōrēba Abelera idjia diada siḅa bia unusia.† ⁵ Baribḅḅ Caiḷda idjia diada siḅa bia unué basía. Maḷ carea Caiḷra bio quĩrūsia. Aḅeḅa quĩrā cadjirua nūmesia. ⁶ Maḷ carea Ācōrēba Caiḷa jarasia:

–¿Cārē cārēā quĩrū nūmḅ? ¿Cārē cārēā quĩrā cadjirua nūmḅ? ⁷ Bḅa biada oibḅḅ ¿bḅḅa ḅḅsriḅa ḅaéca?‡ Baribḅḅ bḅa biada oéḅḅḅ cadjirua jḅwaḅa ḅaya. Baribḅḅ bḅa cadjiruara royaida ḅḅa.–

⁸ Ewari aḅa Caiḷba idji djabaa jarasia: “Āyā pḅḅḅaḅe wāna.”§ Ara maḷda wāsidaa. Néude ābaa nīnane Caiḷba Abelera adua ḅaḅe beatasia. ⁹ Maḷ bēḅā Ācōrēba Caiḷa iwiḅisia:

–¿Sāma ḅḅ bḅ djaba Abelera?–

Maḷne Caiḷba panusia:

–Cawaéa. Māwāra ¿mḅḅra idji acḅbarica?–

¹⁰ Ācōrēba jarasia:

–¿Cārē cārēā bḅ djabara jāwā beasi? Idji oa egoroḅe erozoaḅaba jīgua jara ḅḅa mḅḅa jipa cawa omārēā. ¹¹ Bḅ djabada beaḅa bēḅā mḅḅa bḅḅa bié ḅḅḅa. Mḅḅa bḅḅa idji oa erozoaḅamaḅba āyā jḅretaya. ¹² Bḅḅa ējūā obḅḅḅmīna bḅ néura bia zauca baya. Bḅḅa naḅ ējūāne ara jāwā pḅḅḅa nībaya. Ānāūi siḅa neé ḅaya.–

¹³ Caiḷba Ācōrēa jarasia:

† 4:4 Hebreo 11:4; 1 Juaḷ 3:12. ‡ 4:7 ¿Bḅḅa ḅḅsriḅa ḅaéca? Maḷra hebreo beḅeade ebuda ḅḅéa. Āḅḅḅmaarā jara ḅḅa: “¿Mḅḅa bḅḅa bia unuéca?” § 4:8 Āyā pḅḅḅaḅe wāna. Griego beḅeade māwā ḅḅ ḅḅa. Hebreo beḅeade neéa.

–Mā māvā þaira jūmawāyā zarea þla. Māra mā draeá. ¹⁴ Idi bla māra naļ druadebemada āyā ɟaretablɾla. Bł quīrāpita māra wācara þaya. Idiþa ļtaa māra naļ ējūāne ɾlɾɾla nīþaya drua āīþema quīrāca. Bariduaba māra ununiblɾl, beaðia.–

¹⁵ Ācōrēþa jarasia:

–Bariduaba blda beaiblɾl, mā idjira bł cāyābara au-
duara cawa oya.–

Mā bērā Ācōrēþa Caiļ cacuađe sēyāda þlsia, baridu-
aba mā sēyāda unusiðara Caiļra bearānamārēā. ¹⁶ Ara maļda Caiļra Ācōrē quīrāpitabemada āyā wāpeða Nod
druađe þađe wāsia. Mā Nod druara Edeļneþa ļmāðau
odjabariare þla.

Caiļneþa yōpeðada

¹⁷ Caiļra idji quima ume cāisia. Dji wērāra þiogoa
þepeða Enocoda tosia. Mā Enoco tosiðe Caiļba puruda o
þasia. Dji puru trļra dji warra trļ quīrāca Enoco trļ þasia.

¹⁸ Enocora Irá zeza basía. Irára Mehujael zeza basía.
Mehujaelera Metusael zeza basía. Metusaelera Lame zeza
basía. ¹⁹ Mā Lameba wērāda umé eroþasia. Aþara Adá
abadjidaa, dewarabemara Zila abadjidaa. ²⁰ Adáþa Jabalda
tosia. Jabalðeþa yōsiðaa wua dede þeabadada, animarā
daupēbada rā siða. ²¹ Dji djaba trļra Jubal basía. Jubalðeþa
yōsiðaa arpa zá cawa þeada idjaba chiru zá cawa þe
siða. ²² Zilaba Tubal-Caiļda tosia. Idjia broncedeþemada
idjaba jiorrodeþema siða ne o cawa þasia. Tubal-Caiļ
djabawērā Naamá abadjidaa.

²³ Ewari aþa Lameba idji quimarā Adáa, Zilaa biða
jarasia:

Adá, Zila, mā beðeada ūrīnada. Mā ēberā cūdra þlda
beasia idjia mā djara tuða carea, mā puoða carea.

²⁴ Bariduaba Caiĭda beaibɫɫ, Ācōrēba maĭgɫɫa bio cawa oya. Baribɫɫ bariduaba mĭda dji cūdra carea beaibɫɫ Ācōrēba maĭ ēberāra auɫuara cawa oya.*

Adaĭba, Eva bida dewara warra unupeɫada

²⁵ Maĭ ewaride Adaĭra wayacusa dji quima ume cāisia. Maĭbe dji quimaba umaquĩrā warrada tosia. Maĭne jarasia: “Caiĭba Abel beaɫacarea Ācōrēba mĭa dewara warrada Abel cacuabari diasia.” Māwā dji warrara trĭ ɫɫsia Se.†

²⁶ Maĭbe Seba warrada unusia. Dji trĭra ɫɫsia Enó. Maĭ ewarideba ĭtaa ēberārāba Ācōrēa ewari iwidiɫɫadaɫe idji trĭra “Jehová” a panesidaa.

5

Adaĭneba yōpeɫada

¹ Nama ɫĭ ɫɫa Adaĭneba yōpeɫadaɫebemada. Ācōrēba ēberārā oside ara idji quĩrāca osia. ² Dji umaquĩrā, dji wērā sida osia. Maĭne Ācōrēba ādjira yōnamārēā bia jara ɫɫsia.* Ādji osi ewaride ādjira trĭ ɫɫsia “ēberārā.”

³ Adaĭ ciento treinta poa ɫɫside warrada unusia ara idji quĩrāca ɫɫda. Idjira trĭ ɫɫsia Se. ⁴ Se ununacarea Adaĭra ochociento poa ɫɫsia. Maĭne warrarā, wērācaurā sida unusia. ⁵ Jūma ābaa Adaĭba noveciento treinta poa unusia. Māwā ɫɫda jaidasia.

⁶ Sera ciento cinco poa ɫɫside Enóda unusia. ⁷ Enó ununacarea Sera ochociento siete poa ɫɫsia. Maĭne warrarā, wērācaurā sida unusia. ⁸ Jūma ābaa Seba noveciento doce poa unusia. Māwā ɫɫda jaidasia.

* ^{4:24} Bio cawa oya. Hebreo beɫeade nāwā ɫĭ ɫɫa: “ɫarima siete cawa oya.” Auɫuara. Hebreo beɫeade “ɫarima setenta y siete.” † ^{4:25} Hebreo beɫeade Se trĭɫba jara ɫɫa “diada.” * ^{5:2} Genesi 1:28.

⁹ Enó noventa poa ɓaside idji warra Cainaɓda unusia. ¹⁰ Cainaɓ ununacarea Enóra ochociento quince poa ɓasia. Maɓne warrarã, wërãcaurã siɗa unusia. ¹¹ Jūma ābaa Enóba noveciento cinco poa unusia. Māwã ɓɓda jaiɗasia.

¹² Cainaɓ setenta poa ɓaside idji warra Majalaleelda unusia. ¹³ Majalaleel ununacarea Cainaɓra ochociento cuarenta poa ɓasia. Maɓne warrarã, wërãcaurã siɗa unusia. ¹⁴ Jūma ābaa Cainaɓba noveciento die poa unusia. Māwã ɓɓda jaiɗasia.

¹⁵ Majalaleel sesenta y cinco poa ɓaside idji warra Jaréda unusia. ¹⁶ Jaré ununacarea Majalaleelera ochociento treinta poa ɓasia. Maɓne warrarã, wërãcaurã siɗa unusia. ¹⁷ Jūma ābaa ochociento noventa y cinco poa unusia. Māwã ɓɓda jaiɗasia.

¹⁸ Jaré ciento sesenta y dos poa ɓaside idji warra Enocoda unusia. ¹⁹ Maɓ Enoco ununacarea Jaréra ochociento poa ɓasia. Maɓne warrarã, wërãcaurã siɗa unusia. ²⁰ Jūma ābaa Jaréba noveciento sesenta y dos poa unusia. Māwã ɓɓda jaiɗasia.

²¹ Enoco sesenta y cinco poa ɓaside idji warra Matusaleɓda unusia. ²² Matusaleɓ ununacarea Enocora tresciento poa Ācōrē ume jipa nībasia. Maɓne warrarã, wërãcaurã siɗa unusia. ²³ Jūma ābaa tresciento sesenta y cinco poa unusia. ²⁴ Enocora ewariza Ācōrē ume jipa nībasia. Māwã ɓɓde nēbasia Ācōrēba zocai edeɗa bërã.

²⁵ Matusaleɓ ciento ochenta y siete poa ɓaside idji warra Lameda unusia. ²⁶ Maɓ Lame ununacarea Matusaleɓra seteciento ochenta y dos poa ɓasia. Maɓne warrarã, wërãcaurã siɗa unusia. ²⁷ Jūma ābaa noveciento sesenta y nueve poa unusia. Māwã ɓɓda jaiɗasia.

²⁸ Lame ciento ochenta y dos poa ɓaside warrada unusia. ²⁹ Maɓne Lameba jarasia: “Ācōrēba naɓ ẽjūãra bié ɓasia. Maɓ bërã dadjirã jɓwaba ẽjūã o paɓɓra zarea ɓɓa,

baribɫɫ nañ warrabɫɫ dadjirãra ãnãũbiya.” Mãwã dji warrara trɫ ɬasia Noé.†

³⁰ Mañ Noé ununacarea Lamera quiniento noventa y cinco poa ɬasia. Mañne warrarã, wērãcaurã sida unusia.

³¹ Jũma ãbaa seteciento setenta y siete poa unusia. Mãwã ɬɫda jaiɬasia.

³² Noé quiniento poa ɬaside dji warrarã Seɫda, Caɫda, Jape sida unusia.

6

Èberãrãba cadjiruada èpè panana

¹ Nañ èjũãne èberãrã yõsidaɛ caurãda unucuasidaa.

² Mañbe ãcõrè warrarãba mañ awērãrãra quiřãwãrẽã unusidaa.* Mañ bërã ãdjirãba awuabɫdada edasidaa.

³⁻⁴ Edapedadacarea warrarãda yõsidaa. Mañ warrarãra nañ èjũãne drasoa waiɬɫa warisidaa. ãdjirãra trɫ ɬɫga ɬesia mañ drõãenabema ewariɛde, nocoarebema ewariɛde biɬa. ãdjirã carea ãcõrèba jarasia: “Mã ãberãrã ãyãba diasia zocai pananamãrẽã baribɫɫ djara bërã beudia. Poa ciento veintebe beadia.”†

⁵ ãcõrèba unusia èberãrãba jũma nañ èjũãne cadjiruada jũmawãyã o panɫda. Unusia ãdjia aɬabe cadjirua oɬidɫ ewariza crĩcha panɫda. ⁶ Mañne ãcõrèra sopua ɬesia nañ èjũãne èberãrã oda carea. Idjimaarã biara ɬacasia ãdjira odaébara. ⁷ Nãwã crĩchasia: “Mã èberãrãda, animarãda,

† 5:29 Hebreo bedeade Noé trɫba jara ɬɫa “ãnãũya.” * 6:2

ãɫɫɫmaarã mañ ãcõrè warrarãra bajãnebema nezocarãa.

Dewaramaarã Sedeba yõpedadarãda mãwã panɫa. † 6:3-4

Mã ãberãrã ãyãba diasia zocai pananamãrẽã baribɫɫ djara bërã beudia. ãɫɫɫmaarã mañ bedeaba nãwã jara ɬɫa: “Mã Jaurera ewariza èberãrã ume djõ ɬaéã ãdjirãra djara bërã.”

animarã ãdji jãne wãbadada, ïbana siða jũma jõbiya. Mõa ãdjira odaébara biara ðacasia.”

⁸ Baribɫɫ Ācõrēba Noéda bia unusia.

Ācõrēba Noéa jãba droma baurude quĩrãca ðɫ obida

⁹ Nama Noédebemada nēbɫɫ ðɫa.

Noéra ēberã jipa ðasia. Ācõrē ume jipa nĩbabadjia. Idji ewaridēbemarã tãēna aþabe idjidɫ jaradi neé ðasia.

¹⁰ Noéba warrarãda ũbea unusia: Seļ, Caļ, idjaba Jape.

¹¹ Maļne naļ ējũãne þeara Ācõrē quĩrãpita bié duanesidaa baridua cadjiruara jũmawãyã o þea bēřã.

¹² Ācõrēba naļ ējũã acɫɫɫɫe wãřãda jũma bié ðada unusia jũma ēberãřãba ne jũmane cadjirua o þea bēřã.

¹³ Maļ carea Ācõrēba Noéa jarasia:

–Mõa naļ ējũãne zocai þeara jũma jõbiya jũmawãyã cadjiruada o þea bēřã. Idjaba naļ ējũã siða jũma ārĩa.

¹⁴⁻¹⁶ Maļ carea ɫɫa jãba dromada bacuru biadēbemada odua.‡ Opeda cãdorronaba soadua edaare, dajadaare bida. Maļ jãbara naļ waiðɫɫe odua: dji drasoada setenta y cinco braza, dji jedēada doce braza, idjaba dji ãɫɫada siete braza. Jãba dromara cɫɫpõ ũbea odua. Cɫɫpõza zocãřã ɫɫajucuadua. Maļbe cɫɫpõ ãtaarebemane dajadaa acɫɫɫɫada odua. Dji ãɫɫara bicaca aþa þaida ðɫa dji ãquidãdeba edaa. Idjaba eda wãbadada jãba droma orrode odua.

¹⁷ Pãřãnacarea mõa dopapada zebiya naļ ējũãra jũma ũ wãmãrēã. Mãwã jũma zocai þeara mõa jõbiya. Animarã þeara, ēberãřã siða jũma quininia. ¹⁸ Baribɫɫ mõra ɫɫ ume bedēa þɫya bãřã ēdɫɫ edai carea. ɫɫada, ɫɫ warrarãda, ɫɫ quimada, ɫɫ ãĩgurã siða jãba dromane þadoðia.

‡ 6:14-16 Bacuru bia. Hebreo bedēade “gofer” ɫɫ ðɫa. Baribɫɫ hebreo bedēa cawa þeaba maļ gofer bacurura adua paɫɫa.

¹⁹ Idjaba jūma animarāda umé uméa, dji umaquĩrāda dji wērāda jāba dromane eđa wābidia bl quĩrāca zocai beadamārēā. ²⁰ Ībanada, dewara animarāda, animarā ādji jāne wābada siđa umé uméa blmaa zeđia bla ādjirā zocai wagamārēā. ²¹ Idjaba cođi careabemada jɿɿɿ pepeđa wagadua bārāba maļ animarā biđa co panani carea.–

²² Ācōrēba jarada quĩrāca Noéba jūma osia.

7

Dopapa zeđa

¹ Māwānacarea Ācōrēba Noéa jarasia:

–Naļ ějūānebema ěberārā tāēna mļa ababe bɿɿɿ jipa unu bla. Maļ bērā bɿɿɿ jūma bl ěberārā siđa jāba dromane eđa wānadua. ² Dji mļa babue diaida bl animarānebemada dji umaquĩrārāda siete idjaba dji wērārāda siete edadua, baribɿɿɿ animarā mļa babue diacara panɿnebemada aba dji umaquĩrāda, aba dji wērāda edadua. ³ Ara maļ quĩrāca Ībanaza dji umaquĩrārāda siete, dji wērārāda siete edadua naļ ějūāne zocai beadamārēā. ⁴ Siete ewari bađacarea mļa cuarenta ewari āsa diamasi biđa cueda zebiya. Małba mļa naļ ějūāne zocai bea ođara jūma jōbiya.–

⁵ Ara małda Noéba jūma osia Ācōrēba jarada quĩrāca.

⁶ Noé seisciento poa baside dopapaba naļ ějūāra jūma ũ wāsia. ⁷ Dopapa carea Noéra jāba dromane eđa wāsia. Dji warrarāda, dji quimada, dji āĩgurā siđa eđa wāsidaa. ⁸ Jāba dromane eđa wāsidaa Ācōrēba babue diabada animarāda, Ācōrēba babue diacara panɿ animarā siđa. Ībana beada, jūma ādji jāne wābada animarā siđa eđa wāsidaa. ⁹ Umé uméa dji umaquĩrāda dji wērārā siđa jāba dromane eđa wāsidaa Ācōrēba Noéa jarada quĩrāca.

¹⁰ Siete ewari bađacarea dopapaba ějūāra ũ wāsia.

¹¹ Noé seisciento poa baside ara maļ poađe jeđeco aba

auđu diecisiete ewari ɓɓɗe ũ wāsia. Ara mañ ewaride pusa edrebema baidora ɓtaɓ bogadrɓ ze nūmesia, idjaba cue sida bio ze nūmesia. ¹² Nañ ẽjũãne cue ze nūmasia cuarenta ewari ɓsa, diamasi biɗa.

¹³ Cue ze nūmeside Noéra idji warrarã Señ, Cañ, idjaba Jape sida jãba dromane eɗa wāsidaa. Noé quimada, dji ɓĩgurã sida eɗa wāsidaa. ¹⁴ Ɔdjirã ume quĩrãtanoa animarã mēãbemada, daupēbadada, ɗdji jãne wãbadada, ɓbana sida jãba dromane eɗa wāsidaa. ¹⁵ Animarã beara jũma umé uméa Noémaa zesedapeɗa jãba dromane eɗa wāsidaa. ¹⁶ Animarã beaza eɗa wāsidaa dji umaquĩrãda dji wērãda, Ɔcōrēba Noéa jaraɗa quĩrãca. Noé eɗa wãnacarea Ɔcōrēba dji eɗa wãbadara jũãtrɓ nūmɓsia wagai carea.

¹⁷ Cuarenta ewaride dopapaba jũma ũ wãbrɓɓ basía. Ɔtaɓ ũ wãbrɓɓɗe jãba dromara baido ɓrɓ ũmesia. ¹⁸ Dora ewariza ɓtaɓ ũ wāsia. Waiɓɓa ũ wāsia. Mañ bērã jãba dromara baido ɓrɓ ɓrɓrɓaga ũmesia. ¹⁹ Mãwã ɓɓɗe doba nañ ẽjũãra jũma ũ wāsia. Eya ɓtrɓara bea sida jũma ũ wāsia. ²⁰ Eyara jũma ũ nūmepeɗa waɗi braza quĩmãrē auđu ũ wāsia.

²¹ Mañ bērã nañ ẽjũãne zocai beara jũma quinisidaa. ɓbana beada, daupēbada animarãda, mēãbemada, jũma animarã ɗdji jãne wãbada sida quinisidaa. Idjaba ẽberãrã sida jũma quinisidaa. ²² Jũma druabema ɓyãbabada beara quinisidaa. ²³ Wãrãda jũma druabema zocai beara quinisidaa. Ɔberãrãda, animarãda, ɗdji jãne wãbadada, ɓbana sida quinisidaa. Mãwã Ɔcōrēba nañ ẽjũãne beɗara jũma jōbisia. Mañne ɓɓabe panesidaa Noéda, idji ume jãba dromane eɗa wãpedada sida. ²⁴ Nañ ẽjũãra dopapaba ciento cincuenta ewari ũ nūmasia.

8

Dopapa wãna

¹⁻² Nañ ejũã ù nũmaside Ācõrēba Noéra jũma animarã jãba dromane duanλ sida quĩrãdoaé basia. Mañ bẽrã Ācõrēba nãũrãda jũma nañ ejũãne tλbisia, pusa edrebema baidora tλdrλbisia, idjaba cue sida poabisia. ³⁻⁴ Mañ bẽrã dora pĩaca edaa erru wãsia. Cue zesi ewarideba ciento cincuenta ewari baɗacarea jãba dromara Ararat eyaiɗa ɓλ druade poa ɓesia. Cue zesi poade sei jedeco auɗu diecisiete ewari ɓλde mãwã poasia. ⁵ Baribλrλ waɗibiɗa dora erru basia. Pĩaca erru wãne diebema jedeco nabema ewaride waabema eya borora odjacuasias.

⁶ Cuarenta ewari baɗacarea Noéba jãba dromane da-jadaa acλbada oɗara ewasia. ⁷ Ewapeɗa ĩbana ne mĩguia cobarida eɗrλbisias egoro põasada unui cawaya.* Mañ ĩbanara wãpeɗa waa zeé basía, ãtebλrλ pλrλa wãɓari nĩbabadjia do errubλrλmisa. ⁸ Mãwã ɓλde Noéba puchirãda wãbisias dora errusi cawaya. ⁹ Mañ puchirãra jãba dromanaa waya jẽda zesias sãma ɓarida unué bẽrã. Mañbe Noéba puchirãra idji jλwaba edapeɗa jãba dromane eɗa ɓasia.

¹⁰ Siete ewari jãpeɗa Noéba wayacuasias puchirãra jãba dromaneba wãbisias. ¹¹ Queubλrλde puchirãra waya jẽda zesias. Mañne dji quidãde olivo bacuru queduada enesias. Mañneba Noéba cawasia ejũã ù nũmanara wãrãda errubλrλda. ¹² Waya siete ewari jãpeɗa Noéba wayacuasias puchirãra wãbisias. Mañne puchirãra waa Noémas zeé basía.

¹³ Noé 601 poa ɓaside nañ ejũãne dora jũma errusias. Ara mañ poade dji nabema jedecoɗe nabema ewaride Noéba jãba droma de eɗcarrara ogapetasias. Mañne ejũãra põãsa

* 8:7 ĩbana ne mĩguia cobarida. Cãpũrĩã beɗeade ɓλ ɓλa “cuervo.” Baribλrλ dopeda jaraé ɓλa. Idjaba ãgoso sida jaraé ɓλa ne mĩguiada cobarimĩna.

ħada unusia. ¹⁴ Jedeco aħa auħu veintisiete ewari ħħde ėjũara wārada bio pōasa ħasia. ¹⁵ Maħbeħra Ācōrēba Noéa jarasia:

¹⁶ –ħra, ħ quima, ħ warrarā, ħ āĩgurā sida jāba dromaneba ėdrħadaua. ¹⁷ Idjaba ėdrħbigadua jũma animarā ħ ume duanħra: ĩbanada, animarā daupēbadada, animarā ādji jāne wābada sida jũma naħ ėjũane wānapeda yōnamārēa.–

¹⁸ Ara maħda Noéra, dji quima, dji warrarā, dji āĩgurā sida ėdrħsidaa. ¹⁹ Idjaba jāba dromaneba ėdrħsidaa jũma animarā daupēbadada, mēābemada, ādji jāne wābadada idjaba wāħaribada sida. ²⁰ Maħbe Noéba mōgarada ĩħ pā buesia animarā Ācōrēa babue diai carea. Māwā opeda Ācōrēa babue diaida ħ animarāda, ĩbana sida aħa aħa beacuasias. Beacuapeda mōgara ĩħ pā bueda ĩħ Ācōrēa babue diasias. ²¹ Maħ babue diaħara Ācōrēba bias unusias. Maħne jarasia:

–Idiħa ĩħaa mħa naħ ėjũara waa bié ħléa, ėberārāba caibe eħħba ādji soħe cadjirua oħdrħ cħħa ħeamĩna. Idjaba mħa jũma zocai ħeara waa quinibiéa mħa oħa quĩrāca. ²² Naħ ėjũa ħħmisa ėberārāra ne u panania, ne ewa panania. Ewari jħwħrħāra, ewari cūrāsa sida ħaya. Doiħaada, poa sida ħaya. Āsa, diamasi sida ħaya.–

9

Ācōrēba Noé ume bedea ħħda

¹ Maħbe Ācōrēba Noéa, dji warrarāa biħa nāwā bias jarasia:

–ħra zocārā yōnadua. Naħ ėjũara jũma biradadua.

² Jũma animarā naħ ėjũane ħeaba bārāra wayadħa. ĩbanara, animarā druabemara, pusadēbema sida jũma bārā jħwaeda ħadħa.

³ M̄la naēna chiruada, nejō siḁa coḁamārēã diasia.* Ara mañ quiṙãca iḁi m̄la jūma animarã ðea siḁa diabl̄la coḁamārēã. ⁴ Barib̄la animarã oara cocara paṇla, oad-
-eba jūmarãda zocai duan̄l bēra. ⁵ Ēberãba wa animarãba ēberãda beaib̄la, m̄la cawa oya. ⁶ M̄la ēberãra ara m̄ldji quiṙãca osia. Mañ carea bariduada m̄ã beaib̄la, bãrã bororãba mañ ēberãra beabiḁida paṇla.

⁷ M̄la bãrãa jaraya: warra zocãrã yōnadua. Nañ ējūãra jūma biradadua.-

⁸ Mañ awara Ācōrēba Noéa, dji warrarãa biḁa nãwã jarasia:

⁹⁻¹⁰ -Ūrĩnadua, m̄la beḁeada ðlya bãrã ume, bãrãneba yōb̄darã ume biḁa, jūma animarã bãrã ume jãba dro-
-maneba ēḁr̄peḁada ume biḁa. Animarã daupēbada, mēãbema, ĩbana, jūma nañ ējūãne ðea animarã ume m̄la beḁeada ðlya. ¹¹ M̄la beḁea ðl̄bl̄la naḁḡla: nañ ējūãne zocai ðeara waa doparaba jōbiéa. Waa nañ ējūãra ũ wãéa nañ ējūãne ðea quininamārēã. M̄la beḁea ðḁara wãrãda mãwã ðaya.-

¹²⁻¹³ Mañ awara Ācōrēba jarasia:

-M̄la bãrã ume, bãrãneba yōb̄darã ume, animarã ume biḁa beḁea ðḁara jōca baya. Mañ carea m̄la sēyãda jãrãrãne jira ðl̄bl̄la cawadãmārēã m̄la nañ ējūãne ðea ume beḁea ðḁara wãrãda mãwã ðaيدا. Mañ sēyãra eumaa. ¹⁴ M̄la jãrãrã zebib̄laḁe m̄l eumara odjabari baya. ¹⁵ Maḁḡleba m̄la quiṙãneba ðaya m̄la bãrã ume animarã ume biḁa beḁea ðḁara. Waa doparara wãbiéa nañ ējūãne ðea quinibi carea. ¹⁶ Euma jãrãrãne jira ðl̄ unub̄laḁe m̄la quiṙãneba ðaya jūma nañ ējūãne zocai ðea ume beḁea ðḁara. Mañra jōca baya. ¹⁷ Wãrãda

* 9:3 Genesi 1:29.

eumaba quĩrãnebabi ðaya mĩa jũma naĩ ějũãne zocai ðea ume bedea ðłđara.–

Ăcõrẽba Noéa mãwã jarasia.

Noé warrarãba opeđada

¹⁸ Noé warrarã jãba dromaneba ěđrłpeđadara Seĩ, Caĩ, idjaba Jape basĩa. Caĩra Canaaĩ zeza basĩa. ¹⁹ Noé warrarãra ũbea panasĩđaa, baribłrł ědjĩdeba yõpeđadarãba naĩ ějũãra wayacusa birasĩđaa.

²⁰ Maĩbe Noéba peada opeđa uvada úsia. ²¹ Ewari aba Noéba uva ða aseada do ðasia. Maĩba idjira beu ðesia. Maĩ bẽrã idji dejãne ěcada tabasia. ²² Mãwã tabłde dji warra Caĩda eđa zesia. Caĩra Canaaĩ zeza basĩa. Maĩne Caĩba idji zeza ěcada tabłda unupeđa idji djabarã dajadaare panła jarade wãsia. ²³ Maĩ carea Seĩba Jape biđa borobada aba edasĩđaa. Maĩ borobara ědji equiade ðłđapeđa ěđaunaa wãsidaa ědji zezamaa. Maĩbe araa acłđae ědji zezara ãnẽðari ðsidaa. Mãwã ědji zeza cacuara ununaé basĩa.

²⁴ Noé quĩrã bađacarea cawasia idji warra tẽãbema Caĩba ođara. ²⁵ Maĩ carea jarasia:

Caĩ warra Canaaĩra mĩa bié jara ðłya. Canaaĩra idji zeza djabarã nezoca eđaara ðłda ðaya.

²⁶ Mãwã jaradacarea Noéba idji warrarã Seĩra Jape siđa nãwã bia jara ðłsia:

Mł Ćcõrẽba Seĩra bia ðłya. Canaaĩra Seĩ nezoca baya.

²⁷ Japera Ćcõrẽba dji dromada ðłya. Idji djaba Seĩ ume necai ðaya. Canaaĩra idji nezoca baya.

²⁸ Dopapa wãnacarea Noéra 350 poa ðasia. ²⁹ Mãwã 950 poa ðaside jaiđasia.

¹ Dopapa wānacarea Noé warrarā Seļba, Caļba, Jape biða warrarāda unucuasidaa. Nama ʘ́ ʘ́la ādjiðeba yõpedaðadebemada.

² Japedeba yõpedaðara naļǵarā basía: Gomer, Magog, Madai, Javaļ, Tubal, Mesec, Tiras siða. ³ Jape warra Gomerðeba yõpedaðara naļǵarā basía: Asquenaz, Ripat, Togarmá siða. ⁴ Jape warra Javaļneba yõpedaðara naļǵarā basía: Elisá, Tarsi, Quitiļ, Rodaniļ siða.* ⁵ Javaļneba yõpedaðara pusa icawa drua osidaa. Maļne jūma Jape warrarāba ādjirāza puruda osidaa idjaba ādji puruza ādji quĩrāmera awara awara beðea þeasia.

⁶ Caļneba yõpedaðara naļǵarā basía: Cus, Mizraiļ, Put, Canaaļ siða. ⁷ Caļ warra Cusðeba yõpedaðara naļǵarā basía: Sebá, Havila, Sabtá, Raamá, Sabteca siða. Raamáneba yõpedaðara Chebá idjaba Dedaļ basía. ⁸ Cusba idjaba Nimroda unusia. Maļ Nimrora naļ ėjūāne nabema ėberā dji droma basía. ⁹ Nimrora mẽā wāi carea dji bia basía Ācõrēba māwā quĩrāna bēra.† Maļ bēra ėberārāba jarabadjidaa: “Nimro quĩrāca jāļ ėberāda mẽā wāi carea dji bīaa, Ācõrēba māwā quĩrā ʘ́ bēra.” ¹⁰ Idji jłwaeda eroþasia puru dromarāda. Naārā Sinar druaðe eroþasia Babelda, Erecoda, Acada, Calne siða. ¹¹ Mamałba Asiria druadaa wāsia.‡ Mama puru osia Niniveda, Rehoboda, Cala siða. ¹² Idjaba Reseļ puru dromada osia Ninive idjaba Cala ėsi.

¹³ Caļ warra Mizraiļneba yõsidaa naļǵarāda: Ludiļ, Anamiļ, Lehabiļ, Naptuhiļ, ¹⁴ Patrusiļ, Casluhiļ, Cap-

* 10:4 Rodaniļ. Hebreo beðeade Dodaniļ ʘ́ ʘ́la. † 10:9 Ācõrēba māwā quĩrāna bēra. Hebreo beðeade ʘ́ ʘ́la: “Ācõrē quĩrāpita.” ‡ 10:11 Mamałba Asiria druadaa wāsia. Ācõrēmaarā nāwā jara ʘ́la: “Ēberā Asur abadara mamałba wāsia.”

toriĩ sĩa. Captoriĩneba pilistorãda yõsĩdaa. §

¹⁵ Caĩ warra Canaaĩba idji warra iwina Sidoĩda unusia. Maĩare unusia Het. ¹⁶ Idjaba Canaaĩneba yõsĩdaa jebuseorãda, amorreorãda, gergeseorãda, ¹⁷ heveorãda, araceorãda, sineorãda, ¹⁸ arvadeorãda, zemareorãda, hamateorã sĩa. Canaaĩneba yõpedadaba puru zocãrã o wãsidã. ¹⁹ Naãrã ãdji druara ðasia Sidoĩ purudeba aba Gaza purudea idjaba Guerar caita biã. Maĩ awara ãdji puru Sodomada, Gomorrada, Admada, Zeboĩlda, Lasa sĩa ãdji drua daucha icawa panasĩdaa. ²⁰ Jũma maĩglãrã Caĩneba yõsĩdaa. ãdjirãza ãdji eberãrãra erobeasia, ãdji bedeara quĩrã awara ðeasia, ãdji druara awara erobeasia, idjaba ãdji puru sĩa awara erobeasia.

²¹ Seĩra Jape djaba dji nabema basĩa. Seĩ biãda warrarãda unusia. Hebere warrarãda jũma Seĩneba yõsĩdaa.* ²² Seĩneba yõpedadara naĩglãrã basĩa: Elaĩ, Asur, Arpaxa, Lud, Araĩ sĩa. ²³ Seĩ warra Araĩneba yõpedadara naĩglãrã basĩa: Uz, Hul, Gueter, Mas sĩa. ²⁴ Seĩ warra Arpaxaba Salada unusia. Salara Hebere zeza basĩa. ²⁵ Heberẽba warrarãda umẽ unusia. Ababemara trĩ ðasĩdaa Pele, idji ewaride eberãra druaza ãyã wãbãrãsĩa bẽrã. †

Pele djabara Joctã basĩa. ²⁶ Joctãneba yõpedadara naĩglãrã basĩa: Almodad, Selep, Hazar-mavet, Jerã, ²⁷ Adoraĩ, Uzal, Dicla, ²⁸ Obal, Abimael, Sebã, ²⁹ Opir, Havila, Jobã sĩa. Jũma maĩglãrã Joctã warrarã basĩa.

§ 10:14 Hebreo bedeadẽ ðá ðla pilistorãra Casluhiĩneba yõsĩdada baribãrã Jeremia 47:4de, Amos 9:7de biã jara ðla Captoriĩneba yõsĩdada. * 10:21 ĩcãrãmarã Heberera dji naãrãbema hebreo basĩa. † 10:25 ĩyã wãbãrãsĩdaa. Hebreo bedeadẽ Pele trĩba jara ðla: “ĩyã wãbãrãpedada.” ĩcãrãmarã maĩ bedẽeba jara ðla “de uremiada wãsia” wa “purudebemada ãĩ tãsidã.”

³⁰ Ādjirāba birasiċaa Mesá purudeba Sepa ējūā eyaiċa ɓɓċaa. Separa Mesáċeba ɓmāċċau odjabariare ɓɓa. ³¹ Jūma maɓɓarāra Seɓneba yōpedaċarā basía. Ādjirāza ādji ēberārāra erobeasia, ādji beċeara quĩrā awara ɓeasia, ādji druara awara erobeasia, idjaba ādji puru siċa awara erobeasia.

³² Jūma maɓɓarāra Noé warrarāneba yōsiċaa. Dopapa wānacarea ādjirāra āyā wāɓɓarāċapeċa ādjiza druada osiċaa. Māwā jūma naɓ ējūāne duanesiċaa.

11

Babel puru opeċaċa

¹ Ēberārā druaza wāɓɓarāċi naēna jūmarāda aɓari beċeade beċeabadjiċaa. ² Ādjirāra arima pananaca basía. Maɓba ɓmāċċau odjabariare ɓɓɓɓa nĩnane Sinar ējūāne jūēne wāsiċaa. Maɓ ējūāne jeweċada ununapeċa mama panesiċaa. ³ Ewari aɓa āɓaa nāwā beċeadruasiċaa: “Egoroda mōgara quĩrāca oċapeċa tɓɓɓe báċċadrɔ de oċi carea.” Ara maɓda egorora mōgara quĩrāca oċapeċa básiiċaa mōgarara neé baċa bērā. Maɓbe ċādorronada edasiċaa maɓ mōgara quĩrāca oċara caraċi carea. ⁴ Maɓbe jarasiċaa:

–Jāɓbe puruda oċadrɔ. Idjaba de ɓtɔ drasoga ɓɓda oċia. Dji de borora aɓeċa bajānaa tēūbiċiċa. Māwā osiċara dadjirāra trɓ ɓɓga ɓeċiċa idjaba ni aɓaɓba dadjirāra nam-abemada āyā memenebiċaċa druaza wānamārēā.–

⁵ Ēberārāba puru idjaba de ɓtɔ drasoga ɓɓ o ɓaɓɓa Ācōrēba bajāneba aċɓe zesia. ⁶ Maɓne Ācōrēba jarasia:

–Ādjirāra jūma āɓaa duanɓa idjaba aɓari beċeade beċeabadaa. Maɓ bērā jɓwa ɓasiċaa jāɓ de drasoga ɓɓa oċi carea. Maɓba bariduada o quĩrā ɓaɓɓarɔ poya oċia. Dadjia māwā iduaribiċaċa. ⁷ Biara ɓɓa dadjira

wānapeda ādji bedeara quīrātanoa bedeabidida ara āduḅa cawa ūrīnaé duanenamārēā.–

⁸⁻⁹ Ara maḷda Ācōrēba jūma naḷ ējūāne ḅea ēberārāra quīrātanoa bedeabisia cawa ūrīrānamārēā. Māwā dji puru trḷra ḅesia Babel.* Maḷ bērā ēberārāba puru o pananara idu ḅsīdaa. Māwā Ācōrēba ādjirāra mamaḷba druaza wāḅḷḷḷbigasia.

Noé warra Seḷneba yōpedada

¹⁰ Nama ḅḷ ḅḷa Seḷneba yōpedadadebemada. Dopara wānacarea poa umé ḅḷde, Seḷ 100 poa ḅaside, dji warra Arpaxada unusia. ¹¹ Maḷ Arpaxa ununacarea Seḷra 500 poa ḅasia. Maḷne warrarā, wērācaurā sīda unusia.

¹² Arpaxa 35 poa ḅaside dji warra Salada unusia. ¹³ Maḷ Sala ununacarea Arpaxara 403 poa ḅasia. Maḷne warrarā, wērācaurā sīda unusia.

¹⁴ Sala 30 poa ḅaside dji warra Hebereda unusia. ¹⁵ Maḷ Hebere ununacarea Salara 403 poa ḅasia. Maḷne warrarā, wērācaurā sīda unusia.

¹⁶ Hebere 34 poa ḅaside dji warra Peleda unusia. ¹⁷ Maḷ Pele ununacarea Heberera 430 poa ḅasia. Maḷne warrarā, wērācaurā sīda unusia.

¹⁸ Pele 30 poa ḅaside dji warra Reúda unusia. ¹⁹ Maḷ Reú ununacarea Pelera 209 poa ḅasia. Maḷne warrarā, wērācaurā sīda unusia.

²⁰ Reú 32 poa ḅaside dji warra Seruda unusia. ²¹ Maḷ Seru ununacarea Reúra 207 poa ḅasia. Maḷne warrarā, wērācaurā sīda unusia.

²² Seru 30 poa ḅaside dji warra Nacoda unusia. ²³ Maḷ Naco ununacarea Serura 200 poa ḅasia. Maḷne warrarā, wērācaurā sīda unusia.

* ^{11:8-9} Babel trḷba jara ḅḷa “dji cawa ūrīnaca.” Hebre-orāba Babilonia purura Babel abadjidāa.

²⁴ Naco 29 poa ðaside dji warra Tareda unusia. ²⁵ Mañ Tare ununacarea Nacora 119 poa ðasia. Mañne warrarã, wērãcaurã sída unusia.

²⁶ Tare 70 poa ðaside dji warrarã Abrañda, dewarabema Nacoda, Harañ sída unusia.

Abrañ zeza Tare ēberãrãnebema

²⁷ Nama ðl ðla Tareðeba yōpedaðaðebemada. Tareba nañ warrarãda unusia: Abrañda, Nacoda, Harañ sída. Mañ Harañra Lo zeza basía. ²⁸ Harañra idji topedaða puru Ur abadaðe Caldea druade dji zeza na jaidasia.

²⁹ Abrañra Naco sída quima barasiðaa. Nacoba Milcada edasia. Milcara Harañ cau basía, Iscá djabawērã basía. Mañne Abrañba Saraida edasia. ³⁰ Mañ Saraira warra neé ðasia warra toca bërã.

³¹ Abrañ zeza Tarera caldeorã puru Urðeba ēdrasia Canaañ druaðaa wãi carea. Idji warra Abrañda, idji wiuzaque Loda, idji ãigu Sarai sída edesia. Bariblr̄l̄ Harañ puruðe jũene wãnapeda mama panesiðaa. ³² Tare 205 poa ðaside Harañ puruðe jaidasia.

12

Ãcõrẽba Abrañ trãna

¹ Ewari aba Ãcõrẽba Abraña jarasia:

-Bl druara, bl ēberãra, bl zeza dedebemarã sída amepeda wãdua. Mña druada bía acłbiya mamaa wãmãrẽã. ² Blðeba puru dromada mña yõbiya, blra bia ðlya, tr̄ ðlga ðlya, idjaba blðeba dewararãda bia duanania. ³ Bl carebabldara mña carebaya. Bl bié obldara mña bié ðlya. Blðeba mña nañ ējũãne bea purura jũma carebaya.-

⁴ Ara mañda Abrañra wãsia Ãcõrẽba jarada quĩrãca. Lo sída idji ume wãsia. Harañ puruðeba ēdrasiðe Abrañra 75 poa ðasia. ⁵ Abrañba idji quima Saraida, idji tẽãbea

Loda, ne jūma idjia eroḅla siḁa edesia. Idji nezocarā Haraļne edaḁa siḁa edesia. Haraļneba ēdruḁeḁeḁa wāsidaa. Wāḅḁade Canaaļ druade jūēsidaa. ⁶ Maļ ewariḁe cananeorāḁa maļ druade duanasidaa. Abraļra Canaaļ druade nīne Siqeuļ puruḁe jūēne wāsia, Moré bacuru droma nūmama. ⁷ Mama Ācōrēra Abraļma odjapeḁa nāwā jarasia: “Mā naļ ējūāra ḅḁeba yōḅdarāa diaya.”

Maļbe Abraļba mōgarada ḁḁa pā buesia ara maļ Ācōrē idjima odjapeḁa bia beḁeai carea. ⁸ Māwānacarea Abraļra Betelḁeba ḁmāḁau odjabariare ḅḁa eyaḁa wāsia. Mama idji wua dera osia. Idji wua demaḁba Betelera ḁmāḁau ḁaebariare ḁasia. ḁmāḁau odjabariare Hai puruda ḁasia. Idji wua de caita wayacusa mōgarada ḁḁa pā buesia Ācōrēa ewari iwidi carea. ⁹ Mamaḁba Abraļra ḁnāū eda wāsia aḁa Negue abada ējūānaa.

Abraļ Egipto druade ḁada

¹⁰ Maļ ewariḁe jūma Canaaļ druade jarrabada zesia. Maļne Abraļra Egiptoḁaḁa ḁade wāsia codira abeḁa neé bēra. ¹¹ Egiptoḁe jūēboḁeḁe Abraļba dji quima Saraiā jarasia:

–ḅḁra wārāda wērā quīrāwārēā ḅḁa. ¹² Egiptoḁebemarāba ḅḁa unubḁade jarāḁia: “Jāļra idji quimaa.” Maļ bēra mļra beaḁia. Baribḁḁḁa ḅḁra zocai ḁḁia edaḁi carea. ¹³ Maļba mļ quīrā djaburia jaradua ḅḁra mļ djabawērāda. Māwāra mļra beaḁaéa, āteḅḁḁḁa ḅḁeba mļra bia ḁeya.–

¹⁴ Abraļ jūēnacarea Egiptoḁebemarāba unusidaa idji quima Saraiā quīrāwārēā ḅḁa. ¹⁵ Dji dromarā biḁa unusidaa Saraiā wārāda bio quīrāwārēā ḅḁa. Maļ bēra ādjia Egiptoḁebema boroa Saraiḁebemada bia jarasidaa. Ara maḁda ādji boroba Saraiā idji deḁa edebisia.

¹⁶ Sarai carea Egiptoðebema boroba Abraãra bia osia. Abraãa diacuasia ovejada, pacada, burroda, nezoca umaquĩrãda, nezoca wẽrãda, cameyo sida. ¹⁷ Baribɔɔɔ Abraã quima Sarai carea Ācõrẽba dji borora, idji de dro-mané panabada sida cacua bié ɔɔcuasia. ¹⁸⁻¹⁹ Maãneba dji boroba cawasia Saraira Abraã quimada. Maã bẽrã Abraãra trãbipeda jarasia:

–¿Cãrẽ cãrẽã mãa jaraé basi Saraira ɔɔ quimada? ¿Cãrẽ cãrẽã ɔɔ djabawẽrãana asi? Mãa ɔɔ quimara berara edasia. ¿Cãrẽ cãrẽã mãra jãwã osi? Za ɔɔ ɔɔ quimara. Edapeda isabe wãdua.–

²⁰ Maã bẽrã dji boroba idji zarrarãa jarasia Abraãra idji quima ume ãyã ededamãrẽã. Jũma ãdjia eropanɔɔ sida edebisia.

13

Lo Abraã umebemada awara wãna

¹ Mãwãnacarea Abraãra dji quima ume Egiptoðeba jẽda wãsia Negue ẽjũãnaa. Jũma idjia eroɔɔra edesia. Idji tẽãbea Lo sida idji ume wãsia. ² Maãne Abraãba paratada, oro sida waiɔɔa eroɔasia. Animarã sida zocãrã eroɔasia. ³ Maãbe Negueðeba jẽda ãnãũ eda wãsia idji wua de eroɔadamaa, Betel puru idjaba Hai puru ẽsi. ⁴ Idjia mõgara ãta pã buedama jũẽpeda Ācõrẽa ewari iwidiisia.

⁵ Maãne Lora Abraã ume ɔasia. Idjia bida ovejada, paca sida zocãrã eroɔasia. Wua deda zocãrã eroɔasia idji ẽberãrã itea, idji nezocarã itea bida. ⁶ Baribɔɔɔ Abraãra Lo sida bio bara panɔ bẽrã ẽjũãba araé basia. Maã carea aɔari ẽjũãne ãbaa poya pananaé basia. ⁷ Maã awara Abraã animarã wagabadada Lo animarã wagabada ume ijarabadjidaa. Idjaba cananeorãda, perezeorã sida mama ɔasia. ⁸ Maã bẽrã Abraãba Loa jarasia:

–Dadjira abari ēberārā bērā bia ɛlĕa ijaradida; bia ɛlĕa bl animarā wagabadara mĭ animarā wagabada ume ijara pananida. ⁹ Maĭ bērā mĭa beɛea djuburiaya blra awara wāmārēā. Naĭ druade ējūā baraa. Βλαβλγλ cawa ɛla sāmaa wāida. Βlda jλwa acλɛaa wāibλγλ, mĭra jλwa araɛaa wāya. Βlda jλwa araɛaa wāibλγλ, mĭra jλwa acλɛaa wāya.–

¹⁰ Maĭne Loba Jordaĭ do jewedada jūma unusia aɓa Zoar puruɛaa. Maĭ jewedade dji ējūāra bia ɓasia Ācōrē néu ɓada quīrāca idjaba Egipto drua quīrāca. Maĭ jewedara māwā ɓasia Ācōrēba Sodoma puruda Gomorra puru siɛa babuei naēna. ¹¹⁻¹² Maĭ bērā Loba Jordaĭ do jewedara jūma edasia. Maĭbe ĩmāɛau odjabariare eɛaa wāsia. Abraĭra Canaaĭ eyaiɛa ɛl ējūāne ɓesia. Māwā ādjira awara wāsiaɛaa. Maĭne Lora puru jewedade ɓea caita ɓesia. Idji wua dera osia Sodoma puru caita. ¹³ Sodomanebemarāra dji cadjiruarā basia. Ādjirāba Ācōrē quīrāpita cadjiruada awua obadjiaɛaa.

¹⁴ Lo Abraĭ umebemada awara wānacarea Ācōrēba Abraĭa jarasia:

–Jāĭbe bldji ɛlmalba acλɛua jλwa acλɛaa, jλwa araɛaa, ĩmāɛau odjabariɛaa idjaba ĩmāɛau ɓaebariaɛaa biɛa. ¹⁵ Jūma naĭ ējūāra mĭa blā, bɛɛba yōɓɛdarāa biɛa diaya ewariza bārāne bamārēā. ¹⁶ Mĭa bl warrarāra zocārā yōbiya. Egoro pora poya juachadaca quīrāca bl warrarā siɛa poya juachadaca baya. ¹⁷ Mĭa blā naĭ ējūāra diai bērā dji drasoara dji jeɛea siɛa acλɛe wāɛua.–

¹⁸ Ara maĭda Abraĭba idji wua dera ērāpeɛa Mamre abada ējūāne ɓade wāsia. Mamre ējūāra bacuru dromaiɛa ɛla idjaba Hebroĭ puru caita ɛla. Mama Abraĭba mōgarada ĩtλ pā buesia Ācōrēa ewari iwidi carea.

14

*Abra*lba Lo ēdrɫ edada

¹ Mañ ewariēde Quedorlaóme abadada Elañ druadebema boro basía. Idjiare nañ bororāda panasidaa: Amrapel, Sinar ējũānebemada; Ario, Elasar purudebemada; idjaba Tidale, Goiñ druadebemada. ² Mañ Quedorlaómeare beara Berá abada ume djõ panasidaa. Mañ Berára Sodoma purudebema boro basía. Idjiare nañ bororāda panasidaa: Birsá, Gomorra purudebemada; Sinabo, Admá purudebemada; Semebé, Zeboiñ purudebemada; idjaba Bela purudebema boro sida. Bela purura Zoar abadaa. ³ Mañgɫrāra Sidim jewedade jũma ābaa dji jɫresidaa Pusa Beuda abada icawa Quedorlaómeare bea ume djõni carea.

⁴ Mañ Quedorlaómeba Sodomanebema boroare panɫra idji jɫwaeda doce poa eroβasia. Baribɫɫ trecebema poade mañgɫrāba Quedorlaómera waa iñānaé basía. ⁵ Mañ carea poa catorcebemane Quedorlaómera idjiare panɫ bororā sida wāsidaa ādjirā ume djõni carea.

Wābdade naārā Astarot-carnaim purude jũesidaa. Mama repairāda poyasidaa. Mamaɫba Ham purudea wānapeda zuzirāda poyasidaa. Mamaɫba Quiriataim jewedade jũene wānapeda emirāda poyasidaa. ⁶ Mañbe Seír eyade jũēnapeda horeorāda quena wāsidaa aba Parañ ējũā ewara ɫɫmaa. ⁷ Jēda zebɫdade En-mispat purude jũesidaa. Mañ purura idjaba Cadé abadaa. Mama amalecitarāda poyadapeda jũma ādjia eropanɫra ārīsidaa. Amorreorāda ara mañ quĩrāca osidaa Hazon-tamar purude.

⁸⁻⁹ Quedorlaómeare panɫba mañ puru beara jũma poyadapeda Sidim jewedadaa wāsidaa. Mama Sodomanebema boroare panɫra ābaa dji jɫre panasidaa ādjirā ume djõni carea. Sodomanebema boroare panɫra nañgɫrā basía: Gomorraɫebema boroda, Admánebema boroda, Zeboiñnebema boroda, idjaba Belaɫebema boro

sida. Bela purura Zoar abadaa. Mañ bororãra juesuma panasidaa. Mañne Elañnebema boro Quedorlaómeare panlra nañglãrã basía: Goiñnebema boro Tidaleda, Sinardebema boro Amrapelda, Elasardebema boro Ario sida. Ādjira quĩmãrẽ panasidaa. ¹⁰ Djõbldade Quedorlaómeare panlba poyasidaa. Mañ carea Sodomanebema boroare ðeara mĩrũ wãbldasidaa. Mañ Sidim jewedara egordebema cãdorrona susuaida ðasia. Mañ ðẽrã mĩrũ wãbldade ãclrl mañ susuade eða ðaesidaa. Waabemarãra eyadaa mĩrũ wãsidaa.

¹¹⁻¹² Mañne Quedorlaómeare panlba Sodomanebema nebiada, cobada sida jũma jãrĩsidaa. Abarica osidaa Gomorraðe. Mañne Abrañ tẽãbea Lora Sodomane ðada ðẽrã Quedorlaómeare panlba jida edesidaa. Ne jũma jãrĩnapeda wãsidaa.

¹³ Mãwãnacarea mĩrũ wãna aþalba Abraña jũma nẽbldasia. Mañ ewariðe Abrañ “hebreo” abadara bacurida ðl ðjũãne ðabadjia. Mañ ðjũãra Mamre abadiðeaa Mamrera djibari ðẽrã. Idji djabarãra Escol idjaba Aner basía. Mañgl amorreorãra Abrañare panasidaa. ¹⁴ Mañne Abrañba ùrĩsia Quedorlaómeare panlba idji tẽãbeara jida eropanlda. Mañ carea Abrañba idji deðe tocuada mẽsrã ðeada 318 jlesia. Mañbe Quedorlaómeare panl caiðu ðpẽ wãsidaa Dañ puruðaa. ¹⁵ Mama diamasi Abrañba dji mẽsrã ðeara zocãrã awara awara wãbipeða djõsidaa. Mañne Quedorlaómeare panlra poyadapeða dji mĩrũ wãblda caiðu wãsidaa Hobá puruðaa, Damasco wagaa. ¹⁶ Mañbe Quedorlaómeare panlba nebia jãrĩpedadara Abrañba jũma jãrĩsia. Loðe sida jãrĩsia. Mañne idji tẽãbea Lora, wẽrãrãda, dewara ðberãrã sida ðdrã edasia.

Melquisedéba Abrañ bia jara ðlda

¹⁷ Abrañba Quedorlaómera dji bororã idjiare djõ panl sida poyapeða idji druadãa jẽda zesia. Savé

jeweða “Ēberārā Boro Jeweða” abadaðe wābɫɾɿðe Sodomanebema boroda Abraļ audiabariðe zesia.¹⁸ Māwā ɓɿðe Saleļnebema boro Melquisedéda zesia.* Maļ Melquisedéba paļda uva ɓa siða enesia. Melquisedéra Ācōrē dji Dromaara ɓɿ sacerdote basía.¹⁹ Maļne idjia Abraļra nāwā bia jara ɓɿsía:

Abraļ, Ācōrē dji Dromaara ɓɿba, bajā idjaba naļ ējūā oðaba ɓɿra carebaya.

²⁰ Ācōrē dji Dromaara ɓɿra bio biya quirua. Idjia ɓɿ dji quĩrūrāra ɓɿa royabisia.

Maļne Abraļba ne jūma jāřĩnanebemada die juach-abɿɾɿza Melquisedéa ɓa dia wāsia.

²¹ Māwānacarea Sodomanebema boroba Abraļa jarasia:

–Mļa diadua mļ ēberārā ēdɿɿ edaðada. Baribɿɿɿ ɓɿa nebía waya jāřĩnara edadua, mļre siða edadua.–

²²⁻²³ Maļne Abraļba Sodomanebema boroa jarasia:

–Eðaéa. Mļa wārā arada Ācōrē dji Dromaara ɓɿ, naļ ējūā idjaba bajā oða ume nāwā beðea ɓɿsía: mļa ɓɿrera eðaéa. Ni maārĩara quiru siða eðaéa. ɓɿ jĩrũne jļbari jļcara siða eðaéa. Māwā eðaéa ɓɿ jararāmārēē mļra ne bara ɓɿsida.²⁴ Mļ nezocarāba copeðada awara mļa waa quĩrĩāéa. Baribɿɿɿ mļare djō panana Anerba, Escolba, Mamre biða ara ādjia quĩrĩābɿɿada eðaéa.–

15

Ācōrēba Abraļ ume beðea ɓɿða

¹ Māwānacarea Abraļba cāĩmocara quĩrāca Ācōrēba idjía nāwā beðeabɿɿɿda unusia:

–Abraļ, wayarādua. Mļra ɓɿ wagabaria. Mļa ɓɿra auðuara ne bara ɓɿya.–

² Maļne Abraļba jarasia:

* ^{14:18} Saleļ purura idjaba Jerusaleļ abadaa.

–Ay, Ācōrē, ¿cārē cārēã m̄lra ne bara ʘai? M̄lra warra siða neé ʘla. M̄l beuḁacarea m̄la eroʘlra m̄l nezoca Elieze Damasco puruḁebemaba jūma edaya.–

³ Idjaba Abraʘba jarasia:

–Bla m̄la warra unubié ʘl bēḡã m̄la eroʘlra nezoca m̄l dede toḁaba jūma edaya.–

⁴ Maʘne Ācōrēba Abraʘa jarasia:

–Eliezeba bla eroʘlra edaéã, ātebɾɾɾ ʘl warra araba edaya.–

⁵ Maʘbe dajadaa edepeḁa Ācōrēba jarasia:

–Bajānaa acɾdua, maʘbe chīdauda jūma poya juachaibɾɾɾ, juachadua. Jāñ chīdau zocārã ʘl quiḡãca bḁḁeba yōbɾdarã siða zocārã duanania.–

⁶ Abraʘba Ācōrēra wārãda iḡãsia. Maʘ carea Ācōrēba idjira jipa unusia.* ⁷ Maʘbe Ācōrēba jarasia:

–M̄lra Ācōrēa. M̄labɾɾɾ ʘlra caldeorã puru Urḁeba ḁḁɾɾ enesia naʘ Canaañ ējūãra diai carea.–

⁸ Maʘne Abraʘba jarasia:

–M̄l Boro Ācōrē, ¿sāwã cawai m̄la naʘ ējūãra wārãda edaida?–

⁹ Ācōrēba panusia:

–M̄la nãwã unubiya naʘ ējūãra diaida: enedua paca zaque poa ũbea ʘḁa, chiwatu poa ũbea ʘḁa, oveja umaquiḡã poa ũbea ʘḁa, puchirãda, putuju siða.–

¹⁰ Ara maʘda Abraʘba maʘ animarã beara jūma enesia. Enepeḁa, beapeḁa, ḁsidra drapetapeḁa, orro aḁa dewara orro ume quiḡã djica coʘlsia. Ībanara drapetaé basía.

¹¹ Maʘne āgosora zesesiḁaa animarã beaḁa coḁi carea. Zesebḁade Abraʘba āyã jɾrecuabadjia. ¹² Queubɾɾɾḁe Abraʘra bio cãñ nūmesia. Cãñ ʘḁḁe unusia bio pãisosoa

* ^{15:6} Hebreo beḁeḁe Abraʘ trʘba jara ʘla “zeza jipa ʘl.”

minijĩchia nũmlda. Mañ bẽrã bio ne wayasia. ¹³⁻¹⁵ Mãwã ðaðe Ācõrẽba Abraãa jarasia:

–Błra drõã ðeðacarea necai waraga jaiðapeða tłbaridã. Baribłrł cawa ðadua ðaðeba yõi purura djãrã druaðe ðaida. Mañ druaðebemarãba ãdjirãra nezocarãda ðaðapeða cuatrociento poa bia mĩga eropanania.† Baribłrł ãdjirã bié o panłra młã bié ðłya. Mañbe ðaðeba yõi purura mamałba ne bara ědrłya. ¹⁶ Mañ cuatrociento poa baðacarea ðaðeba yõi purura namaa jẽda zeya. Mañ ewaride młã amorreorã nañ ějũãne duanłra cawa opeða nañ ějũãra ðaðeba yõi purua ðiaya. Bł zocai ðł ewaride młã ãdjirãra cawa oẽa ãdjia cadjirua oðida panłra wadi jũma oðae panł bẽrã.–

¹⁷ Queuðacarea pãima nũmesia. Mãwã ðaðe cawaẽne cuguru waiðła cowa nũmlda idjaba cãdorrona ĩbĩrã urua nũmł sida odjadapeða dji animarã drapetaða ěsi wãsidãa.

¹⁸ Ara małba Ācõrẽba Abraã ume nãwã beðea ðłsia:‡

–Wãrãda młã ðaðeba yõi purua nałgł ějũãra diaya Egipto quĩrãpe ðł doðeba aða do waiðła Euprate abadãda. ¹⁹ Quenitarã, quenizirã, cadmoneorã, ²⁰ hititarã, perezeorã, repairã, ²¹ amorreorã, cananeorã, gergeseorã, jebuseorã ějũã sida młã ðaðeba yõbłdarãa jũma diaya.–

† ^{15:13-15} Exodo 1:1-7; 12:40-41. ‡ ^{15:18} Mañ ewaride ěberãba dewara ume beðea ðłbłrłðe Abraãba oða quĩrãca animarãda beabadjidãa. Beaðapeða, drapetaðapeða, orro aða dewara orro ume quĩrã djica cobłbadjidãa. Mañbe dji beðea ðł panł ěberãrãra animarã ěsi wãbadjidãa. ěsi wãbłdade jarabadjidãa ãdjia beðea ðłpedãdara wãrãda oðida. Mañ awara jarabadjidãa aþalba mañ beðea ðłðara oẽbłrł, beuida ðłda dji animarã beuða quĩrãca. Jeremia 34:18-19.

16

Agaraba Ismael toɗa

¹ Abrañ quima Saraira warra toca basía, baribɓɓa Saraiba Egiptoɗebema nezocawērāda erobasia. Mañ nezocawērā trāra Agara abadjidaa. ² Ewari aɓa Saraiba Abraña jarasia:

–Māra Ācōrēba warra toca wērāda ɓaɗa bēra, mña bña beɗe djuburiaya mñ nezocawērā ume cāimārēā. Āībērā mña warrada idjiɗeba erobaisicada.–

Saraiba jaraɗara Abraña iñasia. ³ Ara mañda Saraiba idji Egiptoɗebema nezocawērāra Abraña quima quīrāca diasia warrada to diamārēā. Māwā osia ādji Canaañne die poa panasidaɗe. ⁴ Ara mañda Abrañra Agara ume cāisia. Mañne Agarara ɓiogoɗa ɓesia. Mañ cawaɗacarea Agaraba idji boro Saraira igara ɓesia. ⁵ Mañ bēra Saraiba Abraña jarasia:

–Bɓɗa beɗeɗe ɓa Agaraba mñ igara ɓa carea. Mña bña idjira diasia quima quīrāca. Baribɓɓa idji ɓiogoɗa ɓa cawasiɗeɓa āta māra igara ɓa. Ācōrēɓɓa cawa ɓa caida beɗeɗe ɓaɗa: mñda wa ɓaɗa.–

⁶ Mañne Abraña Saraia jarasia:

–Acɓɗa, ɓa nezocawērāra ɓa jɓwaɗa ɓa. Bɓɗia quīrā ɓa quīrāca oɗa.–

Ara mañda Saraiba dji nezocawērāra bié o ɓesia. Mañ carea dji nezocawērāra mīrū wāsia. ⁷ Agara mīrū wāne Ācōrē nezoca bajānebemaba idji acɗe zesia.* Idjia Agarara unusia ējūā pōāsa ewaraga ɓaɗe egoroɗeɓa baido āta bogadɗa ɓama. Mañ baido āta bogadɗa ɓara Sur ējūānaa wābada oɗe ɓa. ⁸ Mañne Ācōrē nezoca bajānebe-maba Agaraa iwīɗisia:

* 16:7 Ācōrē nezoca bajānebema. Versículo 13ɗe eɓuɗa ɓa Ācōrēda māwā ɓaɗa.

–Agara, Sarai nezocawērã, ¿błara sãmałba zebłra? ¿Sã-maa wã?–

Agaraba panusia:

–Młra mł boro Sarai ume bađada mĩrũ wã.–

⁹ Małne Ācōrē nezoca bajãnebemaba jarasia:

–Bł boro Saraimaa jēda wãdua. Idji beđeara jũma ijã odua.–

¹⁰ Mał awara jarasia:

–Mła błđeba zocārã yōbiya. Māwã zocārã yōni bēřã poya juachadaca baya.–

¹¹ Idjaba jarasia:

Bł biogoa błra umaquĩrã warrada toya. Mał warrara trł błdua Ismael, mła bł bia mĩga błđebemada ũrĩna bēřã.†

¹² Idjira ni abal jłwaeda baéa. Jũmarã ume djō baya. Idjaba jũmarãda idji ume djō beađia. Idji ēberãrãnebemada jĩga b̄abari baya.‡

¹³ Agaraba cawasia Ācōrēdrł māwã beđea b̄asida. Mał bēřã Agaraba jarasia “Mł unubari Ācōrēda mła unusia.” Mał carea Ācōrē trłra nãwã jarasia: “Błra mł unubari Ācōrēa.” ¹⁴ Mał bēřã dji egorođeba baido bogadrł błra trł b̄asia “baido bogadrł bł Ācōrē zocai bł mł unubariide.”§ Mał baidora Cadé puru idjaba Bered puru ēsi b̄la.

¹⁵ Agara jēda wãpeda umaquĩrã warrada Abrała to diasia. Abrałba Agara warrara trł b̄asia Ismael. ¹⁶ Agaraba idji warra Ismael tosiđe Abrałra 86 poa b̄asia.

† 16:11 Hebreo beđeade Ismael trłba jara b̄la “Ācōrēba ũrĩbaria.”

‡ 16:12 Idji ēberãrãnebemada jĩga b̄abari baya. Mał beđeaba idjaba jara b̄la “idji ēberãrã quĩrãpe b̄abari baya” wa “ara idji ēberãrã ume bié b̄aya.” Genesi 25:17-18.

§ 16:14 Hebreo beđeade mał baido bogadrł błra Beer-Lajai-Roi trłbadaa.

17

Ācōrēba Abraļra cacua wēāgobida

¹ Abraļ 99 poa ʔaside Ācōrēra idjima odjapeda nāwā jarasia:

–Mļra ne jūma poya obari Ācōrēa. Bļra mļ quīrāpita jipa nībadua. ² Mļa bļ ume beḁea ʔlḁara wārāda oya. Māwā bḁeba zocārā yōbiya.–

³ Ara maļda Abraļba Ācōrēra bio waya ʔl bērā chīrāborode cobepeda idji dratura egoroḁaa ʔarru tēū cobesia. Maļne Ācōrēba jarasia:

⁴ –Mļa bļ ume beḁea ʔlḁara naļgla: bļra zocārā puru zeza baya. ⁵ Maļ bērā bļra waa Abraļ adaēa. Idiba ļtaa bļ trļra Abrahaļ adia, mļa bļra zocārā puru zezada ʔlbļrļ bērā.* ⁶ Mļa bḁeba zocārā yōbiya; bḁeba mļa puruda zocārā ocuaya. Idjaba bḁeba ēberārā bororāda odjaḁia. ⁷ Mļa bļ ume, bḁeba yōblda ume biḁa beḁea ʔlḁara naļgla: mļra ewariza bļ Ācōrēa idjaba ādjirā Ācōrē baya. Mļa bārāra waga ʔaya idjaba bārāba mļra ēpē panania. ⁸ Idjaba bļ ʔabari ējūāra bļa, bḁeba yōbldarāa biḁa mļa diaya. Mļa bārāa jūma Canaaļ druara diaya ewariza bārāne bamārēa. Maļne mļdrļ bārā Ācōrē baya.–

⁹⁻¹⁰ Idjaba Ācōrēba Abrahaļa jarasia:

–Mļa bļ ume beḁea ʔlḁa bērā, bļa ne oida ʔla. Idjaba idiba ļtaa bļ warrarāba, ādjideba yōbldarā biḁa aʔarica oḁida panla. Bārāba nāwā oḁida panla: bārā tāēnabema umaquīrārā jūmarāba ādji cacuara wēāgoḁida panla. ¹¹ Bārā umaquīrā cacua wēāgoḁara mļa bārā ume beḁea ʔlḁa sēyā baya. ¹²⁻¹³ Idiba ļtaa umaquīrā warrada toḁibļrļ, ocho ewari ʔlḁe idji cacuara wēāgoḁida panla. Maļ awara nezoca warrarā bārā deḁe toḁldarāda idjaba

* ^{17:5} Hebreo beḁeade Abrahaļ trļba jara ʔla “zocārā puru zeza.” Abraļba jara ʔla “zeza jipa ʔl.” Genesi 15:6.

ãibema nêdoða nezocarã sída cacua wêãgoðida panla. Mãwã mĩa bãrã ume bedea ðlda sêyãra ara bãdji cacuaðe erobeadia. Mĩa bedea ðldara ewariza mãwã ðaya. ¹⁴ Mãl carea baridua umaquĩrãba idji cacuada wêãgoéðlrl, mãl êberãra bãrãnebemada ãyã ðlðida panla, mĩa bãrã ume bedea ðldara igara ðl bêrã.–

¹⁵⁻¹⁶ Mãl awara Æcõrêba Abrahaĩa jarasia:

–Mĩa ðl quima Saraira nãwã bia ðlya: idjideba mĩa bía warrada wãrãda diaya. Mãl awara idjideba puruda zocãrã yõnia idjaba idjideba êberãrã bororãda odjadia. Mãl carea ðl quimara waa Sarai arãdua, ãteblrl idji trãra Sara adua.–[†]

¹⁷ Mãlbe Abrahaĩaba Æcõrêra waya ðl bêrã chĩrãborode cobepeda idji dratura egorode ðarru tẽũ cobesia. Baribrlrl ipidasia. Idji soðe crĩchasia: “Êberã cien poa ðlba ¿sãwã warrada oi? Sara noventa poa ðlda ¿sãwã mãwã ðiogoia ðei?”

¹⁸ Mãlne Abrahaĩaba Ismaelðebemada crĩchasia. Mãl bêrã Abrahaĩaba Æcõrêra jarasia:

–¿Ismaelda ðl quĩrãpita bia ðlbara bia ðacasia!–

¹⁹ Mãlne Æcõrêba panusia:

–Mãwãéã. ðl quima Sarabrlrl umaquĩrã warrada bía to diaya. ðla idji trãra ðldua Isa. Mĩa ðl ume bedea ðldara jõca baya. Mãl bêrã mãl bedeara idjaba Isa itea ðaya, idjideba yõbdarã itea bida. ²⁰ Idjaba ðl warra Ismaelðebema jaradara mĩa ãrĩa. Mĩa idji sída bia ðlya. Mãl bêrã warra zocãrã unubiya. Mãwã idjideba êberãrã zocãrã yõnia. Idjia doce warra dji dromarãda unuya. Mãwã mĩa idjideba puru waiðlada oya.‡ ²¹ Baribrlrl

[†] 17:15-16 Hebreo bedeaðe Sara trãba jara ðla “êberãrã boro cau.” [‡] 17:20 Genesi 25:16.

m̃a bla ume bedea b̃lara Isa itea b̃aya. Idiba poa ãba babl̃r̃l̃de Isara Saraba b̃la to diaya.–

²² Ācōrēra Abrahañ ume bedea b̃apeda w̃asia. ²³ Ara mañ ewaride Abrahañba idji warra Ismaelda, nezocarã idji dede topedadarãda, idjia nēdoda nezocarã sida tr̃lcuapeda Ācōrēba jaraða quĩrãca jūmarãda cacua wēãgocuasía. ²⁴ Abrahañra 99 poa b̃asia idji cacua wēãgoside. ²⁵ Dji warra Ismaelera trece poa b̃asia idji cacua wēãgoside. ²⁶ Abrahañ cacua wēãgoside abari ewaride dji warra Ismael sida cacua wēãgosía. ²⁷ Jūma umaquĩrãrã idji dede panabadada, nezocarã idji dede topedadada, aĩbemarã nēdodarã sida abari ewaride cacua wēãgosidaa.

18

Ācōrēba Abrahañ warra diai jaraða

¹ Abrahañ Mamre ějūã bacuru dromaida b̃ama b̃aside Ācōrēra idjima nãwã odjasia: Abrahañra idji wua dede eda wãbadama umatipa chūmasía. ² Abl̃b̃l̃r̃l̃de ěberãda ũbea caita nūpanl̃da unusía.* Mañ ěberãrã unubl̃r̃l̃de araa pira wãsía audiabariide. Chĩrãborode cobepeda idji dratura egorodaa b̃arru tẽũ cobesia. ³ Mañbe jarasia:

–M̃ Boro, m̃ quĩrã djuburia wãyã wãrãdua. ⁴ B̃l̃maa bia b̃l̃b̃l̃r̃l̃, m̃a baidoda enebiya b̃ãrã jĩrũ sl̃gl̃damãrẽã.† Mañbe bacuru edre ãnãũnida panla. ⁵ M̃l̃maa ze panl̃ b̃ẽrã m̃a b̃ãrã itea ne djubiya ne codapeda cacua l̃bladãdamãrẽã. Mãwãnacarea wãnida panla.–

Ādjia panusidaa:

–Bia b̃la, odua bla jara b̃l̃ quĩrãca.–

* 18:2 Ēberãda ũbea caita nūpanl̃da. Ãba Ācōrē basía. Genesi 18:13. Umébemara bajãnebema nezocarã basía. Genesi 19:1. † 18:4 Mañ ewaride ěberã bia edai carea de djibariba baidoda diabadjia idji jĩrũ sl̃gl̃damãrẽã.

⁶ Ara maĩda Abrahaãra idji dede isabe edaa wãpeđa Saraa jarasia:

-Harinada cuarenta libra edapeđa isabe bɫrachiradua. Maĩbe ãbucuardua jari panɫ ëberãba cođamãrẽã.-

⁷ Maĩbe Abrahaãra idji pacamaa pira wãpeđa paca zaque boreguea ɬɫda aba edapeđa idji nezocaa diasia isabe beapeđa omãrẽã. ⁸ Opeđa Abrahaãba dji paca zaque djarara ãdjía cobisia. Idjaba paca jubada diasia. Paca jubadeba ne ođa sida diasia.† ãdji ne co panɫne Abrahaãra bacuru edre nũmasia.

⁹ Mãwã panɫne ãdjirãba iwidişidaa:

-¿Bɫ quima Sarara sãma ɬɫ?-

Abrahaãba panusia:

-Nama wua dede eda ɬɫa.-

¹⁰ Maĩne ãdjirãnebema aɬaɫba jarasia:

-Za zeı poade mãra wayacusa bɫ acɫe zeya. Maĩne bɫ quimaba umaquĩrã warrada to eroɬaya.-

Mãwã beđe panɫda Saraba Abrahaã ãcarraare ãdji dede edaa wãbadadeba jũma ũrĩ ɬasia. ¹¹ Abrahaãra Sara sida drõãda panasiđaa. Maĩ bẽrã Saraba idji jedeco unuca basía. ¹² Maĩ carea Saraba nãwã crĩchasia: “Mã jãwã djora ɬɫba, mã quima sida drõã ɬɫba ¿sãwã warrada ođi?” Mãwã crĩchapeđa iduɬa ipiđasia.

¹³ Maĩ bẽrã ãcõrẽba Abrahaãa jarasia:

-¿Cãrẽ cãrẽã Sarara ipiđasi? ¿Cãrẽ cãrẽã crĩcha ɬɫ idji djora ɬɫba warrara poya toéda? ¹⁴ ¿Mãa ne jũma poya o ɬéca? Mãa jarađa quĩrãca za zeı poade mãra bɫmaa wayacusa zeya. Maĩ ewariđe Saraba umaquĩrã warrada to eroɬaya.-

¹⁵ Maĩne Sara dauperabɫɫba jarasia:

-Mãra ipiđae basía.-

† 18:8 Paca jubadeba ne ođara yogurt quĩrãca wa queso torro quĩrãca ɬɫa.

Baribɫɫ Ācōrēba jarasia:

–Māwāéa. Māa cawa ɫa ɫra ipiɫasida.–

*Abraha*ɫba Sodoma puru carea Ācōrēa beɫea djuburi-ada

¹⁶ Maɫbe maɫ ēberārā ūbea paɫra piradrɫapeɫa Sodoma puruɫaa wāɫda basía. Abrahaɫra ādji ume wāsia bia wānaduɫa ai carea. ¹⁷⁻¹⁹ Maɫne Ācōrēba nāwā crīchasia: “Abrahaɫneba yōɫdara puru droma baya, idjaba idjideba mā jūma naɫ ējūāne ɫea purura carebaya. Māa idjira edasia idji warrarāa, ādjirāneba yōɫdarāa biɫa jaradiamārēā. Idjia ādjirāa jaradiaya mā oɫe nībaɫamārēā idjaba jipa oɫamārēā. Māwā oɫiɫɫ māa Abrahaɫ ume beɫea ɫɫara jūma oya. Maɫ bērā māa idjia jaraya māa Sodoma purura sāwā oida.” ²⁰ Maɫbe Ācōrēba Abrahaɫa jarasia:

–Māa ūrī ɫa Sodoma puruɫebemarāba, Gomorraɫebe-marā biɫa cadjiruada jūmawāyā o paɫda. ²¹ Maɫ bērā māa eɫaa wāya ādjirāba wārāda jūmawāyā cadjiruada o paɫ cawaya.–

²² Maɫbe ādjidebemada umé Sodomanaa wāsidaa, baribɫɫ Abrahaɫra Ācōrē ume ɫesia. ²³ Abrahaɫra Ācōrē caitaara wāpeɫa jarasia:

–ɫa Sodomanebemarā cawa obɫɫe, ¿ēberā jipa ɫeada dji cadjiruarā ume ābaa quinibica? ²⁴ Jáa puruɫe ēberā jipa ɫeada cincuenta paɫɫɫ, ¿ɫa ādji purura jūma ārīca? ɫa maɫ cincuenta ēberā jipa ɫea carea ¿ādjia puru ārī crīcha ɫra idu ɫéca? ²⁵ ɫa ēberā jipa ɫeara ēberā cadjiruarā ume ābaa quinibicaa. ɫra jūma naɫ ējūāne ɫea cawa obaria. Māwāra ¿ɫa jipa cawa oéca?–

²⁶ Maɫne Ācōrēba panusia:

–Māa Sodoma puruɫe jipa ɫeada cincuenta unuibɫɫ, maɫ cincuenta ēberārā carea jáa purura ārīéa.–

²⁷ Wayacusa Abrahaãba jarasia:

–Mã Boro, mãra ne wayaa neé ða quiĩrãca bã ume beðea ðã. Mãra êberãda quirumĩna, egoro quiĩrãca ðãmĩna, tãbã pora quiĩrãca ðãmĩna, mãra bã ume waði idu beðeabidua. ²⁸ ãĩbẽrã cincuenta jipa ðeadebemarãda bãa juesuma unuésicada. Mã juesuma unué carea ¿ãdji purura jũma ãrĩca?–

Maãne ãcõrẽba panusia:

–Mãa jipa ðeada 45 unuibãrã, ãdji purura ãrĩéa.–

²⁹ Abrahaãba wayacusa jarasia:

–ãĩbẽrã cuarentabe unuisicada.–

Maãne ãcõrẽba jarasia:

–Jipa ðeada cuarenta panãbãrã, ãrĩéa.–

³⁰ Abrahaãba jarasia:

–Mã Boro, quiĩrãdua mãã bãa waya iwidiãrã carea. ãĩbẽrã treintabe panãsicada.–

Maãne ãcõrẽba panusia:

–Mãã treinta unuibãrã, ãrĩéa.–

³¹ Abrahaãba jarasia:

–Mã Boro, mãra ne wayaa neé ða quiĩrãca bã ume beðea ðã. ãĩbẽrã arima veintebe panãsicada.–

ãcõrẽba panusia:

–Jipa ðeada veinte panãbãrã, ãrĩéa.–

³² Abrahaãba wayacusa jarasia:

–Mã Boro, mãã beðeada ababe jaraya. Quiĩrãdua. Mãã mãã beðeara jarasira waa jaraéa. ãĩbẽrã arima diebe panãsicada.–

Maãne ãcõrẽba jarasia:

–Jipa ðeada die panãbãrã, ãrĩéa.–

³³ ãcõrẽra Abrahaã ume mãwã beðeapeda wãsia. Maãne Abrahaãra jẽda wãsia idji ðabarimaa.

19

Ācōrēba Sodoma, Gomorra sida ārīna

¹ Queubodode bajānebema nezoca umébemara Sodoma purude jūēsīdaa. Maļne Abrahaļ tēābea Lora dji puru eða wābadama chūmasia. Māwā ɛlde Loba maļ bajānebema nezocarāra unusia. Ara maļda ādji audiabariēde wāsia. Wayaaðeba chīrāborode cobepeda idji dratura egoroðaa ɛarru tēū cobesia. ² Maļbe Loba ādjia jarasia:

–Mā bororā, mļa bārāa beðea djuburiaya naļ diamasi mļ dede cāine zeðamārēā. Mama bārā jīrūra sɛgɔðida panɫa. Nu diapeda wānadia bādji wāɫdamaa.–

Maļne bajānebema nezocarāba panusīdaa:

–Māwāēā. Naļ diamasi दौरa puru jāne cāīnia.–

³ Baribɫɫ Loba mīā sē jara ɛesia idji diguīdaa wā-namārēā. Maļ carea Lo ume wāsīdaa. Jūēnacarea Loba djico biada osia idjaba paļ dji ēsābari neē ɛlɫda ocuasīa. Maļda cosīdaa.

⁴ Waēi cāīni naēna jūma purudebema umaquīrārāba Lo dera jūrā edasīdaa. Cūdrarāda, drōārā sida duanasīdaa.

⁵ Maļbe dajadaareba Loa ɛia iwīdisīdaa:

–Naļ diamasi ēberā ɫɫmaa zepedaðara ɫsāma panɫ? Dajadaa enedia dairāra ādji ume cāīni carea.–

⁶ Maļne Lora dajadaa ādjirā ume beðeade wāpeda dji eða wābadara bio jūātrɫ nūmɫsia. ⁷ Maļbe jarasia:

–Achirā, mļa bārāa beðea djuburiaya maļ cadjiruara orānamārēā. ⁸ Baribɫɫ mļa caurā umaquīrā adua panɫda umé eroɛɫa. Mļa ādjira dajada ɛɫya bādja quīrā panɫ quīrāca oðamārēā. Baribɫɫ naļ ēberārāra mļ diguīdaa ze panɫ bērā mļa wagaida ɛɫa. Maļ bērā ādjira bié orānadia.–

⁹ Maļne purudebemarāba jarasīdaa:

–Bɫa drua āĩba dai purude ɓaɗe zesia. Maĩba idira ɔdairāra jāwā quēā ɓaɓa? ;Āyā wādua! Bɫa āyā wāéɓɫa, daiba ādji cāyābara bɫa cadjiruaara oɗia.–

Ara maĩda Lora chātadapeɗa dji eɗa wābada ārĩni carea panasiɗaa. ¹⁰ Baribɫaɫ bajānebema nezocarā Lo diguiɗaa panɫba Lora ādji jɫwaba eɗa eɗadapeɗa dji eɗa wābadara jūātrɫ nūmɫsiɗaa. ¹¹ Ara maĩda ādjia dji eɗa wābadama duanɫa jūma dauɓerreabisɗaa, cūdrarāra drōārā siɗa. Maĩne ādjirāra dji eɗa wābada jɫɫ panɫba sēsɗaa.

¹² Maĩbe bajānebema nezocarā Lo deɗe panɫba idjia jarasiɗaa:

–Naĩ purude ɔɓa ēberārāda dewara eroɓaɓa? Bɫ warrarā, bɫ caurā, bɫ wigurā, idjaba jūma naĩ purude eroɓ siɗa namabemada āyā ededua. ¹³ Daiba naĩ purura jūma ārĩnia. Ācōrēba ūrĩ ɓa naĩ purudebemarāba bio cadjirua obadada. Maĩ bērā Ācōrēba दौरa diabuesia ādjirā cawa oɗamārēā.–

¹⁴ Ara maĩda Lora cūdra idji caurā ume beɗe bia panɫrā acɫe wāpeɗa jarasia:

–Pirabariɗapeɗa namabemada isabe āyā wānadia. Ācōrēba naĩ purura ārĩya.–

Māwāmīna cūdrarāba crīchasiɗaa Loba ijaramiada o ɓaɓa.

¹⁵ Ānadrɫboɗoɗe bajānebema nezocarāba Loa jarasiɗaa:

–Bɫ quimada, bɫ caurā umé panɫ siɗa isabe āyā ededua daiba naĩ puru ārĩbɫaɗe beurānamārēā.–

¹⁶ Māwāmīna Lora isabe wāé ɓasia. Maĩ bērā bajānebema nezocarāba idjida, idji quimada, idji caurā siɗa jɫwade jidaɗapeɗa puru dajadaa errebari edesiɗaa ēdrɫ ɓaɗi carea. Māwā Ācōrēba Lora idji ēberārā siɗa quīrā

djuburiasia. ¹⁷ Puru dajada bađacarea bajānebema nezocarāba Loa jarasidaa.*

–Ĕdrli carea pira wādua. Jēda acłrādua idjaba ni maārī biđa naļ jewedađe nūmerādua. Beu amaaba eya baramaa wādua.–

¹⁸ Baribłrł Loba jarasia:

–Māwāéa, mļ bororā. Mļ quīrā djuburia jāļ eyađaa wābirādua. ¹⁹ Bārāba mļra bio quīrā djuburiasidaa purudebemada ědrł enepedađa bērā. Baribłrł mļra eya barama poya jūēéa. Pīāca wābłrłđe bārāba dji puru ārībłdaba mļra ota jidaisicada. Maļba mļra beaya. ²⁰ Nama caita puru zaqueda ɓla. ¿Mļra mamaa mīrū wāida ɓlca? Dji purura wārāda caibe quirua. ¿Bārāba maļgłra ārīnaéame? Mļra mamaa idu wābiđadua beu amaaba.–

²¹ Maļne Ācōrē nezoca aɓalba jarasia:

–Māēteara bia ɓla. Bła jara ɓł quīrāca mļa iduaribiya. Bła jara ɓł purura mļa ārīéa. ²² Baribłrł isabe wādua jāma jūēi carea. Mļa ni cārē siđa poya oéa bł jāma jūēi naēna.–

Loba maļ purura wārāda caibe quiruada ađa bērā dji puru trļra ɓesia Zoar.†

²³ Lo Zoarde jūēbłrłbara ģmādaura odjabłrł basía. ²⁴ Maļbebłrł Ācōrēba azupre uruada Sodomane, Gomorrade biđa bajāneba jurrubisia. ²⁵ Maļba puru umé panłra, maļ purude eda duanłra, idjaba chirua maļ jewedađe ɓł siđa jūma bá wāsia. ²⁶ Baribłrł Lo quima caiđu nība jēda acłsia. Ara maļda idjira aɓeđa zarea tā ba nūmesia.

* 19:17 Bajānebema nezocarāba Loa jarasidaa. Griego bedeade māwā ɓł ɓla. Hebreo bedeade nāwā ɓla: “Idjia jarasia.” † 19:22 Hebreo bedeade Zoar trļba jara ɓla “caibe quiru.”

²⁷ Nurēma diapeda Abrahañra wāsia Ācōrē ume bedea baɗamaa. ²⁸ Mamaλba Sodomara, Gomorrara, jūma dji jeweda siɗa acλsia. Mañne unusia dji ējūāra λta cowaga nūmλda pea baɗa cowabari quīrāca.† ²⁹ Ācōrēba puru mañ jewedade panλra ārīnamīna Abrahañra quīrādoae ɓasia. Mañ carea Abrahañ tēābea Lora Sodoma ārībλrλɗebemada āyā ēdrλ edesia.

Lo caurāba warrarā topedaɗa

³⁰ Māwānacarea Lora Zoar purude ɓaida wayasia. Mañ carea idji caurā ume ējūā eyaida ɓλmaa wāsia. Mama āɗjira eya uriade panesiɗaa. ³¹ Ewari aba dji cau nabemaba dji tēābemaa jarasia:

–Dadji zezara drōāda quirua. Mañ awara nama nañ ējūāne ni abaλ umaquīrāda neēa dadji edadamārēā jūmarāda quima edabada quīrāca. ³² Mañ carea dadji zezaa uva ɓa aseada dobiɗia beu ɓemārēā. Māwā osidara idji ume poya cāīnia idji warrada eropanani carea.–

³³ Ara mañ diamasi ādji zeza Loa uva ɓa aseara do-bisiɗaa. Lora beu ɓepeda idji cau nabemada araa wāpeda idji ume cāīsia. Baribλrλ Lora beu ɓλ bērā cawaé basía idji caura cāī ɓapeda āyā wānada. ³⁴ Nurēma dji nabemaba dji tēābemaa jarasia:

–Mλra nuena diamasi dadji zeza ume cāīsia. Nane biɗa uva ɓa aseada dobiɗia ɓλ siɗa idji ume cāīmārēā. Māwā dadji zeza warrarāda eropania.–

³⁵ Ara mañ diamasi uva ɓa aseara ādji zezaa do-bisiɗaa. Mañbe dji tēābemara idji ume cāīsia. Baribλrλ Loba cawaé basía dji caura cāī ɓapeda āyā wānada. ³⁶ Māwā Lo caura umena ɓiogoa panesiɗaa ara ādji zezadeda. ³⁷ Mañbe dji

† 19:28 Pea baɗa cowa quīrāca. Hebreo bedede nāwā ɓλ ɓλa: “Egoro caɗa zareabibari tλbλ urua cowabari quīrāca.”

nabemaba umaquĩrã warrada tosia. Dji trãra ʘasia Moab. § Moab abadaɗeba moabitarãda yõsiɗaa. ³⁸ Dji tēãbema biɗa umaquĩrã warrada tosia. Dji trãra ʘasia Benamí. Benamíneba amonitarãda yõsiɗaa.*

20

*Abraha*ã Abimele ume

¹ Māwānacarea Abrahaãra idji ʘaɗamaɓba Negue ējũã-naa wāpeɗa Guerar puruɗe ʘesia. Maã purura Cádé puru idjaba Sur ējũã ēsi ʘla. ² Mama ʘasiɗe Abrahaãba jarabadjia idji quima Sarara idji djabawērãda. Maã bēřã Guerarɗebema boro Abimele abadaba Sarara idji deɗaa edebisia edai carea. ³ Māwāmĩna diamasi Ācōrēba Abimele caĩmocarade nāwã jarasia: “Bɓra beuya ʘa edebiɗa wērãra quima bara ʘa bēřã.”

⁴⁻⁵ Baribɓra Abimelera waɗi Sara ume caĩé ʘasia. Maã bēřã idjia Ācōrēa jarasia:

–Mã Boro, Abrahaãba mãa jarasia jãlgɓa wērãra idji djabawērãda. Dji wērã biɗa jarasia Abrahaãra idji djabada. Maã bēřã mãa crĩcha biɗeɗa edai carea enebisia. Mãra beɗeɗe ʘléa. ¿Bɓa nēbɓra neé ʘaɗa cawa oica?–

⁶ Maãne Ācōrēba caĩmocarade panusia:

–Mãa bio cawa ʘa ʘa crĩcha biɗeɗa māvã osida. Maã bēřã mãa ʘara mã quĩrãpita idu cadjirua obié basía. Mãa ʘara maã wērã ume idu caĩbié basía. ⁷ Jãlbe idjira Abrahaãa jēda diadua. Abrahaãra mãneba beɗeabaria. Idjia mãa iwidiɗa ʘa ʘa beurãmãrēã. Baribɓra ʘa jēda diaéɓra, ʘara ʘa ēberãrã siɗa aɗeɗa jũma quininia.–

§ 19:37 Hebreo beɗeɗe Moab trãba jara ʘa “zeɗeɗa.” * 19:38 Benamí trãba jara ʘa “mã ēberãrã warra.” Hebreorãba amonitarãra “benijamon” abadjiɗaa.

⁸ Nurēma diapeda Abimelera pirabaripeđa idjiare dji droma beara jūma trāsia. Maļbe Ācōrēba jaradara ādjirāa jūma jarasia. Maļ beđeä ūrībłdade ādjirāra bio dau-perasidaa. ⁹ Māwānacarea Abimeleba Abrahaļra trāpeđa jarasia:

–ĴBła mļra, mļ druadebemarā siđa Ācōrē quĩrāpita beđeäde błsia! Mļa błra bié oé basía. Baribłrł bła mļ ume osia mĩa oié błda. ¹⁰ Bła ĵcārē crīchadeba jāwā osi?–

¹¹ Maļne Abrahaļba panusia:

–Mļa crīchasia namabemarāba Ācōrēra wayadacada. Maļ bēřā crīchasia mļra beađida mļ quima edađi carea. ¹² Idjira wārāda mļ djabawērāa mļ zeza cau bēřā, baribłrł mļ papa cauéa. Maļ bēřā mļa edasia. ¹³ Ācōrēba mļra mļ zeza diguidabemada āyā wābiside mļa mļ quimaa nāwā jarasia: “Bła wārāda mļda quĩrīā błbłrł, dadji wābłdama ēberārāa jaradua mļra bł djabada.”–

¹⁴ Maļbe Abimeleba Abrahaļ quima Sarara jēđa diasia. Idjaba ovejada, pacada, nezoca umaquĩrāda, nezoca wērā siđa zocārā diacuasia. ¹⁵ Diacuapeda jarasia:

–Acłdua, mļ druara bła. Błdjia ējũā awuabłrłmaa bađe wādua.–

¹⁶ Maļne Abimeleba Saraa jarasia:

–Mļa bł djabamanaa parata torroda mil diasia bł ume beaba cawadamārēā błra daunemaé basida. Błra beđeäde błéa.–

¹⁷⁻¹⁸ Abimeleba Abrahaļ quima Sara edai baside Ācōrēba wērārā Abimele dede panabadada idu biogoabigaé basía. Maļ carea Abrahaļba Ācōrēa iwidišia. Maļbe Ācōrēba Abimele cacua bié bađada biabisia. Maļ awara dji quimada, nezocawērārā siđa biabisia warra ununamārēā.

21

Isa toda

¹ Māwānacarea Ācōrēba Sarara carebasia idjia wārāneba jaraða quīrāca. ² Abrahañra bio drōāda ðamīna Sarara ðiogoða ðepeða Ācōrēba jaraða ewariðe warrada tosia.* ³ Saraba warra toðara Abrahañba trñ ðasia Isa.† ⁴ Idji warra Isa ocho ewari ðaðe Abrahañba Isa cacuara wēāgosia Ācōrēba jara ðaða quīrāca. ⁵ Abrahañra cien poa ðasia idji warra Isa tosiðade. ⁶ Mañne Saraba crīchasia: “Ācōrēba mñra ipiðabi ðla. Bariduaba mñ warra toðadebemada ūrīnibara mñ carea ðasriðaba ipiðaða.” ⁷ Idjaba jarasia: “Ni aþalba crīchaðaca basia mñra warra toida. Abrahañra drōāda ðamīna mña idjía warrada to diasia.”

Abrahañba Ismael, Agara siða wābiða

⁸ Ādji warra Isara warisia. Ju amasiðe Abrahañba ðasriða ewari waiðlada osia. ⁹ Mama ðasia Ismael, Egip-toðebema nezocawērā Agara warrada. Māwā ðaðe Saraba unusia Ismaelba idji warra Isara bié ipiða jara ðaða.‡ ¹⁰ Mañ carea Saraba Abrahaña jarasia:

–Jāñ nezocawērāra, idji warra siða jaretadua. Ba beuðacarea bla eroððebemara jāñ Ismaelba mñ warra ume edaié ðla.–

¹¹ Mañ beðea ūrīnibaraðe Abrahañra bio sopua ðesia Ismael siða idji warra bēra. ¹² Mañ carea Ācōrēba Abrahaña jarasia:

–Ba warra Ismael carea, ba nezocawērā carea biða sopuarādua. Saraba jara ðara jūma odua, mña warrarā

* 21:2 Genesi 17:15-21. † 21:3 Hebreo beðeade Isa trñba jara ðla “ipiðabara.” Genesi 21:6; 18:10-15. ‡ 21:9 Ismaelba idji warra Isara bié ipiða jara ðaða. Griego beðeade māwā ðl ðla. Hebreo beðeade jara ðla “Ismaelera jemene ðaða” baribara ebuða ðléa.

diai jarađara Isadebabɫɫ zedi bēřã. ¹³ Baribɫɫ bɫ nezocawēřã warradeba m̃la puru dromada yōbiya, idjira bɫ warra bēřã.–

¹⁴ Nurēma diapedeđa Abrahałra pirabarisia. Małbe baidoda animarã e ođade tɫpeda mał baidora pał siđa Agaraa diasia. Agara equiade ɫɫpeda dji warra Ismael siđa diasia. Małbebɫɫ ađjira wābisia. Mał wābɫdade baridua ñbasidaa Beersebá ējūã ewaraga ɫɫde. ¹⁵ Māwã ñnane ađji baidora jōsia. Mał carea Agaraba idji warrara bacuru zaque edrecare ɫeesia. ¹⁶ Nāwã cr̃chasia: “M̃la unu quĩrĩãé ɫa m̃l warrara beubɫɫda.” Mał bēřã tɫmɫa aride chūmane wāsia. Mama chūmɫane idji warrara j̃gua j̃ã nūmesia. §

¹⁷ Māwã ɫɫde Ācōrēba dji warrara j̃ã ɫɫda ũr̃sia. Małne bajāneba Ācōrē nezocaba Agarada tr̃ɫ jarasia:

–Agara, ¿sāwāsia? Wayarãdua. Ācōrēba bɫ warra j̃ã ɫɫda ũr̃ ɫa. ¹⁸ Piradɫɫdua. Bɫ warrara piradɫɫ edapeđa sobiabidua. M̃la idjiđeba puru dromada yōbiya.–

¹⁹ Małbe Ācōrēba Agaraa unubisia egorođeba baidoda łtaa bogadɫ nūmɫda. Ara małda wāpeda animarã e ođara bira tɫ edasia. Małbe Ismaelea dawasia.

²⁰ Ācōrēba Ismaelera carebabadjia. Małba Ismaelera waripeda bio cha dɫ cawa ɫesia idjaba ējūã pōasa ewaraga ɫɫde ɫabadjia. ²¹ Mał ējūãra Parał abadjidaa. Māwã ɫɫde dji papaba Egiptođebema wēřãda diasia idji quima bamãrēã.

Abrahałba Abimele ume bedeja ɫɫda

²² Mał ewaride Abimelera idji d̃jōbadarã boro Picol ume wāsia Abrahał ume bedeade. Abimeleba Abrahała jarasia:

§ 21:16 Idji warrara j̃gua j̃ã nūmesia. Griego bedeade māwã ɫɫ ɫa. Hebreo bedeade jara ɫa Agaradɫ j̃ãsiđa.

–Bla ne jūma oblaꝥza Ācōrēba bla carebaria.
²³ Mañ carea mĭa quiĩĩ ĩla bla Ācōrē quiĩĩpita wārāneba jaraida bla mĭra, mĭ warrarāra, ādjirāneba yōbldarā sida cūrūgaēda. Bla drua āĩbemamĩna mĭa bla bia o ĩla. Mañ bērā wārāneba jaradua bla biĭda mĭra idjaba mĭ druadebemarā sida bia o ĩaida.–

²⁴ Abrahaĭba panusia:

–Mĭa wārāneba jaraya bārāra bia o ĩaida.–

²⁵ Mañ ewaride Abrahaĭba baido juebada uriada coro erobasia. Bariblaꝥ maĭglaꝥ Abimele nezocarāba jārĩsidaa. Mañnebemada Abrahaĭba Abimelea jarasia.

²⁶ Mañne Abimeleba panusia:

–Mĭa adua ĩla caiba māwā osida. Idibe mĭa mañnebe-mada ūĩbblaꝥ, bla mĭa jaraē ĩada bērā.–

²⁷ Mañ ewaride ādji umérāba beĭea ĩsidaa. Mañne Abrahaĭba ovejada, paca sida zocārā enepeda Abimelea diasia. ²⁸ Mañbe oveja wērāda siete awara ĩsia. ²⁹ Mañ carea Abimeleba Abrahaĭa iwiĭisia:

–ĶCārē cārēā za panĭ oveja wērāra siete awara ĩsi?–

³⁰ Abrahaĭba panusia:

–Nañ siete oveja mĭa diablaꝥda bla edaiblaꝥ, cawabiya mĭlablaꝥ mañ baido juebada uriara corosida.–

³¹ Umérāba beĭea ĩpedada bērā mañ baido juebada uria trĭra Beersebá ĩsia.*

³² Beersebáde beĭea ĩpedadacarea Abimelera idji djōbadarā boro Picol ume jēda wāsidaa ādji panabadamaa pilisteorā druade. ³³ Mañbe Beersebáde Abrahaĭba tamarisco bacuruda u ĩsia. Mama Ācōrē beucua ewari iwiĭisia. ³⁴ Abrahaĭra pilisteorā druade dārā ĩsia.

* ^{21:31} Hebreo beĭeade Beersebá trĭba jara ĩla “wārā beĭea ĩpedada” idjaba “siete panĭnebema.”

22

*Abraha*lba Ācōrē wārāda iĵāna

¹ Māwānacarea Ācōrēba nāwā osia Abraha^lba wārāda iĵā ʘl cawaya. Idjia Abraha^lra tr^l jarasia:

–iAbraha^l!–

Abraha^lba panusia:

–iM^lra nama ʘla!–

² Ma^lne Ācōrēba jarasia:

–ʘl warra Isa aʘabe quiruda bio quīrīā eroʘlda edapeḁa wādua Moria druadaa. Mama m^la b^la eyada jaradiaya. Ma^l eyaḁe ʘla Isara m^la babue diadua.–

³ Ara ma^lda Abraha^lra diapeḁeḁa pirabaripeḁa idjia edeida ʘlra burro ^lr^l j^lcuasia. T^ll^lda ʘlrasia idji warrara Ācōrēa babue diai carea. Ma^lbe idji warra Isara, nezocarā siḁa umé edesia Ācōrēba jaraḁa eyadaa.

⁴ Ewari ūbea bab^lr^lḁe Abraha^lba dji eyara t^lm^lba unusia. ⁵ Ma^lne idji nezocarā jarasia:

–Nama panenadua. Burro siḁa eropanadua. M^lra m^l warra ume awuá pocoḁaa wānia Ācōrēa bia beḁeadi carea. Māwānacarea bārāmaa waya zedia.–

⁶ Ma^lbe Abraha^lba dji t^ll^lra edapeḁa idji warra Isa equiaḁe coʘlsia. Necoda, t^ll^ldau siḁa edasia. Ma^lbe umena ābaa wāsiḁaa Ācōrēa ne babue diaḁi carea.

⁷ Wāb^ldaḁe Isaba Abraha^la jarasia:

–iZeza!–

Abraha^lba panusia:

–iCārē, warra?–

Isaba iwidiisia:

–Nama dadjia t^ll^lda, t^ll^ldau siḁa eropan^la barib^lr^l ^lsāma ʘl oveja zaque Ācōrēa babue diadira?–

⁸ Abraha^lba panusia:

–Warra, Ācōrēb^lr^ll oveja zaquera diaya babue diaḁi carea.–

Mañbe nocoḏaa wāsidaa. ⁹ Ācōrēba jarada eyaḏe jūē-
napeda Abrahañba mōgarada pã buesia Ācōrēa babue
diabadada oi carea. Mañ ãrã tɫɫra cajērāpeda idji warra
Isara cabɫrá jãpeda tɫɫ ãrã coḅasia. ¹⁰ Mañbe Abrahañba
necora jɫwaḏe edasia idji warra beai carea. ¹¹ Baribɫɫ
Ācōrē nezocaba bajāneba trã jarasia:

–¡Abrahañ, Abrahañ!–

Abrahañba panusia:

–Mñra nama ḅa.–

¹² Mañne bajānebema nezocaba jarasia:

–ɫ warrara bearādua. Idjira ni maārĩ bié orādua. ɫa
iɫibɫɫ mña cawabisia ɫa Ācōrēra wārāda waya ḅaḏa, ɫ
warra aḅabe quiruda Ācōrēa wāgaé diai baḏa bēṛā.–

¹³ Abrahañba jēda acɫɫɫe oveja umaquĩṛāda unusia.
Mañ oveja cachura bacuru zaque jɫwateḏe jūē nūmasia.
Ara mañda Abrahañra wāpeda mañ ovejara jidasia. Mañ-
drɫ Ācōrēa babue diasia idji warra cacuabari. ¹⁴ Mañ carea
Abrahañba dji eyara trã ḅasia “Ācōrēba diabaria.” Mañ
bēṛā hebreorāba waḏibiḏa jarabadaa: “Ācōrēba idji eyaḏe
diabaria.”

¹⁵ Mañne Ācōrē nezocaba wayacusa bajāneba Abra-
hañra trã jarasia. ¹⁶⁻¹⁷ Nāwā jarasia:

–Ācōrēba nāwā jara ḅa: “ɫ warra aḅabe quiruda
wāgaé diai baḏa bēṛā, ara mñdji trãneba mña wārāneba
jarabɫɫ ɫra careba ḅaḏa. Mña bḏeḏa zocārā yōbiya
chĩḏau zocārā panɫ quĩṛāca, pusa icawa ĩɫ pichi zocārā
baraa quĩṛāca. Mañ awara bḏeḏa yōbḏaba ādji dji
quĩṛū puru ḅeara jāṛĩnia. ¹⁸ ɫa mñ beḏeara ĩjā oḏa bēṛā
mña bḏeḏa yōbɫḏeḏa nañ ējūāne ḅea purura jūma
carebaya.”–

¹⁹ Māwānacarea Abrahañra jēda wāsia idji nezocarā amenamaa. Mamaλba ābaa wāsiedaa Beersebádaa. Mama Abrahañra ðesia.

Abrahañ djaba Naco warrarā

²⁰ Māwānacarea Abrahañba ūrīsia idji djaba Nacoba dji quima Milca ume warrarāda unusidada. ²¹ Dji nabema warrara Uz abadjidaa. Mañare dji djaba Buzuda ðasia. Buzuare Quemuelda ðasia. Quemuelera Arañ zeza basía. ²² Idjaba Milcaba tosia Queseda, Hazoda, Pildáda, Jidlada, Betuel sida. ²³ Betuelera Rebeca zeza basía. Milcaba mañ ocho warrarāra Abrahañ djaba Nacoa to diasia. ²⁴ Nacoba dewara wērāda Reuma abadada eroðasia. Reumaba tosia Tebada, Gahañda, Tahada, Maacá sida.

23

*Abrahañ*ba Sara tλðari carea ējūā nēdoða

¹ Abrahañ quima Sarara 127 poa ðasia. ² Mañne Arbá purude Canaañ druade jaidasia. Arbá purura idjaba Hebroñ abadaa. Abrahañra Sara carea jīā ðaba sopua ewarira wagasia.

³ Māwā ðade Abrahañra idji quima jaidadamaλba hititarāmaa bedeade wāsia. Ādjirāa nāwā jarasia:

⁴ –Māra drua āībema bērā bārā tāēna ējūā neé ðla. Māa quīrīā ðla bārāba māa ējūāda nēdobuedida mñ quima tλðari carea.–

⁵ Mañne hititarāba Abrahañ panusidaa:

⁶ –Dai boro, ūrīdua dai bedeara. Ācōrēba bñra dairā tāēna dji dromada ðasia. Mañ bērā bñ quimara tλðaridua daiba coro eropanλ uria dji biara ðade. Dairāba wāgadaéa.–

⁷ Mañne Abrahañra ãta nūmepeda quīrā edaa ðarrusia hititarā quīrāpita bia quiruāda ai carea. ⁸ Mañbe jarasia:

–Bārãmaa mã quimara nama tɓarida wãrãda bia ɓɓɓɓɓ, mã djuburia Zohar warra Eproɓ ume bedeadadua. ⁹ Iwiɗidadua bẽwãrã joubada uria Macpela abadara m̃a nẽdobuemãrẽã. Mañ uriara idji ẽjũã icawa ɓla. Mañ uria carea m̃a diaya idjia iwiɗibɓɓɓ quĩrãca. Mãwãra nañ druade ẽjũãda erobaya mã ẽberãrã tɓari carea.–

¹⁰ Mañ Eproɓra hitita basía. Idjira arima chũmasia. Mañne idji ẽberãrã quĩrãpita, purude eɗa wãɓɓdarã quĩrãpita biɗa idjia Abrahaɓa nãwã jĩgua jarasia:

¹¹ –Mãwãéa, mã boro, ùrĩdua. Mã ẽberãrã quĩrãpita m̃a mañ ẽjũãra dji uria siɗa bari diaya ɓɓ quima tɓarimãrẽã.–

¹² Mañne Abrahaɓra hititarã quĩrãpita waya quĩrã eɗaa ɓarrusia. ¹³ ɓarrupeɗa jũmarã quĩrãpita Eproɓa nãwã jĩgua jarasia:

–Mã quĩrã djuburia waya ùrĩdua. Dji ẽjũãbari ɓɓa parata iwiɗibɓɓɓ quĩrãca m̃a diaya. Mãa jara ɓɓra t̃ãdua. Mãwãɓɓɓ mã quimara mañ ẽjũãne tɓariya.–

¹⁴ Eproɓba panusia:

¹⁵ –Mã boro, ùrĩdua. Dji ẽjũãra nẽdobueida ɓɓa cuatrociento parata torrobari, baribɓɓɓ ɗɗadjimaarã mañda parataca? ɓɓ quimara tɓaridua.–

¹⁶ Eproɓba jaraɗara Abrahaɓba bia ùrĩsia. Ara mañda hititarã quĩrãpita cuatrociento parata torroda juachapeɗa Eproɓa jũma daucha diasia. ¹⁷⁻¹⁸ Mañ juachaɗara hititarãba, purude eɗa wãɓɓdarã biɗa unusidaa. Mãwã cawasiɗaa Abrahaɓba Eproɓ ẽjũã Macpela abadara nẽdosida. Mañ ẽjũãra Mamreɗeba ãmãɗau odjabariare ɓɓa. Abrahaɓba nẽdosia dji ẽjũãra, dji joubada uriara, bacuru dji ẽjũãne ɓe siɗa.

¹⁹ Mãwãnacarea Abrahaɓba idji quima Sarara idjia nẽdoɗa uriaɗe tɓarisia. Mañ uriara ẽjũã Macpela abadaɗe ɓɓa. Mañ ẽjũãra Mamreɗeba ãmãɗau odjabariare ɓɓa.

Mamrera idjaba Hebroñ abadaa. Hebroñra Canaañ druade ðla. ²⁰ Māwā Macpela ējūā, dji uria siða hititarāne baðada Abrahañba jūma edasia.

24

Abrahañ nezocaba Isa itea quima jλrλða

¹ Abrahañra bio drōāda ðasia idjaba Ācōrēba idjira ne jūmane careba ðasia. ² Ewari aba Abrahañba idji nezoca dji dromada trāsia. Abrahañba ne eroðlra mañ nezocaba jūma wagabadjia. Abrahañba idjía jarasia:

–Bλ jλwara mñ ðacara edre ðλdua mñā wārāneba jarai carea. ³ Mañbe bajāne idjaba nañ ējūāne ðλ Ācōrē quīrāpita mñā jaradua bλa mñ warra itea nañ Canaañ druadebema wērāda jλrλéða. ⁴ Ātebλrλ wādua mñ ðaða druadaa mñ ēberārāmaa. Wārāneba jaradua mamabema wērāda mñ warra Isa itea eneida.–

⁵ Mañne dji nezocaba panusia:

–Baribλrλ dji wērāda mñ ume nañ druadaa ze quīrāéébλrλ j mñā bλ warrara bλ ðaða druadaa edeica?–

⁶ Abrahañba panusia:

–jMñ warrara jāmaa ederādua! ⁷ Ācōrē bajāne ðlba mñra nama enesia mñ zeza dedebemada, mñ ēberārā druadebemada. Ācōrēba mñā wārāneba jarasia idjia mñ warrarāa nañgλ druada diaida. Ara mañ Ācōrēba idji bajānebema nezocada bλ na diabueya bλa mñ warra itea mamabema wērāda enemārēā. ⁸ Dji wērāda bλ ume ze quīrāéébλrλ, bλra nañ wārāneba jaraðadebemada ēdrλya. Baribλrλ mñ warrara jāmaa ederādua.–

⁹ Ara mañda dji nezocaba idji jλwara Abrahañ ðacara edre ðλsia. Mañne wārāneba jarasia Abrahañba jaraðara idjia oida. ¹⁰ Mañbe dji nezocaba Abrahañ nebiaðebemada quīrātanoa pesia dji wērā ēberārāa diai carea. Idjaba

Abrahañ cameyoda die edapeða Naco puruðaa wāsia Mesopotamia druade.*

¹¹ Wābɿɿɿe Naco puru caita baido juebada uria corodama jūēne wāsia. Qewara jūēna bēra dji nezocaba cameyora ñnāūnamārēã egode chūmebigasia. Mañne wērārāra baido jueðe zesesiðaa ādjia ewariza obada quĩrāca. ¹² Māwã ðɿe dji nezocaba Ācōrēã jarasia:

–Mā Ācōrē, mā boro Abrahañ Ācōrē, mā bɿa beðea djoburiaya nane bla quĩrāneba mā boro Abrahañra quĩrā djoburiamārēã idjaba mā sida carebamārēã. ¹³ Māra nañ baidoma ðɿa. Nañ puruðebema awērāra namaa baido jueðe zebadaa. ¹⁴ Māa aɿal awērāa jaraya: “Mā quĩrā djoburia bɿ zocora egode ðɿpeða māa baidoda diadua.” Mañne dji awērāba māa doduaða aibɿɿɿ, idjaba bɿ cameyoa biða baidora diyaðda aibɿɿɿ, māa cawaya bla mañ awērāra bɿ nezoca Isa itea eroðɿda. Māwãbɿɿɿ māa cawaya bla mā borora quĩrāneba careba ðɿda.–

¹⁵ Waði Ācōrēã iwidi ðɿe unusia awērāda zebɿɿɿda. Idjia zocoda equiaðe eroðasia. Mañ awērāra Rebeca abadjiðaa. Idjira Betuel cau basía. Betuelera Abrahañ djaba Naco warra basía. Betuel papara Milca basía. ¹⁶ Rebecara bio quĩrāwārēã ðasia idjaba waði umaquĩrā adua ðasia. Idjira baido juebada uriana jūēsia. Mañbe idji zocode baidora tɿpeða diguiðaa wãbɿɿɿ basía. ¹⁷ Mañne Abrahañ nezocara Rebecamaa pira wãpeða jarasia:

–Mā quĩrā djoburia, bɿ zocodebema baidoda māa mañri diadua.–

¹⁸ Mañne Rebecaba jarasia:

–Dodua, mā boro.–

* ^{24:10} Naco. Genesi 11:27-31; 22:20-24. Mesopotamia. Mañ druara hebreo beðeade Aram Najaraím abadaa. Genesi 25:20.

Ara mañda idji zocora eða edapeda idji jlwade eroþlde Abrahañ nezocaa dohisia. ¹⁹ Dobiðacarea jarasia:

–Bl cameyo itea biða mla baidoda jueya ãdjia do quĩrĩãblda quĩrãca doðamãrẽã.–

²⁰ Ara mañda baido idji zocode þlra animarãba dobadade weasia. Weapeda þarima zocãrã baidora juesia jũmarã cameyoba doðamãrẽã. ²¹ Mãwã jue þlde Abrahañ nezocaba chupea acl þesia Æcõrẽba mañ awẽrãra Isa itea wãrãda eroþl cawaya.

²² Cameyo baido dopeðaðacarea dji nezocaba Rebecaa pĩrũ oro oða bio nẽbla þlda quẽblde jlmãrẽã diasia. Idjaba mania oro oða nẽbla beada bio zlgla þeada umé diasia. ²³ Mañne iwidiisia:

–¿Blra cai cau? Ml djuburia jaradua, ¿bl zeza dera bari þlca dai cãini carea?–

²⁴ Rebecaba panusia:

–Mlra Betuel caua. Betuelera Naco warraa. Idji papara Milcaa. ²⁵ Dai dera bari þla bãrã cãinãmãrẽã, idjaba bl cameyoba coðamãrẽã baraa.–

²⁶ Mañ carea dji nezocara çĩrãborode coþepeda Æcõrẽa bia beðeasia. ²⁷ Nãwã jarasia:

–Bia quirua Æcõrẽ, ml boro Abrahañ Æcõrẽ. Bla ml boro Abrahañra quĩrã djuburiaðeba wãrãda careba þla. Mlra ode jipa enesia idji eberãrãmaa.–

²⁸ Mañne Rebecara dji papa diguiðaa pira wãsia. Jũþepeda Abrahañ nezocaba jaradara jũma nẽblrãsia. ²⁹⁻³⁰ Rebecaba djabada eroþasia Labañ abadada. Mañ Labaþba ũrĩsia idji djabawẽrãba nẽblrl þlda. Idjaba unusia idji djabawẽrãba pĩrũda quẽblde jl þlda, mania siða jlwaza jl þlda. Mañ carea baido juebadamaa pira wãsia Abrahañ nezoca jlrld. Jũþblrlde unusia dji nezocara idji cameyo ume baido juebadama panlda. ³¹ Mañne Labaþba jarasia:

–Ăcōrēba careba ɸλ ēberā, m̃ diguidaa zedua. B̃ra ȷcārē cārēā puru dajada ɸλ? M̃ dera ɸλa bλ cāimārēā idjaba bλ cameyo panani siða ɸλa.–

³² Ara mãda dji nezocara Labã diguidaa wāsia. Jūē-napeða Labãba cameyo ȳr̃ j̃ ɸeaðara jūma ērācuapeða ne cobigasia. Mã awara baidoda jue diasia Abrahã nezoca ume zepedaðara j̃r̃ũ sλgλdamārēā.

³³ Mãbe Labãba ne coðamārēā diabisia baribλrλ Abrahã nezocaba jarasia:

–M̃ra poya ne coéa m̃a beðea enena jarai naēna.–

Labãba jarasia:

–Māēteara jaradua.–

³⁴ Ara mãda dji nezocaba jarasia:

–M̃ra Abrahã nezocaa. ³⁵ M̃ borora Ācōrēba bio careba ɸλ bērā idjira bio ne bara ɸλa. Ācōrēba idjía ove-jada, pacada, parata torroda, oroda, nezoca umaquĩrāda, nezoca wērāda, cameyoda, burro siða zocārā diasia.

³⁶ Mã awara m̃ boro quima Sara djora ɸλba umaquĩrā warrada tosia. M̃ boroba eroɸλra mã warraa jūma diasia.

³⁷ Idjaba m̃ boroba m̃a wārāneba jarabisia. Idjia nāwā jarasia: “M̃ra nã Canaã druade ɸabaria, baribλrλ m̃ warra itea Canaãnebema wērāda jλrλrādua. ³⁸ Ātebλrλ m̃ zeza druadaa wādua. Mama wērā m̃ ēberārānebe-mada m̃ warra itea jλrλde wādua.”

³⁹ Mãne m̃a jarasia: “Dji wērāda m̃ ume ze quĩrāēbλrλ ȷm̃a sāwā oi?” ⁴⁰ M̃ boroba jarasia: “M̃ra Ācōrē ume ewariza ñbabaria. Ara mã Ācōrēba idji bajānebema nezocada bλ ume diabueya bλ wābλrλma carebamārēā. Māwā bλa wērā m̃ zeza ɸasi ēberārānebe-mada m̃ warra itea poya eneya. ⁴¹ M̃ ēberārāma jūēnacarea ādjirāba wērāda diaðaébλrλ, nã wārāneba jaradaðebemada bλra ēdrλya.”

⁴² Mañda idi mñra baido juebadama jũepeda Ācõrẽa nãwã iwĩdisia: Ācõrẽ, mñ boro Abrahañ Ācõrẽ, carebadua mña ode zedara bia odjamãrẽã. ⁴³ Mñra nañ baidoma ðla. Awẽrãda baido jueðe zebɿɿɿe mña idjía jaraya: “Mñ quĩrã djuburia, bɿ zocodẽbema baidoda maãrĩ diadua.”

⁴⁴ Mañ awẽrãba mña doduada aibɿɿɿ, idjaba bɿ cameyoa biða baidora diayada aibɿɿɿ, mña cawaya bla mañ wẽrãra mñ boro warra Isa itea eroðlda.

⁴⁵ Wadi mñ soðe bedea ðɿɿe unusia Rebecaba idji zocora equiaðe eronĩda. Idjira baido juebadamaa zepeda baidora juesia. Mañne mña idjía jarasia: “Mñ quĩrã djuburia baidoda diadua.” ⁴⁶ Ara mañda zoco equiaðe eroðadara edaa edapeda mña jarasia: “Dodua, idjaba bɿ cameyoa biða baidora diaya.” Ara mañda mña dosia. Idjaba mñ cameyoa biða idjia baidora dobigasia.

⁴⁷ Mañbe mña iwĩdisia: “¿Bɿra cai cau?” Idjia panusia: “Mñra Betuel caua. Betuelera Naco warraa. Idji papara Milcaa.” Mañ carea mña pĩrũda idji quẽbɿɿe jɿ ðɿɿia. Mania siða idji jɿwade jɿ ðɿɿia. ⁴⁸ Mañbe mñra chĩrãborodẽ cobepeda Ācõrẽa bia bedeasia. Mñ boro Abrahañ Ācõrẽa bia quiruada asia. Idjia mñra bia enesia mñ boro djaba ãizaqueda idji warra itea edemãrẽã.

⁴⁹ Bãrãba mñ boroda wãrãda quĩrã djuburiadẽba carebadibɿɿɿ, mña jaraðadua Rebecara mñ ume diabuedida. Baribɿɿɿ diabuedaẽbɿɿɿ jaraðadua mña cawa crĩchai carea.–

⁵⁰ Mañ ãrĩnapeda Labañba Betuel biða panusidaa:

–Mañgɿra wãrãda Ācõrẽneba ze ðla. Mañ bẽrã daiba poya jaraðadua bia ðlda wa bié ðlda. ⁵¹ Rebecara nama bɿ quĩrãpita ðla. Ededua idjira bɿ boro warra quima bamãrẽã Ācõrẽba jaraða quĩrãca.–

⁵² Mañ bedea carea Abrahañ nezocara chĩrãborodẽ cobepeda Ācõrẽa bia bedeasia. ⁵³ Mañbe oro odada,

parata ođada, cacuade jľbada siđa Rebecaa diasia. Idjaba nebia nēbla beada Rebeca djabaa, dji papaa biđa diasia.
⁵⁴ Maľbebrľ dji nezocara, idji ume zepedada siđa ne cosiđaa. Ne codapeda cāisiđaa. Nurēma pirabaripeđa dji nezocaba jarasia:

–Mľra idu wābiđadua mľ boromaa.–

⁵⁵ Baribrľ Rebeca djababa, dji papa biđa panusiđaa:

–Rebecara wađibiđa die ewari dai ume Һaida Һla. Māwānacarea Һl ume wāida Һla.–

⁵⁶ Maľne dji nezocaba jarasia:

–Ācōrēba mľa dji wērāda unubiđa bērā mľra nama dārābirānadua. Mľra idu wābiđadua mľ boromaa.–

⁵⁷ Baribrľ Rebeca djababa, dji papa biđa panusiđaa:

–Māwā baibrľ, Rebecara trľnia cārēda jarai cawaya.–

⁵⁸ Ara maľda Rebecara trľnapedā iwidiđiđaa:

–ĵbrľra naľ ēberā ume nawena wāica?–

Maľne Rebecaba panusia:

–Māē, mľra wāya.–

⁵⁹ Ara maľda Rebecara idji wagabari wērā ume idu wābiđiđaa. Idjaba Abrahaľ nezocara, idji ume zepedada siđa idu wābiđiđaa. ⁶⁰ Maľne Rebeca djabarāba idjira nāwā bia jarasiđaa:

Djabawērā, daiba quĩrĩā panla Һla warrarāra zocārā un-
 uida.

Idjaba quĩrĩā panla Һl warrarāba ādji dji quĩrūrāda poy-
 adida.

⁶¹ Maľbe Rebecara idji nezocawērārā siđa cameyo ľrľ chūmenapedā Abrahaľ nezoca ume wāsiđaa. Māwā Abrahaľ nezocaba Rebecara edesia.

⁶² Maľmisa Abrahaľ warra Isara Beer-Lajai-Roiđeba zedada Negue druade Һasia. ⁶³ Ewari Һba quewara

babarude idjira drua parrua nĩbasia.† Mañne cameyoda zesebdada unusia. ⁶⁴⁻⁶⁵ Ara mañne Rebeca cameyo ãrã chũmaba Isara unusia. Mañ bẽrã Rebecaba Abrahañ nezocaa iwĩeisia:

–¿Cai awuá dadjirãmaa zebarrã?–

Nezocaba panusia:

–Jããra mã boro Isaa.–

Mañ beɗea ũrĩpeɗa Rebecara cameyodeba uɗaa ɓa-dosia. Mãwãpeɗa idji quĩrãdarrara quẽbã daucha wuaba brrasia, Isa quima baida beɗea ɓɗa bẽrã.

⁶⁶ Mañne Abrahañ nezocaba oɗara jũma Isaa nẽbrãsia.

⁶⁷ Ara mañda Isaba Rebecara idji papa querasi wua demaa edesia. Mãwã Isaba Rebecara edapeɗa bio quĩrã ɓesia. Idjaba idji papa jaidada carea sopuara jõsia.

25

*Abraha*ãba Queturá ume warrarã ununa

¹ Abrahañra waya quima edasia. Dji wẽrã trãra Queturá basía. ² Mañ Queturába tosia Zimrañ, Jocsañ, Medañ, Madiañ, Isbac, Súa siɗa. ³ Jocsañ warrarãra naãgrã basía: Sebá, Dedañ siɗa. Dedañneba yõsiɗaa asureorã, letuseorã, leumeorã siɗa. ⁴ Madiañ warrarãra naãgrã basía: Epá, Eper, Hanoc, Abidá, Eldá siɗa. Jũma maãgrãda Queturádeba yõsiɗaa.

⁵⁻⁶ Abrahañ waɗi zocai ɓɗe Queturába toɗa warrarãa, Agaraba toɗa warraa biɗa Abrahaãba nebiada diacuasía. Mañbe ãdjirãra Isa ɓmaãba ãmãdau odjabariare tãma wãbigasia. Mañbebrã Abrahaãba idjia eroɓra jũma Isaa diasía.

† ^{24:63} Drua parrua nĩbasia. Hebreo beɗeade mañra ebuɗa ɓléa. Naãgrã crĩchada diaisicada: “Crĩcha jrrude wãsia”, “Ãcõrã ewari iwĩide wãsia”, “aujãne wãsia”, “idji achirã ume nẽbrude wãsia” wa “bacuru zaqueda uɗe wãsia.”

Abrahañ jaidada

⁷ Abrahañra 175 poa basia. ⁸ Mañne bio drōada quiruda waraga jaidasia. ⁹⁻¹⁰ Dji warrarā Isaba, Ismael biēa idjira t̄barisidāa bēwārā joubada uria Macpela abadade Sara t̄baripedadama. Mañ uriara Mamre ējūāneba ĩmādaudjabariare ̄la. Dji ējūāra Abrahañba hitita Zohar warra Eproñneda nēdosia.* ¹¹ Abrahañ jaidadacarea Ācōrēba dji warra Isara bia ̄lasia. Isara baido juebada uria caita ̄abadjia. Dji baido juebada uriara Beer-Lajai-Roi abad-jidaa.†

Ismaelēba yōpedadarā

¹² Nama ̄l ̄la Ismaelēba yōpedadadebemada. Mañ Ismaelera Abrahañba unusia Agaradeba. Agarara Sara nezocawērā Egiptodebema basia. ¹³ Ismael warrarā tr̄ra nałgrā basia: dji iwinada Nebayo basia. Idjiare Cedar basia. Mañare Adbeel basia. Mañare Mibsañ basia. ¹⁴ Mañare Mismá basia. Mañare Dumá basia. Mañare Masá basia. ¹⁵ Mañare Hadar basia. Mañare Temá basia. Mañare Jetu basia. Mañare Napi basia. Dji jirūarebemara Cedemá basia. ¹⁶ Mañgrā docera Ismael warrarā basia. Ādjirāneba puruda doce yōsidāa. Ādjira mañ puru bororāda ̄esia. Mañ doce purura ara ādji tr̄da ̄cuasidāa. Dji ēberārā sida ara mañ tr̄ra eropanesidāa.‡

¹⁷ Ismaelera 137 poa baside jaidasia. ¹⁸ Idji warrarāba birasidāa Sur ējūāneba aba Havila ējūāna. Sur ējūāra

* 25:9-10 Genesi capítulo 23. † 25:11 Beer-Lajai-Roi. Hebreo bedede mañ tr̄ba jara ̄la: “Baido bogadr̄ ̄l Ācōrē zocai ̄l m̄l unubariē.” Genesi 16:13-14. ‡ 25:16 Genesi 17:20.

Egipto drua caita ɓɓa. Havilara Asiria druadaa wābada ode ɓɓa. Ādji ēberārānebemada jīga panabadjidāa. §

Isa warrarā topedada

¹⁹ Nama ɓɓa ɓɓa Isa warrarānebemada. Isara Abrahāñ warra basía. ²⁰ Isa cuarenta poa ɓasíde idji quima Rebecara edasia. Rebecara Betuel cau basía idjaba Labañ djabawērā basía. Ādjirāra arameorā basía. Padan-Arañ druadebemarā basía.

²¹ Isa quima Rebecara warra toca basía. Mañ carea Isaba Ācōrēa iwídisia Rebeca ɓiogoamārēā. Idjia iwídidara Ācōrēba bia ūrísia. Māwā Rebecara mīguisoda ɓiogo ɓesia. ²² Mañne warrarāra idji ɓiteda djō panɓ bērá idjia crīchasia: “¿Sāwāērā mǎra jāwā mīga ɓɓa?”* Mañ carea Ācōrēa iwídidē wāsia. ²³ Mañne Ācōrēba panusia:

ɓɓa ɓiteda warrada umé djō panɓ bērá ɓɓa jāwā ɓɓa. Ādjideba puruda umé odjadia.

Aɓaɓda dewarabema cāyābara mēsraara ɓaya. Dji nabemada dji tēɓema jɓwaeɓa ɓaya.

²⁴ Dji toi ewari jūésíde Rebecaba umé tosia. ²⁵ Dji nabemara bio caraiɓa ɓasia. Idjira cara purea ɓasia. Mañ carea dji trǎra ɓasíɓa Esaú.† ²⁶ Esaú toɓɓaɓde dji

§ 25:18 Ādji ēberārānebemada jīga panabadjidāa. Mañ bedeaba idjaba jara ɓɓa “ādji ēberārā quírāpe panesíɓa” wa “ara ādji ēberārā ume bié panesíɓa.” Genesi 16:12.

* 25:22 ¿Sāwāērā mǎra jāwā mīga ɓɓa? Mañra hebreo bedeade ebuda ɓɓéa. Ḥɓɓɓaɓaɓa jara ɓɓa: “Mǎra jāwā ɓaibɓɓa, ¿cārē cārēā zocai ɓai?” Dewararāmaɓa jara ɓɓa: “Mǎra ¿cārē cārēā nañ warrara jāwā iwídisi?” † 25:25 Esaúra trǎ jarabadaa Edoñ idjaba Seír. Hebreo bedeade Edoñ trǎba jara ɓɓa “purea ɓɓa.” Seír trǎba jara ɓɓa “caraiɓa ɓɓa.” Edoɓba biara jara ɓɓa Esaúdeba yōna puruda. Seírba biara jara ɓɓa Esaúdeba yōpedadarā ējūāda. Genesi 36:9.

tēābemaba idji jīrūgarronane jida to ʕaesia. Mañ carea idjira trā ʕasiḏaa Jacobo.‡ Rebeca warra toside Isara sesenta poa ʕasia.

Esaúba edaida ʕadara Jacoboa nēdobueda

²⁷ Mañ warrarāra warisidaa. Esaúra mēã wã cawa ʕasia. Baribara Jacobora diguida necai ʕabadjia. ²⁸ Esaúba animarā beapeda dji zezaa cobibadjia. Mañ bēã Isaba Esaúra bio quĩrĩa ʕasia. Mañne Rebecaba biara Jacoboda quĩrĩa ʕasia.

²⁹ Ewari aba Jacobora ne dju ʕasia. Mañne Esaúra mēã nībaḏada jarra jũesia. ³⁰ Esaúba jarasia:

–Mā djuburia, bla lenteja purea dju ʕada mʕa cobidua. Māra cacua ʕlaaé ʕla, ne coé ʕl bēã.–

Lenteja purea ʕl carea Esaúra idjaba trā ʕasiḏaa “Edoã.”§

³¹ Mañne Jacoboba jarasia:

–Bāra dji warra iwina bēã dadji zezaba erobʕebemada bla waiḏara edaya. Bla edaida ʕara za ʕl lentejabari mʕa nēdobueda.–

³² Esaúba jarasia:

–Māra jarrababa beuboḏoa. Māda beuibara, dadji zezaḏe edaida ʕara ¿sāwã edai?–

³³ Mañne Jacoboba jarasia:

–Naãrã wārãneba jaradua bla dadji zezaḏe edaida ʕara mʕa diaida.–

Ara māḏa Esaúba wārãneba jarasia. Māwã dji warra iwinaba edaida ʕara Esaúba Jacoboa nēdobuesia.

³⁴ Mañbebara Jacoboba lentejara pañ siḏa Esaúa diasia.

‡ 25:26 Jacobo trāba jara ʕla “jīrūgarrona.” Mañ awara cūrūgabariḏa abara quĩrĩa jīguabaria. Genesi 27:36.

§ 25:30 Hebreo beḏeade Edoã trāba jara ʕla purea ʕada.

Esaúba copeda baido do ɓapeda wāsia. Māwā dji warra iwinaba edaida ɓadara Esaúba igarasia.

26

Isara Guerarde ɓada

¹ Mañ ewaride Isa druade jarrabada zesia Abrahañ ewaride zeda quiñāca.* Mañ carea Isara Guerar puruēda wāsia pilisteorā boro Abimelemaa. ² Isa mama ɓađe Ācōrēra idjima zepeda jarasia:

–Egipto druadaa wārādua, āteɓɓɓɓ m̄la jarabɓɓɓ druade ɓedua. ³ ɓɓɓɓ drua āɓɓemamīna nama ɓedua. M̄lra ɓɓ ume ɓaya. M̄la ɓɓɓɓ carebaya: m̄la ɓɓa, ɓɓ warrarāa ɓida nañ druara diaya. Māwā m̄la ɓɓ zeza Abrahañ wārāneba jaraɓara oya. ⁴ M̄la ɓɓ warrarāra zocārā yōbiya bajāne chīdau zocārā panɓ quiñāca. M̄la jūma nañ druara ɓađeba yōɓɓdarāa diaya idjaba m̄la ɓađeba yōɓɓađeba nañ ējūāne ɓea purura jūma carebaya. ⁵ M̄la māwā oya Abrahañba m̄l ɓeɓeara jūma ĩjā oɓa ɓērā; m̄la obidada, m̄la jara ɓaɓada, m̄la jaradiaɓada, m̄l ley siɓa idjia jūma ĩjā osia.–

⁶ Mañ ɓērā Isara Guerar purude ɓesia. ⁷ Mañne Guerarɓemarāba Isaa dji quima Rebecarɓemada iwiɓisidaa, idjira quiñāwārēā ɓɓ ɓērā. Mañ carea Isara ne wayasia. Iduɓa crīcha ɓesia m̄l quimaana aibɓɓɓ, m̄lra beaɓisicada eɓaɓi carea. Mañ carea ādjia iwiɓibɓadaɓe panubadjia: “Idjira m̄l djabawērā.”

⁸ Isa mama dārā ɓađe pilisteorā boro Abimeleba da-jadaa acɓadaɓeɓa unusia Isaba idji quima Rebecara yāga nūmɓa. ⁹ Mañ ɓērā Abimeleba Isara trāɓipeɓa jarasia:

–Jāñ wērāra wārāda ɓɓ quimaa. ¿Cārē cārēā ɓɓa jarasi ɓɓ djabawērāda?–

Isaba panusia:

* 26:1 Genesi 12:10.

–M̄la crīchasia bārāba m̄ra beadida m̄ quima edadi carea.–

¹⁰ Abimeleba jarasia:

–¿Cārē cārēā jāwā osi? M̄l purudebemarā aballda ba quima ume cāñabara, blablr̄l daia mañ cadjiruara obicasia.–

¹¹ Mañ bēṛā Abimeleba idji ēberārā jarasia:

–Bariduaba Isada m̄ā sēiblr̄l wa dji quimada m̄ā sēiblr̄l, mañ ēberāra beuida bla.–

¹² Mañ druade Isara ne úsia. Abari poade idjia waiḅla ewasia, Ācōrēba idjira ne jūmane careba ḅada bēṛā. ¹³ Māwā idjira bio bara ḅesia. ¹⁴ Ovejada, pacada, nezocarā sida zocārā erobesia. Mañ carea pilisteorāra idji ume bié panesidaa. ¹⁵ Idji zeza Abrahañ zocai ḅaside Abrahañ nezocarāba baido juebada uriada corocuasidaa. Bariblr̄l pilisteorāra Isa ume bié panl bēṛā mañ baido juebada uriara jūma egoroba añācuasidaa. ¹⁶ Mañbe dji boro Abimeleba Isaa jarasia:

–Dai tāēnabemada āyā wādua, blra dairā cāyābara dji dromaara ḅeblr̄l bēṛā.–

¹⁷ Ara mañda Isara Guerar purude ḅadada āyā wāsia. Guerar jewedade jūēpeda idji wua dera opeda mama ḅesia.

¹⁸ Abrahañ wadi zocai ḅaside idjia baido juebada uriada mama corobicuasias.† Idji beudacarea pilisteorāba mañ baido juebada uriara egoroba jūma añācuasidaa. Bariblr̄l Isa mama ḅade zeside waya corobicuapeda abari tr̄lda ḅlcuasias dji zezaba naēna ḅledada.

¹⁹ Ewari aba Isa nezocarāba dji jewedade coro panasidaa. Coro panlne baido l̄taa bogadr̄l ḅlda unusidaa. ²⁰ Bariblr̄l mañ baido carea Guerardebema oveja wagabadada Isa oveja wagabada ume ijarasidaa. Guerardebemarāba jarasidaa:

† 26:18 Genesi 21:25-31.

–Nañ baidora dairãnea.–

Mañ carea ijarapedada bërã Isaba baido juebada uriara trã ðalsia Esec.† 21 Mãwãnacarea Isa nezocarãba dewara baido juebada uriada corosiãaa. Baribãra mañ carea biãa ijarasiãaa. Mañ baido juebada uriara trã ðalsia Sitna.§

22 Mañbe Isara mamabemada ãyã ðaãe wãsia. Mama dewara baido juebada uriada corosia. Mañ baido carea ijaradaã basia. Mañne Isaba jarasia:

–Ãrãbãra Æcõrãba dadjirãra bia ðalsia naãra eããne ne bara paneni carea.–

Mãwã dji baido juebada uriara trã ðalsia Rehobo.*

23 Mamaãba Beersebããaa wãsia. 24 Mañ diamasi Æcõrãra Isama odjapeda nãwã jarasia:

Mãra bã zeza Abrahaãba iãã ðaãa Æcõrã. Ne wayarãdua.

Mãra bã ume ðã.

Mãra bãra nãwã careba ðaya: bã warrarãra mãã zocãrã yõbiya mã nezoca Abrahaãra carebayada ada bërã.

25 Æcõrãda mama odjãda bërã Isaba mõgarada ãra pã buepeda idjia ewari iwidisia. Mañbe idji wua dera osia mama dãrã bai carea. Idjãba idji nezocarãba mama baido juebada uriada corosiãaa.

Isaba Abimele ume bedea bãda

26 Ewari aãa Guerar purudebema boro Abimelera Isamaa zesia. Abimelera zesia idji crãcha diabari Ahuzat ume, idji djõbadarã boro Picol ume biãa. 27 Mañne Isaba Abimelea jarasia:

–Bãrãba mãra unu ama panana bërã, bãrã tãenabemada ãyã jãretasiãaa. Mãda ¿cãrã cãrã mãmaa ze panã?–

28-29 Mañne ãdjia panusiãaa:

† 26:20 Hebreo bedeaãe esec trãba jara ðã: “Ijara panã.” § 26:21 Hebreo bedeaãe Sitna trãba jara ðã: “Dji quãrã panã.” * 26:22 Hebreo bedeaãe Rehobo trãba jara ðã: “Eããã barãã.”

–Daiba unu panla Ācōrēra bl ume blda. Mañ carea daiba crīcha panla bl ume necai panani carea bedēada bldida. Daiba blra necai wābisidaa idjaba bl ume ababe biada osidaa. Mañ bērā wārāneba nāwā bedea bldia: daiba bl mīā sēnaē panl quīrāca bla biā दौरā mīā sēēda. Wārāda Ācōrēba blra bio careba bldā.–

³⁰ Mañ carea Isaba bslrīda ne cobada wai bldada ope-
da ādjirāra ne codruasidaa. ³¹ Nurēma pirabarīdape-
da wārāneba bedea bslsīdaa necai panani carea. Mañbe
Isaba ādjīa bia wānaduāda asia. Ādjirā biā bia bēduāda
adape da wāsīdaa.

³²⁻³³ Mañmisa Isa nezocarāba egoro coro panlne
baidoda unusīdaa. Ununape da Isamaa jarade zesīdaa.
Idjia mañgla ewarīde bedea blda carea mañ baido juebada
urīara trl bslsia Sebá.† Mañ carea mamabema purura
wadībīda Beersebá abadaa.

³⁴ Isa warra Esaú cuarenta poa bslsīde Beerí cau Judida
edasia. Mañ awara edasia Eloā cau Basemá sīda. Mañ
Judira, Basemá sīda hitita wērārā basía. ³⁵ Mañne ādji
umena Isa ume Rebeca ume biā bia pananaca basía.

27

Isaba idji warrarā bia jara blda

¹ Isara drōāda bl bērā dauba unuca basía. Ewari aba idji
warra nabema Esaúda trlpe da jarasia:

–jWarra!–

Esaúba panusia:

–jCārē, zeza?–

² Mañne Isaba jarasia:

–Acldua, warra, mñra drōāda bldā. Mñ beui ewarira
adua bldā. ³ Mañ carea mñ djuburia bl enedrlmada cha

† 26:32-33 Hebreo bedēade Sebá trlba jara bldā: “Bedea
bldpedada.” Genesi 21:30-31.

sida edapeđa mẽã wãdua. ⁴ Ne beasira m̃ itea djudua m̃la awua cobari quĩrãca. Mãlda cobisira m̃la b̃lra bia jara ɓ̃lya m̃ beui naẽna.–

⁵ Isara idji warra Esaú ume beđeã ɓ̃lda Rebecaba ũrĩ ɓ̃asia. Mãlbe Esaúra mẽã wãsia dji zezaa cobi carea. ⁶ Esaú wãnacarea Rebecaba idji warra Jacoboa jarasia:

–Warra, m̃la ũrĩsia b̃l zezara b̃l djaba Esaú ume beđeã ɓ̃lda. B̃l zezaba Esaúa nãwã jarasia: ⁷ “Mẽã ne beđe wãpeđa m̃ itea djudua. Mã djicora copeđa m̃ beui naẽna ɓ̃lda Ācõrẽ quĩrãpita bia jara ɓ̃lya.”

⁸ Jãlbe, warra, m̃la jarab̃lɓ̃da odua. ⁹ Dadji animarã ɓ̃eamaa wãpeđa chiwatu zaque boreguea pañda umé enedua. Mãlbe m̃lra b̃l zeza itea ne djuya idjia awua cobari quĩrãca. ¹⁰ Mãlda b̃la b̃l zezamaa edeya idjia comãrẽã. Mãwã idji beui naẽna ɓ̃d̃r̃l bia jara ɓ̃lya.–

¹¹ Mãlne Jacoboba dji papa Rebecaa jarasia:

–M̃ djaba Esaúra caraiđa ɓ̃la, mãlne m̃lra cara neé ɓ̃la. ¹² M̃ zezaba m̃lda tãib̃lɓ̃, cawaya m̃la idjira cūrũga ɓ̃lda. Mãlda cawasira idjia m̃lra bia jara ɓ̃lẽã, ãteb̃lɓ̃ bié jara ɓ̃lya.–

¹³ Mãlne dji papaba panusia:

–Mãwã bié jara ɓ̃sira m̃lmaab̃lɓ̃ zeya. Warra, odua m̃la jara ɓ̃l quĩrãca. Chiwatu zaquera isabe j̃lɓ̃de wãdua.–

¹⁴ Ara mãlda Jacobora wãpeđa chiwatu zaquera enesia idji papamaa. Enepeđa idji papaba djicoda osia Jacobo zezaba awua cobari quĩrãca. ¹⁵ Mãlbe dji warra nabema Esaúba j̃lbari dji biara ɓ̃lda Rebecaba enesia. Esaúba mã j̃lbarira ãdji dede eroɓasia. Mãlda Rebecaba Jacoboa j̃l̃bisia. ¹⁶ Mã awara Jacobora cara neé ɓ̃l b̃ẽrã Rebecaba chiwatu zaque eda idji j̃lwađe, ãr̃l̃m̃side biđa caracuasias. Mãwã osia dji zezaba Esaúdr̃l cr̃ichamãrẽã. ¹⁷ Mãlbe

djico warra djudada pañ siða idji warra Jacoboa diasia dji zezamaa edemãrẽã.

¹⁸ Idji zezamaa wãpeda Jacoboba jarasia:

–¿Zeza!–

Isaba panusia:

–¿Cãrẽ, warra? Bɫra ¿caida mãwã ɬɫ?–

¹⁹ Mañne Jacoboba idji zezaa jarasia:

–Młra bɫ warra nabema Esaúa. Młã osia bɫa jaraða quĩrãca. Ìta chũmepeða ne codua. Małbe młra bia jara ɬɫdua.–

²⁰ Isaba dji warraa iwidiisia:

–Mł warra, ¿sãwã jácua isabe ne beasi?–

Jacoboba panusia:

–Bɫ ume ɬɫ Ìcõrẽba młã unubisia.–

²¹ Mañne Isaba jarasia:

–Warra, mł caita zedua. Młã idu tãbidua bɫra wãrãda mł warra Esaú cawaya.–

²² Ara małda Jacobora dji zezaba tãmãrẽã caita wãsia. Mañne Isaba jarasia:

–Bɫ beðeara Jacobo beðeaca ɬɫa, baribɫɫ bɫ jɫwara Esaú jɫwaca ɬɫa.–

²³⁻²⁴ Isaba Jacobora cawaé basía idji jɫwara Esaú jɫwa quĩrãca caraiða ɬɫ bẽrã. Isaba Jacobo bia jara ɬɫbɫɫɬe wayacusa iwidiisia:

–¿Bɫra wãrãda mł warra Esaúca?–

Jacoboba panusia:

–Mãẽ, zeza. Młra Esaúa.–

²⁵ Mañne dji zezaba jarasia:

–Warra, bɫa ne beaðara diadua młã coi carea. Małbe młã bɫra bia jara ɬɫya.–

Ara małda Jacoboba diasia. Diaðacarea Isaba cosia. Mãwã ɬɫde Jacoboba uva ɬa siða diasia. Małgɫ siða Isaba dosia. ²⁶ Małbebɫɫ Isaba jarasia:

–Jãlbe warra, mã caita chũmepeða mã uridarraðe isõdua.–

²⁷ Ara maãda Jacobora caita chũmepeða isõsia. Maãne Jacoboba jã ðasia Esaúba jãbarida. Isaba maãra ãpeða crĩchasia wãrãda Esaúda idji ume ðada. Maã bêrã idjia Jacobodra nãwã bia jara ðasia.

Mã warrara tũãpa ðla ãcõrẽba bia zaubi ðl eãjũã quĩrãca.

²⁸ Mãa quĩrĩã ðla ãcõrẽba bl itea bajãneba cue zebi ðaida ðla ublãra bia zaumãrẽã.

Mãwã bl trigora aðuba zauya. Bl uva sida bia zauya.

²⁹ Mãa quĩrĩã ðla puruda zocãrã bl jãwaeða beaðida, druazabemada bl quĩrãpita wayaadeba chĩrãborode cobeaðida.

Mãa quĩrĩã ðla blra bl djabarã boro baida, bl papa warrarãda bl quĩrãpita chĩrãborode cobeaðida.

Mãa quĩrĩã ðla bl bié jarabldara bié beaðida idjaba bl bia jarabldara bia beaðida.

³⁰ Isaba mãwã bia jara ðlðacarea Jacobora idji zeza ume beaðada eðraasia. Ara eðraublãrãde idji djaba Esaúra mẽã wã beaðada jũesia. ³¹ Idjia biða djicoda warra osia. Maãda dji zezamaa edepeða jarasia:

–Zeza, mãra ne beasia. ãta chũmepeða codua. Maãbe mãra bia jara ðldua.–

³² Maãne Isaba Esaúa jarasia:

–Blra ¿caida mãwã ðl?–

Esaúba panusia:

–Mãra bl warra iwina Esaúa.–

³³ Isaba maã ãrĩbãrãde dauperapeða ure nũmesia. Maãne jarasia:

–Mãẽteara ¿caida bl na ze ðasi? Idjia beaðara mãã diasia. Maãda mãã jũma cosia bl zei naẽna. Mãã idjira bia jara ðasia. Maã bêrã idjidra bia ðaya.–

³⁴ Esaúba dji zeza bedea úrísíde abeda bio sopuasía.
Mañne jĩa ɛlba jĩgua jarasía:

–¡Zeza, mĩ sída bia jara ɛlɔua!–

³⁵ Mañne dji zezaba panusía:

–Bɔ djababa mĩra cūrũgade ze ɛasía. Māwā mĩa bɔ bia jara ɛlɔi baɔara idjiabɔɔɔ edasía.–

³⁶ Mañne Esaúba jarasía:

–¡Bārāba jã cūrũgabari Jacobora aride trã ɛasídaa!*
¡Idjia mĩra ɛarima umé cūrũgabɔɔɔ! Mĩa warra iwinaba edaída baɔara idjia edasía. Jãlbe idi bɔa mĩ bia jara ɛlɔi baɔara idjia jārísía.–

Mañne Esaúba wayacusa iwídisía:

–¿Bɔa mĩ sída poya bia jara ɛl'ɛca?–

³⁷ Isaba panusía:

–Mĩa Jacobora bɔ boroda ɛasía. Bɔ ɛberārāra, bɛdeba yōbɔda sída idji jɔwaeda ɛasía. Idjaba mĩa jara ɛasía idji trigora uva sída aduba zaumārēā. Małba, warra, mĩa b'la ¿cārēda poya diai?–

³⁸ Mañne Esaúba dji zezaa ɛia iwídisía:

–Zeza, bɔa ¿ababe idjidɔɔ poya bia jara ɛlɔca? ¡Ay, zeza, mĩ sída bia jara ɛlɔua!–

Māwā jara ɛlɛde Esaúra bio jĩa nūmasía.

³⁹ Māwā ɛlɛde dji zeza Isaba jarasía:

Bɔra ɛjũā biadebemada, cue zebarimabemada jĩga ɛaya.

⁴⁰ Bɔra dewara ɛberārā ume djō ɛaya, idjaba bɔ djaba jɔwaeda ɛaya.

Baribɔɔɔ bɔa jĩa o ama ɛebɔɔɔde idji jɔwaeda baɔada ɛdrɔya.†

* ^{27:36} Hebreo bedede Jacobo trãra cūrũgabariada abɔɔɔ quĩrāca jĩguabaria. Genesi 25:26. † ^{27:40} Dārābɔɔɔde Esaú puru Edołba Jacobo puru Israelera igarasía. 1 Rey 11:14-25; 2 Rey 8:20.

Rebecaba Jacoboa mĩrũ wāduaḁa ḁḁa

⁴¹ Ādji zeza Isaba Jacoboda bia jara ḁḁa bēṛā Esaúba Jacobora bio quiṛāma ḁesia. Maḁ carea nāwā crīchasia: “Mḁ zeza beudacarea mḁa sopua ewarida wagaya. Maḁbeḁḁḁ mḁ djaba Jacobora beaya.”

⁴² Esaúba oi crīcha ḁḁra dji papa Rebecaba cawasia. Maḁ carea idji warra tēābema Jacobora trḁpeḁa jarasia:

–Ūṛīdua, ḁḁa oḁa carea ḁḁ djaba Esaúba ḁḁra bea quiṛā ḁḁa. ⁴³⁻⁴⁵ Idjia ḁḁda beaibḁḁḁ, idji siḁa beaḁida paḁḁa. Māwāra mḁa ḁbari ewariḁe bārā umena aduaya. Maḁ carea, warra, mḁa jarabḁḁḁda ḁjā odua. Isabe Haraḁ puruḁḁa mĩrũ wādua mḁ djaba Labaḁmaa. Jāma idji ume dārā ḁadua ḁba ḁḁ djaba quiṛūbi jōḁḁḁḁḁ. ḁḁa oḁḁa idjia quiṛādoasira mḁa ḁḁa beḁeada diabueya waya zemārēā.–

⁴⁶ Jacobo wāi naēna Rebecaba dji quima Isaa jarasia:

–Mḁra sē ḁḁa Esaú quima hititarā carea. Jacobo biḁa naḁ druadebema hitita wērāda eḁaibḁḁḁ, biara ḁḁa mḁra beuida.–

28

¹ Maḁ bēṛā Isaba Jacobora trḁpeḁa bia jara ḁḁsia. Idjaba nāwā jarasia:

–Canaaḁnebema wērāda edarādua. ² Padan-Araḁ druḁḁḁa wādua ḁḁ zezadrōā Betuelmaa. Mama ḁḁ djabadrōā Labaḁ caurānebemada ḁba edadua. ³ Ācōrē ne jūma poya o ḁḁba ḁḁra careba ḁaya warra zocārā unumārēā. Māwā ḁḁḁba puruda zocārā yōnia. ⁴ Idjaba Ācōrēba Abrahaḁa diai jarada ējūāda idjia ḁḁa, ḁḁḁba yōḁdarāa biḁa diaya.* Māwā naḁ ējūāra bārāne baya, ḁḁra nawena nama āḁbema quiṛāca ḁḁmīna.–

⁵ Māwā Isaba Jacobora wābisia Padan-Araḁ druḁḁḁa. Maḁbe Jacobora wāsia idji djabadrōā Labaḁ deḁḁa. Maḁ

* 28:4 Genesi 17:4-8.

Labaŕra Betuel warra basía. Betuelera arameo basía. Labaŕra Rebeca djaba basía. Rebecara Jacobo idjaba Esaú papa basía.

Esaúba dewara quima edaða

⁶ Jacobo wāi naēna idji zeza Isaba idjira bia jara ɓɓpeda jarasia Canaaŕnebema wērāda edarāmārēā. Āte-
bɓɓ wābisia Padan-Araŕ druaɗebema wērāda edamārēā. Esaúba maŕgɓara jūma unu ɓasia. ⁷ Maŕ awara unu ɓasia Jacoboba idji zeza bedea, idji papa bedea sida iŕjā opeɗa Padan-Araŕ druaɗaa wāsida. ⁸ Maŕgɓeɓa Esaúba cawasia idji zezaba Canaaŕnebema wērārāra quīrācāda. ⁹ Maŕ carea Esaúra wāsia Abrahaŕ warra Ismaelmaa. Ismaelera Esaú djabadrōā basía. Maŕne Esaúba Ismael cau Majalada edasia. Majalara Nebayo djabawērā basía. Esaúba dewara quimarā pe eroɓɓde maŕ wērā sida edasia.

Jacoboba Betelɗe cāimocaraɗa

¹⁰ Maŕne Jacobora Beersebáɗeɓa Haraŕ puruɗaa wāsia. ¹¹ Wāɓɓɓɓɗe ota queusia. Mama mōgarada coɓɓsia idji borocauɓi carea. Maŕbe egode tabepeɗa cāisia. ¹² Cāi ɓɓɗe cāimocaraɗe unusia dume drasoga ɓɓɗa chū nūmɓɗa. Maŕ dumerā duɗaɓa bajānaa tēu nūmasia. Maŕne Jacoboba unusia Ācōrē bajānebema nezocaraɗa dumene ŕtaa wā duanɓɗa idjaba eɗaa ze duanɓɗa. ¹³ Idjaba unusia Ācōrēɗa dume borode nūmɓɗa. Māwā ɓɓɗe Ācōrēɓa jarasia:

-Mŕra ɓɓ zezadrōā Abrahaŕ Ācōrēā, ɓɓ zeza Isa Ācōrēā. ɓɓ cāi ɓɓ ējūāra mŕa ɓŕa, ɓɓ warrarāa ɓiɗa ɗiaya. ¹⁴ ɓɓ warrarāra zocārā yōnia egoro pora quīrāca. Āɗjirāra wāɓɓɓɓɗia ŕmāɗau odjabariare, ŕmāɗau ɓae-
bariare, jɓwa araare, jɓwa aɗare ɓiɗa. Idjaba ɓɓɗeɓa, ɓɓɗeɓa yōɓɓɓɓɗeɓa ɓiɗa mŕa jūma naŕ ējūāne ɓea purura carebaya. ¹⁵ Mŕra ɓɓ ume ɓɓ. Mŕa ɓɓɓa wagaya ɓɓ

ɁɁbadjidaa ādji ovejaa baido jue diadi carea. Jue diapedadacarea wayacusa mōgarara dji uria ĩrĩ cɁɁbadjidaa. ⁴ Maĩne Jacoboba dji oveja wagabadaa iwidiſia:

–Djabarā, ĩbārāra sāmabema?–

Ādjia panusiĉaa:

–Daira Haraĩ puruĉebemaa.–

⁵ Jacoboba iwidiſia:

–ĩBārāba Naco warra Labaĩra unubadaca?–

Ādjia panusiĉaa:

–Māē, daiba unubadaa.–

⁶ Jacoboba waya iwidiſia:

–ĩIdjira bia ɁɁca?–

Ādjia panusiĉaa:

–Idjira bia ɁɁa. AɁɁdua, jari urua dji cau Raquelda. Idji zeza ovejada pe enebɁɁa.–

⁷ Maĩne Jacoboba jarasia:

–AɁɁdua, waĉi āsa nūmɁ bĕrā animarāra cāĩne edediĉ panɁa. Ovejara baido dobigaĉpeda waya pōājārā cobide edeĉdua.–

⁸ Ādjirāba panusiĉaa:

–Waĉibiĉa poya baido dobidaĉĉa. Daiba jĩābadaa jūmarāba ādji ovejara enenamārĕā. MaĩbebɁɁ mōgara baido juebada uria ĩrĩ cɁɁra āyā ɁɁbadaa ovejara baido dobigaĉi carea.–

⁹ Jacobo ādjirā ume beĉea ɁɁĉe Raquelba idji zeza ovejara pe enesia. Idjira dji oveja wagabari basía. ¹⁰ Raquel zeza Labaĩra Jacobo papa Rebeca ume dji djaba basía. Jacoboba Raquel, Labaĩ oveja siĉa unusiĉe baido juebada uriamaa wāpeda dji mōgara uria ĩrĩ cɁɁra āyā ɁɁsia. Āyā ɁɁpeda idji djabadrōā Labaĩ ovejara baido dobigasia. ¹¹ Maĩne Jacobora ɁɁsriĉasia idji papa ēberārāma jūĕna bĕrā. Maĩ carea Raquel uridarraĉe isōpeda jĩāsia.

¹² Maĩbe Jacoboba jarasia:

–M̄ra bl zeza Labaĩ tēãbeaa. M̄ papa Rebecara bl apĩpia.–

Ara maĩda Raquelera diguidaa pira wãsia idji zeza jarade. ¹³ Labaĩba maĩ ũrĩpeda pira wãsia idji djabawērã warra Jacobo audiabariẽde. Jacobo ðamaa wãpeda ojũẽ edapeda uridarrade isõsia. Maĩbe diguidaa edesia. Digu-ida jũẽnapeda Jacoboba Labaĩa idji sãwãnanebemada jũma nēblɾɾsia. ¹⁴ Maĩne Labaĩba Jacoboa jarasia:

–Wãrãda blra m̄ ãberãã.–

Mãwãnacarea Jacobora Labaĩ ume jedeco aba ðesia.

Jacoboba Labaĩ caurã edada

¹⁵ Jedeco aba ðadacarea Labaĩba Jacoboa jarasia:

–Blra m̄ tēãbeamĩna m̄ itea bari trajaiẽ ðla. M̄ã jaradua jũmasãwã diaida ðda bl trajubari.–

¹⁶ Labaĩba cauda umé eroðasia. Dji nabema trĩda Lea basía. Raquelera dji tēãbema basía. ¹⁷ Leara mãcua quĩrãwãrẽãẽ ðasia.* Baribɾɾ Raquelera bio quĩrãwãrẽã ðasia. ¹⁸ Maĩne Jacoboba Raquelda bio quĩrĩã ðasia. Maĩ carea Labaĩa jarasia:

–Bl cau tēãbema Raquel edai carea m̄ra siete poa bl itea bari traja ðaya.–

¹⁹ Maĩne Labaĩba panusia:

–Biara ðla m̄ caura blã diaida dewara ãberãã diai cãyãbara. Mãẽteara m̄ itea bari traja ðedua.–

²⁰ Ara maĩda Jacobora Raquel edai carea Labaĩ itea siete poa bari trajasia. Jacoboba Raquelera bio quĩrĩã ðl bẽrã idjimaarã maĩ siete poara dãrãẽ basía.

²¹ Siete poa ðadacarea Jacoboba Labaĩa jarasia:

–Dadjia ðrpedada ewarira jũẽna bẽrã bl caura diadua m̄ quima bamãrẽã.–

* ^{29:17} Leara mãcua quĩrãwãrẽãẽ ðasia. Hebreo bedede ðl ðla: “Lea daura ðlaẽ ðasia.” Baribɾɾ maĩba jara ðla ebuda ðlẽã.

³³ Leara wayacusa ßiogoa ßepeða umaquĩrã warrada tosia. Mañne crĩchasia: “Ăcõrēba mġa nañ warra sida diasia mġ quimaba mġ quĩrĩăē ßa ũrĩna bērã.” Măwă dji warrara trġ ßasia Simeoġ.‡

³⁴ Wayacusa ßiogoa ßepeða umaquĩrã warrada tosia. Mañne crĩchasia: “Idibġġ mġ quimara mġ ume ābaa ßaya, mġa idji warrada ũbea toġġ bērã.” Măwă dji warrara trġ ßasia Levi.§

³⁵ Wayacusa ßiogoa ßepeða umaquĩrã warrada tosia. Mañne crĩchasia: “Nañne mġa Ăcõrēa bia beðeaya.” Măwă dji warrara trġ ßasia Juda.*

Mañare Leara dārãsia warra toé ßada.

30

¹ Raquelera warra toca bērã idji djabawērã Lea ume soðe bié ßesia. Mañ carea Raquelba Jacoboa jarasia:

–Mġra warra quĩrĩ ßla. Warrada unuébġġ, biara ßla mġra beuیدا.–

² Mañ carea Jacobora Raquel ume quĩrũpeða jarasia:

–ĵMăwăra mġda Ăcõrēca? Idjiabġġ ġra warra idu unubié ßla.–

³ Mañbe Raquelba jarasia:

–Mġ nezocawērã Bilhada ßla. Idji ume cãĩdua. Idjia warrada toibġġ, mañ warrara mġre baya. Măwă mġra Bilhaðeba warra erobaya.–

⁴ Ara mañda Raquelba idji nezocawērã Bilhara Jacoboa quima quĩrãca diasia. Mañbe Jacobora Bilha ume cãĩsia.

⁵ Bilhara ßiogoa ßepeða umaquĩrã warrada tosia. ⁶ Mañne Raquelba jarasia: “Mġa iwidiðara Ăcõrēba ũrĩa. Idjia

‡ 29:33 Hebreo beðeade Simeoġ trġba jara ßla: “Ũrĩna.” § 29:34

Hebreo beðeade Levi trġba jara ßla: “Ābaa ßaida.” * 29:35

Hebreo beðeade Juda trġba jara ßla: “Bia beðeaida.”

m^á warra diadaba cawabi ɓla m^á jipa osida.” Māwā dji warrara tr^l ɓasia Da^l.*

⁷ Māwānacarea Raquel nezocawērā Bilhara wayacusa ɓio goa ɓepeda umaquīrā warrada Jacoboa to diasia.

⁸ Raquelba jarasia: “M^l djabawērā ume bio djō ɓ^lde m^á poyasia.” Māwā dji warrara tr^l ɓasia Neptali.†

⁹ Ma^l ewaride Leaba crīchasia waa warrara toéda. Ma^l carea idji nezocawērā Zilpada Jacoboa quima quīrāca diasia.

¹⁰ Māwā Zilpaba umaquīrā warrada Jacoboa to diasia. ¹¹ Ma^lne Leaba jarasia: “M^lra boro biasia.” Māwā dji warrara tr^l ɓasia Ga.‡

¹² Māwānacarea Lea nezocawērā Zilpaba wayacusa umaquīrā warrada Jacoboa to diasia. ¹³ Ma^lne Leaba jarasia: “M^lra bio ɓ^lsriéda ɓla. Idib^lra wērāba jaradia m^lra ɓ^lsriéda ɓ^lda.” Māwā dji warrara tr^l ɓasia Aser.§

¹⁴ Trigo ewabada ewaride Jacobo warra iwina Rube^lra trigo u^lamaa wāsia. Mama unusia mandragojōda.*

Ma^lra Rube^lba ɓa edape^lda idji papa Lea itea edesia. Lea djabawērā Raquelba ma^l unupe^lda Leaa jarasia:

–M^l quīrā djoburia ɓ^l warraba mandragojō enenanebemada m^á diadua.–

¹⁵ Ma^lne Leaba jarasia:

–¿Ya bia ɓ^léca ɓ^la m^l quima jārīnada? Ma^l awara ¿ɓ^la m^l warra mandragojō si^lda jārīca?–

Raquelba panusia:

* 30:6 Hebreo bedea^lde Da^l tr^lba jara ɓ^la: “Cawabisia jipa odada.” † 30:8 Hebreo bedea^lde Neptali tr^lba jara ɓ^la: “Djō ɓ^l.”

‡ 30:11 Hebreo bedea^lde Ga tr^lba jara ɓ^la: “Boro biasia.” § 30:13 Hebreo bedea^lde Aser tr^lba jara ɓ^la: “ɓ^lsriéda ɓ^l.” * 30:14 Ma^l druade crīchabadi^ldaa wērāba mandragojōda jōib^lra warra toida.

–Ba warra mandragojōda m̃la diasira nane diamasi Jacobora ba ume cãiya.–

Raquelba jarađara Leaba bia ũr̃isia. ¹⁶ Mañ bẽrã Jacobo quewara idji ẽjũãneba jũẽbɾɾɾde Leara idji audiabariđe wãsia. Mañbe jarasia:

–Nane diamasi baɾa m̃ ume cãiya m̃ warra mandragojōra Raquelea diađabari.–

Mañ diamasi Jacobora idji ume cãisia. ¹⁷ Leaba iwiẽidara Ācõrẽba ũr̃isia. Mãwã Leara waya ßiohoa ßepeda umaquĩrã warrada tosia. Mañ warrara idjia jue-suma tođa basía. ¹⁸ Mañne Leaba jarasia: “M̃ nezocawẽrãda m̃ quimaa diađabari Ācõrẽba m̃la nebiada diasia.” Mãwã dji warrara tr̃ ßasia Isacar.†

¹⁹ Mãwãnacarea Leara wayacusa ßiohoa ßepeda umaquĩrã warrada Jacoboa to diasia. Mañ warrara idjia sei tođa basía. ²⁰ Leaba jarasia: “Ācõrẽba m̃la nebiada diasia. M̃la sei umaquĩrã warra tođa bẽrã m̃ quimaba m̃ra bia unuya.” Mãwã dji warrara tr̃ ßasia Zabuloã.‡

²¹ Mãwãnacarea wẽrãcauda tosia. Idjira tr̃ ßasia Dina.

²² Mañne Ācõrẽba Raquelera quĩrãdoaẽ basia. Raquelba iwiẽidara idjia ũr̃ina bẽrã warrada idu unubisia. ²³ Mañ warra toside Raquelba jarasia: “M̃ warra toca carea pera ßađara Ācõrẽba ãyã ßasia. ²⁴ M̃la quĩrã ßla Ācõrẽba warrada dewara diaida.” Mãwã dji warrara tr̃ ßasia Jose.§

*Jacobo Laba*ñ ume dji cūrũgapedada

²⁵ Jose tođacarea ewari aba Jacoboba dji zãwãrẽ Labaãa nãwã jarasia:

† 30:18 Hebreo bededeade Isacar tr̃l̃ba jara ßla: “Ne ođabari nebia diai.” ‡ 30:20 Hebreo bededeade Zabuloã tr̃l̃ba jara ßla “nebia diađa” idjaba “bia unui.” § 30:24 Hebreo bededeade Jose tr̃l̃ba jara ßla “ãyã ßaya” idjaba “dewara diaya.”

–Młra mł druadaa idu wābidua. ²⁶ Mł quimarāda, mł warrarā sida idu edebidua. Mł quimarā carea bl itea bari traja basia. Mał bērā młra idu wābidua. Bla cawa bla młra bl itea bio trajasida.–

²⁷ Bariblr̄l Labałba jarasia:

–Mł quīrā djuburia mł ume bedua. Mła quīrācuīta acł błdeba cawa bla Ācōrēba młra błdeba careba blda.*
²⁸ Młā jaradua bl traja błbari jūmasāwā quīrīā blda. Ara mał quīrāca mła diaya.–

²⁹ Jacoboba jarasia:

–Bla cawa bla młra bl itea sāwā bia traja blda idjaba bl animarā quedebara sāwā panlda. ³⁰ Mł zei naēna bla zocārāēbe erobasia. Bariblr̄l mł jūēnacarea zocārā yōsia Ācōrēba błra careba bl bērā. Idiba ltaā młra młdji warrarā itea traja quīrīā bla.–

³¹⁻³² Małne Labałba iwīdīsia:

–ǰBł waya nama traja bei carea paratada jūmasāwā iwīdī bł?–

Jacoboba panusia:

–Mła paratara iwīdīē bla. Mła bl ovejara wayacusa waga beya mła jarablr̄lda ijāiblr̄l: nane młra bl ovejamaa, chiwatumaā biēda wāpeda dji gorogoroa quedeada, dji bagabaga quedeada, oveja zaque pāīma quedeā sida awara blyā.† Jūma māwā beara mła edaya nama traja bei carea. ³³ Mł animarā bla acłde zeblr̄lde ababe chiwatu bagabaga beada, gorogoroa beada, idjaba oveja pāīma beada unuiblr̄l cawaya mła ariēde o blda. Bariblr̄l māwā beaēda mł animarā tāēna unuiblr̄l, ebuda baya mła błreda drlasida.–

³⁴ Labałba jarasia:

* 30:27 Quīrācuīta acł błdeba. Hebreo bedede małba idjaba jara bla “daubariblr̄lde.” † 30:31-32 Hebreo bedede mał versículora ebuda blēā.

–Bia ɛla, odua bla jara ɛl quĩrãca.–

³⁵ Baribɾɾɾ ara mañ ewariɛde Jacoboba oveja, chiwatu sida awara ɛlɛde wãĩ naẽna Labaãba chiwatu dji umaquĩrã bagabaga ɛeara, gorogoroa ɛeara, chiwatu wẽrãrã bagabaga ɛeara, jĩjĩjĩjĩã ɛeara, todotoɔoa ɛeara idjaba oveja pãĩma ɛea sida chupea ãyã ɛlsia. Mañgɾ animarãra Jacoboba edaida ɛadamĩna Labaãba idji warrarãa diasia ara idji itea wagaɛdamãrẽã. ³⁶ Mañbe ãdjirãba Jacobo ɛɾmaɾba ãyã ewari ũbea edesidaa. Mañne Jacoboba waabema animarã idjia edaié ɛɾda arima waga ɛesia.

³⁷ Mañbe Jacoboba animarã idji itea edai carea nãwã osia: bacuru jɾwate onoadã ɛɾá tu edasia. Álmoda, almendroda, castaño sida ɛɾá tu edasia. Mañra erruerrua joɛacuasia. ³⁸ Mañbe bacuru erruerrua joɛacuadãra dji animarã baido dobadama ɛɾcuasia. Mama animarãra warra obadjidaa. ³⁹ ãdjia mañ bacuru quĩrãpita warra osidãra, bagabaga, jĩjĩjĩjĩã ɛea sida tocuabadjidaa. ⁴⁰ Mañgɾ animarã quẽɛeara Jacoboba awara ɛl wãsia. Mañ awara oveja warra o paɾɾne Jacoboba dji oveja wẽrãa Labaã animarã patrupatrua ɛeada, pãĩma ɛea sida acɾbibadjia. Mañ ovejaba patrupatrua quẽɛeada, pãĩma ɛea sida tosidea bẽrã Jacoboba awara ɛl wãsia ara idji itea. Labaã animarã ume ãbaa ɛɾé basía.

⁴¹ Mañ awara animarã boregueara ɛeara warra obɾdãza Jacoboba bacuru joɛacuadãra ãdji baido dobadama ɛɾbadjia mañ bacuru ununamãrẽã. Mãwã dji boreguea ɛeaba patrupatrua ɛeada, bagabaga ɛeada jĩjĩjĩjĩã ɛea sida tocuabadjidaa. ⁴² Baribɾɾɾ animarã caya quẽɛea maaa zebɾdaɛde Jacoboba bacurura ɛɾca basía. Mañ bẽrã animarã caya quẽɛeara Labaã itea ɛesia, baribɾɾɾ dji boreguea ɛeara Jacobo itea ɛesia. ⁴³ Mãwã Jacobora ne barasia. Ovejada, chiwatuda, nezoca umaquĩrãda, nezoca wẽrãda, cameyoda, burro sida zocãrã eroɛesia.

31

Jacobo idji druaadaa mīrū wāna

¹ Mañ ewariéde Labañ warrarāba Jacoboda nāwā bié jara panasidaa:

–Jacoboba jūma dai zezadede edapeda bio ne bara besia.–

Māwā jara panlda Jacoboba cawasia. ² Mañ awara unubadjia Labañra idji ume naārā bia bađa quīrāca b̄léda.

³ Māwā b̄lde Ācōrēba Jacoboa jarasia:

–Wādua b̄l djibarirā druaadaa, b̄l ēberārāmaa. Māra b̄l ume b̄aya.–

⁴ Mañbe Jacoboba idji quimarā Raquelda, Lea sida tr̄l̄bisia idji oveja erob̄lmaa zedamārēā. ⁵ Ādji jūēpedeada carea Jacoboba jarasia:

–Mā unu b̄la bārā zezara m̄l ume naārā bađa quīrāca b̄léda, barib̄l̄l̄ m̄l zezaba ĩjā b̄l Ācōrēda m̄l ume b̄la.

⁶ Bārāba cawa panla māra bārā zeza itea bio trajasida.

⁷ Barib̄l̄l̄ idjia māra cūrūgabadjia. Mā edaida b̄lra idjia b̄arima zocārā quīrā awara obadjia. Wārāda idjia m̄l ume bié o quīrā b̄asia. Barib̄l̄l̄ Ācōrēba idu māwā obié basía.

⁸ Labañba m̄l traja b̄lbari jūma dji animarā gorogoroa beada edaida b̄lada aside mamalba l̄taa jūma ovejaba gorogoroa tobadjidaa. Idjaba dji patrupatrua beada mā edaida b̄lada aside mamalba l̄taa jūma ovejaba patrupatrua tobadjidaa. ⁹ Māwā Ācōrēba bārā zeza animarāra jār̄isia m̄la diai carea.

¹⁰ Mañ ewariéde animarā dji wērārā pōnō beaside mā cāimocarsia. Mañ cāimocarde mā unusia animarāra warra o beada. Dji umaquīrāra l̄cl̄l̄ gorogoroa b̄asia, l̄cl̄l̄ patrupatrua b̄asia, idjaba l̄cl̄l̄ bagabaga b̄asia.

¹¹ Māwā ɛɓɓe Ācōrēba mǎra trāsia:* “Jacobobo!” Mǎra panusia: “Nama ɛɓa.” ¹²⁻¹³ Maǎne idjia jarasia: “Mǎra bla Betelɓe ununa Ācōrēa.† Maǎ Betelɓe bla mōgara ǎrǎ nedraga weadama bla wārāneba jarasia mǎra bɓda wagaibɓrɓ, bla mǎdrɓ ɔ̄jǎ ɓaɓda. Bio acɓɓua animarāra warra o ɓeada. Dji umaquĩrāra jūma gorogoroa ɓeaa, patrɓpatrua ɓeaa, idjaba bagabaga ɓeaa. Māwā mǎra bɓra careba ɓaɓa Labaǎba bɓra bié o ɓa bērǎ. Jǎɓbe piradrɓpɓda namaɓba bɓ toɓa druadāa wāɓua.”–

¹⁴ Maǎne Raquelba Lea biéa jarasidaa:

–Dai zezaba eroɓɓeɓemada daia ni cǎrē siɓa diaéa. ¹⁵ Āteɓɓrɓɓ daira drua āɓbema quĩrǎca osia. Idjia daira nēdobuesia. Maǎ awara dai nēdobueɓebari edaɓara jūma cobuesia. ¹⁶ Baribɓrɓɓ Ācōrēba dai zezad̄era jār̄isia. Maǎgɓra wārāda dadjiɓeɓa idjaba dadji warrarāneɓa. Maǎ carea jūma Ācōrēba bɓa jara ɓa quĩrǎca oɓua.–

¹⁷⁻¹⁹ Maǎ ewaride Labaǎra idji oveja cara tɓ ɓɓda tɓmɓ ɓasia. Maǎmisa Raquelera chupea idji zeza dede eɓa wāpɓda dji zeza jɓwaba oɓa ācōrēɓa drɓasia. Maǎbe Jacoboba idji warrarāra, idji quimarǎ siɓa cameyo ǎrǎ chūmɓasia. Ara maǎda Canaaǎ druadāa wāsia idji zeza Isamaa. Jūma idjia Padan-Araǎ druad̄e edaɓara edesia. Dji animarǎ siɓa jɓre edesia. ²⁰ Jacoboba idji wāineɓemada Labaǎa jaraé basía. Māwā Jacoboba arameo Labaǎra cūrūgasia. ²¹ Jacobora jūma idjia eroɓɓa bara mĩrū wāsia. Wāɓrɓɓɓe Euprate do quĩrǎrǎ chāsia. Maǎbe Gala eyaiéa ɓa druadāa wāsia.

Labaǎba Jacobo ēpēna

²² Ewari ūbea baɓacarea Labaǎba cawasia Jacobora mĩrū wāsida. ²³ Maǎ bērǎ Labaǎba idji ēberǎrǎ edapɓda

* ^{31:11} Ācōrē. Hebreo bedede ɓa ɓa: “Ācōrē nezoca bajānebema.” † ^{31:12-13} Genesi 28:18-22.

Jacobo caidu ēpē wāsia. Siete ewari ēpē wābɫɫde Labaɫba Jacobora tɫmɫba unusia Gala eyaida ɫɫ druade. ²⁴⁻²⁵ Maɫne Labaɫra idji ēberārā sida ota cāisidaa. Maɫ diamasi Ācōrēba arameo Labaɫa cāimocarade nāwā jarasia: “ɫLabaɫ, ūrīdua! ɫJacobo ume quīrū bedearādua!”

Nurēma Labaɫra idji ēberārā ume Gala druade Jacobo ɫɫma jūēnapeda ādji wua dera ocuasidaa. ²⁶ Maɫbe Labaɫba Jacoboa jarasia:

–ɫCārē cārēā bla mɫra cūrūgasi? Bla mɫ caurāra namaa enesia djōbadarāba ādjia poyapedadara jida edebada quīrāca. ɫCārē cārēā jāwā osi? ²⁷ Bɫ wāira mɫa jaraé basía. ɫCārē cārēā jāwā chupea wāsi? Bla jaraɫabara mɫa ɫɫsriɫa ewarida ocasia. Trɫābiba, tōnōāba, arpa biɫa ɫɫsriɫada ocasidaa. ²⁸ Maɫ awara bla mɫ wiuzaqueerāra, mɫ caurā sida idu isōbié basía. Crīcha neé ɫɫ quīrāca bla osia. ²⁹ Mɫa bārāra poya bié oida ɫɫa. Māwāmīna idi diamasi bɫ zeza ume ɫɫ Ācōrēba mɫa jarasia: “ɫJacobo ume quīrū bedearādua!” ³⁰ Bɫra waya bɫ zezamaa wā quīrīā ɫɫbɫɫ, bia ɫɫa. Baribɫɫ ɫɫcārē cārēā bla mɫ jɫwaba oɫa ācōrēra drɫasi?–

³¹ Jacoboba panusia:

–Mɫ wāira jaraé basía bɫda waya ɫɫ bērā. Mɫa crīchasia bɫa bɫ caurāda jārīda. ³² Mɫa bɫ jɫwaba oɫa ācōrēra drɫaé basía. Baridua nama ɫɫba eroɫbɫɫ, beuida ɫɫa. Jūmarā quīrāpita jɫɫɫdua mɫa bɫreda eroɫ cawayā. Mɫa eroɫbɫɫ, edadua.–

Jacoboba adua ɫɫasia Labaɫ jɫwaba oɫa ācōrēra Raquelba drɫa eroɫɫa.

³³ Ara maɫda Labaɫba Jacobo wua dede eɫa jɫɫde wāsia. Maɫare nezocawērārā wua dede eɫa jɫɫde wāsia. Lea wua dede biɫa jɫɫde wāsia. Māwāmīna idji jɫwaba oɫa ācōrēra unué basía. Maɫ bērā Lea wua dedeba

ēdrɿpeða Raquel wua dedaa wāsia. ³⁴ Baribɿɿɿ eda wāi naēna Labaļ jɿwaba oða ācōrēra Raquelba cameyo ɿrɿ chūmebada edrecare mērāsia. Maļbe maɿgɿ ɿrɿ chūme-sia. Labaļba jūma dji dejāne jɿɿɿdamīna unuē basia. ³⁵ Maļne Raquelba jarasia:

–Zeza, quīrūrādua mɿra bɿ quīrāpita poya piradrɿé bēra. Mɿra jedeco unu ɿla.–

Labaļba idji jɿwaba oða ācōrēra unuē baðamīna wadi jɿɿɿ ɿasia. ³⁶ Maļ carea Jacobora quīrūpeða jarasia:

–ĶCārē cadjiruada oða bēra ɿla mɿra jācua ēpē ɿl? ³⁷ ɿla mɿ netatara aɿeða jūma ware acɿsia. Dai dede Ķɿɿreda unusica? Mɿa drɿaðada unusibɿɿɿ, jūmarāa ebuða acɿbidua. Māwā ādjirāba poya cawa jaraðia dadji umébemara caida jipa ɿlda.

³⁸ Mɿra veinte poa bɿ itea traja ɿasia. Maļne bɿ ovejara, bɿ chiwatu siða warra ɿradgagaða basia. Mɿa bɿ oveja umaquīrāda coida baðamīna ni aɿa biða coé basia. ³⁹ Animarā cadɿɿaba bɿ animarāda beasira, mɿa maļ animarā beuðara bɿmaa edeca basia cawabi carea. Ātebɿɿ maļbari ara mɿdji animarānebemada bɿa aɿa diabadjia. Maļ awara āsa wa diamasi biða bɿ animarāda drɿasiðara ɿla maļbari mɿreda jēda diabibadjia.† ⁴⁰ Āsa mɿra beseaba bia mīga ɿbadjia. Diamasi jīsuaba mīga ɿl bēra poya cāica basia.

⁴¹ Veinte poa mɿra bɿ diguiða ɿasia. ɿl cau umé panɿ carea mɿra catorce poa bɿ itea bari trajasia. ɿl animarā carea mɿra sei poa bari trajasia, baribɿɿɿ mɿa edaida ɿra ɿla ɿarima zocārā quīrā awara obadjia.

⁴² Abrahaļ Ācōrēda, mɿ zeza Isaba waya ɿl Ācōrēda mɿ

† 31:39 Dji wagabariba adua ɿlde animarāra beuibɿɿɿ wa aɿaɿa drɿaðibɿɿɿ, idjia djibaría maļ animarā cacuabari diaié ɿasia. Exodo 22:10-13.

ume ɓadaébara, ɓa m̄ra ne neé wābicasia. Baribɾɾ Ācōrēba m̄ bia m̄ga ɓɾa, m̄ bio traja ɓɾ sida unusia. Mañ carea idi diamasi idjia ɓɾa quēāsia.–

*Laba*ɓba Jacobo ume bedeā ɓɓa

⁴³ Mañ ūrīpedā Labaɓba Jacoboa jarasia:

–Nañ wērārāda m̄ caurāa, nañ warrarāda m̄ wiuza-querāa, za ɓea ovejara m̄rea. Za ɓa unu ɓɾa jūma m̄rea. Māwāmīna m̄ caurāra, ādjia topedada warrarā sida ɓm̄a sāwā oi? § ⁴⁴ Jāɓbe djōna amaaba dadjia bedeada ɓɓia. Dadji umérāba mōgarada boromea buedia dadjia bedeā ɓɾpedadara quīrāneba panani carea.–

Jacoboba mañra bia ɓɓa asia. ⁴⁵ Mañ carea mōgara waiɓɓada edapeda āta nūmāsia. ⁴⁶ Mañbe Jacoboba idji ēberārāa jarasia:

–Nañ mōgara jīgabe mōgarada boromea buedada.–

Ara mañda jūmarāba mōgarara ābaa boromea buesidaa. Mañbe mañ mōgara boromea bue nūmama ne cosidaa. ⁴⁷⁻⁴⁸ Labaɓba jarasia:

–Idi nañ mōgara boromea bue nūmaba cawabi ɓa dadjira bedeā ɓsidaa.–

Labaɓba mōgara boromea bue nūmara idji bedeade tr̄ ɓasia Jegar Sahaduta. Jacoboba idji bedeade tr̄ ɓasia Gala.*

⁴⁹⁻⁵⁰ Labaɓba idjaba jarasia:

–Dadjira awara wāɓdamīna Ācōrēba dadji umena aɓ ɓaya. ɓa m̄ caurāda bié oibɾɾ wa m̄ caurā awara dewara wērāda edaibɾɾ, ēberā nañ bedeā ɓɾpedada ūrīnada arima ɓlémīna Ācōrēba aɓ ɓaya.–

§ 31:43 ɓm̄a sāwā oi? Āɓɾɾmaarā Labaɓba iwidi ɓa: “M̄a ɓcārē cārēā bié ocasi?” * 31:47-48 Jegar Sahaduta tr̄ɓa, Gala tr̄ bida jara paɓa: “Bedeā ɓɾpedadadebema boromea.”

Māwā mōgara boromea bue nūmlra idjaḅa trā ḅasia Mizpa.†

⁵¹ Idjaḅa Labaḷba Jacoboa jarasia:

–Acḷdua za boromea nūml mōgarada, za mōgara ḷta nūml siḷa. Mḷa maḷra dadji ēsi ḅḷbisia. ⁵² Naḷ mōgarara sēyāda ḅaya. Naḷ mōgara auḷu bḷra mḷ ume djōne zecara ḅla idjaḅa mḷ siḷa bḷ ume djōne wācara ḅla. ⁵³ Dadjiḷebema aḅaḷda naḷ mōgara auḷu djōne wāibḷrḷ, Ācōrē bḷ zezadrōā Abrahaḷ ume ḅaḷa idjaḅa mḷ zezadrōā Naco ume ḅaḷaba cawa oya.‡ ¿Bia ḅḷca?–

Maḷne Jacoboba idji zeza Isaba waya ḅḷ Ācōrē quīrāpita Labaḷa wārāneba jarasia “bia ḅḷa.” ⁵⁴ Māwāpeḷa Jacoboba Gala eyaḷe animarāda Ācōrēa babue diasia. Maḷbe ēberārāra trāsia ne coḷamārēā. Ne coḷapeḷa maḷ eyaḷe cāisiaḷa.

⁵⁵ Nurēma diapēḷeḷa Labaḷra piradrḷpeḷa dji wiuzarā, dji caurā siḷa isōsia. Māwāpeḷa ādjia bia wānaduāda apeḷa idji druāḷa jēda wāsia.

32

Jacoboba Esau wayaḷa

¹ Mamaḷba Jacobora nocoḷa wāsia. Wābḷrḷḷe Ācōrē nezocarā bajānebemada idjima zesia. ² Maḷgrā un-

† 31:49-50 Hebreo beḷeade Mizpa trāba jara ḅḷa “acḷbari.”

‡ 31:53 Ācōrē bḷ zezadrōā Abrahaḷ ume ḅaḷa idjaḅa mḷ zezadrōā Naco ume ḅaḷaba cawa oya. Maḷ beḷeara idjaḅa nāwā traducida ḅḷa: “Ācōrē bḷ zezadrōā Abrahaḷ ume ḅaḷaba, mḷ zezadrōā Naco ume ḅaḷa biḷa cawa oḷia.”

ubɫɾɫɛ Jacoboba jarasia: “Ăcõrẽ sordaorãda nama du-
anɫa.” Mañ carea mama trɫ ɬɫsia Mahanaiɫ.*

³ Mamaɫba Jacoboba idji nezocarãda Seír druadaa dia-
buesia idji djaba Esaúmaa. Seír druara idjaba Edoɫ abadaa.

⁴ Idji nezocarã diabuei naẽna Jacoboba jarasia:

–Mɫ djaba Esaúa nãwã jarade wãnadua: “Dai boro,
ɫ nezoca Jacoboba nãwã jarabisia: mɫ wãna ewariɛeba
ɫta mɫra dadji djabadrõã Labaɫma ɬasia. ⁵ Mɫa pacada,
burroda, ovejada, nezoca umaquĩrãrãda, nezoca wẽrãrã
sida eroɬa. Mɫa nañ bedeara diabueɫɾɫa mɫ quĩrã
djuburia ɫra mɫ ume bia ɬamãrẽã.”–

Mãwã jarapeɫa idji nezocarãra diabuesia. ⁶ Dji nezocarã
Jacobomaa jẽda zedapeɫa nãwã jarasiɫaa:

–Dairãra ɫ djaba Esaúmaa wãnapeda ɫ bedeara
jarasiɫaa. Ara nawena idjira ɫma zebɫɾɫa. Mañ awara
idji ume eberãrãda cuatrociento zebɫdaa.–

⁷ Mañ ùrĩɫɾɫɛ Jacobora bio ne wayasia. Maɫba cawa
crĩchaé basía. Mañ bẽrã idji eberãrãda ẽsadra awara ɬasia.
Idji ovejada, pacada, cameyo sida ara mañ quĩrãca osia.

⁸ Nãwã crĩcha ɬasia: “Esaúda zepeda ababemada uraibɫɾɫ,
waabemada ẽdrɫɫia.” ⁹ Maɫbe Jacoboba Ăcõrẽa iwiɫisia:

–Mɫ zezadrõã Abrahañ Ăcõrẽ, mɫ zeza Isa Ăcõrẽ, mɫ
Boro, ɫa mɫa jarasia: “Wãdua ɫ djibarirã druadaa. Mɫa
ɫra ne jũmane carebaya.” ¹⁰ Mɫra eberã biaé bẽrã ɫa
mɫra quĩrã djuburiaié ɬa. Baribɫɾɫ ɫa mɫra wãrãda
careba ɬa. Labaɫmaa wãi carea nañ Jordaɫ do chãside
mɫ jɫwade ababe bacuruda eroɬasia. Baribɫɾɫ idira mɫa
eberãrãra zocãrã pe eroɬa bẽrã दौरa puru umé panɫ

* 32:2 Hebreo bedeadɫ Mahanaiɫ trɫba jara ɬa “puru umé.”
Jacoboba mãwã trɫ ɬɫsia idji eberãrãra, Ăcõrẽ sordaorã
sida mama panɫ bẽrã. Idjaba mãwã trɫ ɬɫsia mama idji
eberãrãra ẽsadra awara ɬɫda bẽrã. Mañnebemada ɬɫ ɬa
versículo 7-10de.

quĩrãca panla. ¹¹⁻¹² M̃la waya ðla m̃ djaba Esaúra zepeda m̃lda, m̃ wẽrãrãda, m̃ warrarã siða quenaída. Bla jarasia m̃lra ne jũmane careba ðaída idjaba m̃ warrarãra zocãrã yõni bẽrã pusa ìbl quĩrãca roya juachadaca baída. Wãrãda mãwã ðaiblrl, m̃ quĩrã djuburia m̃lra êdrl edadua m̃ djaba Esaú jlwadẽbemada.–

¹³ Mañ diamasi Jacobora mama cãisia. Nurẽma idjia animarã erobladẽbemada jlr pesia idji djaba Esaúa diai carea: ¹⁴ chiwatu wẽrãda dosciento, dji umaquĩrãda veinte, oveja wẽrãda dosciento, dji umaquĩrãda veinte, ¹⁵ cameyo wẽrã warra bara ðeada treinta, paca wẽrãda cuarenta, dji umaquĩrãda die, burro wẽrãda veinte, idjaba dji umaquĩrãda die. ¹⁶ Mãwã opeða mã animarãra idji nezocarã diasia. Mañne ãdjía jarasia:

–Bãrãra m̃ na wãnadua. Chiwatura, ovejara, cameyora, paca siða awara awara pe ededadua.–

¹⁷ Mañbe dji nocoare wãblrl nezocaa jarasia:

–M̃ djaba Esaúba bl unublrlde blã mãwã iwĩdisicada: “¿Bla cai nezoca, sãmaa wã, nañ animarã edeblrlra caide?” ¹⁸ Mãwã iwĩdisira mãwã panudua: “M̃ boro Esaú, nañlra bl nezoca Jacoboba bl itea diabueblrla. Idjira dai caide zebblrla.”–

¹⁹ Jacoboba waabema nezoca dji animarã edeblrlarã jarasia:

–Esaú unublrlde abarida jaradadua. ²⁰ Mañ awara jaradadua: “Bl nezoca Jacobora dairã caide zebblrla.”–

Jacoboba crĩchasia: “M̃la jãwã diabueblrldeba Esaú quĩrũbira tumabiya. Mañbe dji unublrlde ãĩbẽrã idjia m̃lra bia edaisicada.” ²¹ Mãwã Jacoboba Esaúa diaira na diabuesia baribrl mã diamasi waði arima cãisia.

Jacobo bajãnebema ume djõna

²² Ara mã diamasi Jacobora piradrlpeða idji quima umena, idji nezocawẽrã umena, idji once warrarã siða

Jabó do ĩchitade chãbigasia. ²³ Ādjirã chãbigapeđa jūma idjia erobλ sida chãbisia. ²⁴ Mãwã Jacobora iduba ðesia. Maļne ēberãda idji ume djōsia aþa λmãdau odjabλrλðaa. ²⁵ Djō panλne maļ ēberãba cawasia Jacobora poyaéda. Maļ bēřã Jacobo chĩdede chĩsia. Maļba Jacobo chĩdera ã dogosia. ²⁶ Maļne dji ēberãba Jacoboa jarasia:

–Mļra quenabariđua. λnadrλbλrλa.–

Jacoboba panusia:

–Bλa mļda bia jara þλéþλrλ, mļa quenabariéa.–

²⁷ Maļbe dji ēberãba iwidiisia:

–¿Bλra casa trļbada?–

Jacoboba panusia:

–Mļra Jacobo abadaa.–

²⁸ Maļne dji ēberãba jarasia:

–Waa bλra Jacobo ađaéa. Namaλba λtaa bλ trļra Israel ađia, bλra Ācōrē ume, ēberãrã ume biđa djōna bēřã.† Maļne bλ poyasia.–

²⁹ Maļbe Jacoboba jarasia:

–Jãļbe mļ djuburia bλ trļra jaradua.–

Dji ēberãba panusia:

–¿Cãrē cãrēã mļ trļra iwidi þλ? Mļ trļra mļa bļa jaraéa.–

Mama dji ēberãba Jacobora bia jara þλsia.‡ ³⁰ Maļne Jacoboba jarasia: “Mļdji dauba Ācōrē quĩrãdarrada un-unamĩna mļra wađi zocai þλa.” Mãwã mama trļ þλsia Penuel.§

† 32:28 Hebreo bedeade Israel trļba jara þλra ebuda þléa. λcλrλ-maarã jara þλa: “Ācōrēra djō þλa.” Dewararãmaarã jara þλa: “Īdjira Ācōrē ume djō þλa.” ‡ 32:29 Bia jara þλsia. Maļ bedeaba idjaba jara þλa: “Jarasia bia wãmãrēã.” § 32:30 Penuelera idjaba trļ þλa Peniel. Umérãba jara panλa “Ācōrē quĩrãdarra.”

³¹ Ñmãdau odjabarude Jacobora mañ Penueldeba wãsia. Baribarar idji chidera ãi wãna bẽrã pãca ðalcaeda wãsia.
³² Bajãnebemaba Jacobora chidede china bẽrã idibema ewaride israelerãba chidedebema quẽgura codacaa.

33

Jacobo Esaú ume ibiapeda

¹ Jacoboba unusia Esaúra idji cuatrociento eberãrã ume zebarda. Mañ carea Jacoboba idji warrarãra ãdjirã papa ume awara awara ðalsia. ² Dji nezocawẽrãrã umé panlda ãdji warrarã ume nocoare ðalsia. ãdjirãare Leada idji warrarã ume ðalsia. Jirũare Raquelda idji warra Jose ume ðalsia.

³ Mañbe Jacobora ãdjirã na wãsia. Idji djaba waya ðaldeba chirãborode cobepeda ðarima siete egode ðarru cobe eda wãsia aña idji djaba caita jũẽbardaa. ⁴ Baribarar Esaúra araa pira wãsia Jacobo audiabaride. Ojũẽpeda uridarrade isõpeda ãdji umena ðalsridaba jãsidaa. ⁵ Mãwã panlne Esaúba Jacobo wẽrãrãra, jũma idji warrarã sida unupeda iwidisia:

–Za panlra ¿cai?–

Jacoboba panusia:

–Mã boro, naãgarãra mã warrarãa, ãcõrẽba idji biadeba mã diaada.–

⁶ Jacobo nezocawẽrãrãra ãdji warrarã ume Esaú-maa wãnapeda wayaadeba egode chirãborode ðarru copanesidaa. ⁷ Mañare Leada idji warrarã sida wãnapeda chirãborode ðarru copanesidaa. Jirũare Joseda Raquel sida wãnapeda chirãborode ðarru copanesidaa.

⁸ Mañbe Esaúba iwidisia:

–Mãa animarã cãbana ota unucudara bla ¿cãrẽ crĩchadeba jãwã diabuesi?–

Jacoboba panusia:

–Mã boro, jãwã osia blra mã ume bia ðamãrẽã.–

⁹ Esaúba jarasia:

–Crĩcharãdua, djaba, mãã aduba eroðla. Bldjidera wagadua.–

¹⁰ Jacoboba jarasia:

–Mãwãéã. Blda mã ume bia ðlðlrl, mãã dia ðlra edadua. Mãmaarã ðl unublrlrlrã Ācõrẽ quĩrãdarra unublrl quĩrãca ðla, ðla mãrla bia edada bãrã. ¹¹ Mã quĩrã djuburia, ðl itea enenara edadua. Ācõrẽba mãrla bio careba ðl bãrã ne jũmada eroðla.–

Jacoboba mãrla ara pichia jara ðesia aða Esaúba ed-ablrlãdaa.

¹² Mãlbe Esaúba jarasia:

–Wãna. Mãrla ðl na nĩbaya.–

¹³ Jacoboba jarasia:

–Mãwãéã, mã boro. Blda unu ðla mã warrarãra wadi caibe quedeadã, idjaba mã ovejaba, mã paca bida warra djiwidi toãda eroðeada. Isabe wãniblrlrl jũmawãyã sãnia. Mãlba aðari ewaride mã animarãra jũma quininia. ¹⁴ Mã bãrã, mã boro, blra mã na wãdua. Mãrla pĩãca caidũ wãya mã animarã, mã warrarã nĩbabada quĩrãca. Mãlbe Seĩr druade ðl ðabarima dji ununia.–

¹⁵ Mãlne Esaúba jarasia:

–Mãã ëberãrã mã ume zepedaãda ameya bãrã wagadamãrẽã.–

Jacoboba jarasia:

–Mãwãéã, mã boro. Blra mã ume bia ðeda bãrã ¿cãrẽda waa iwidi?–

¹⁶ Ara mã ewaride Esaúra Seĩr druadaa jẽda wãsia.

¹⁷ Bariblrlrl Jacobora Suco puruãdaa wãsia. Mama deda osia

idjaba de zaquerãda idji animarã itea ocuasía. Mañ carea mama trã ðasia Suco.*

¹⁸ Mãwãnacarea Jacobora Siqueã puruðaa wãsia. Mãwã Araã druade ðaðada jêda zepeda Canaaã druade bia jũesia. Siqueã puru quĩrãpe idji wua dera osia. ¹⁹ Dji êjũãda Hamo warrarãne basía. Hamora Siqueã zeza basía. Jacoboba mañ êjũãra nêdosia cien parata torrobari. Nêdopeða idji wua dede mama ðesia. ²⁰ Mama Jacoboba mõgarada ãta pã buesia Æcõrêa bia bedeai carea. Mañ mõgara ãta pã buedara trã ðasia El-Elohe-Israel.†

34

*Jacobo warrarãba Siqueã*ñebemarã cûrügapedada

¹ Jacoboba Lea ume cauda aba eropanasídaa Dina abadada. Ewari aba Dinara mañ druadebema awêrãrã-maa pãrrãde wãsia. ² Mañ druadebema borora Hamo abadjídaa. Idjira heveo basía. Hamoba warrada erobasia Siqueã abadada. Mañ Siqueãba Dina unubãrãde awuasía. Mañ bêrã jidapeða idji ume cãisia. Mãwã Dinara bié osia. ³ Baribãrã idji soðe Siqueãba Lea cau Dinara wãrãda quĩrã ðã bêrã ijara o ðabadjia. ⁴ Mañ ewariðe Siqueãba idji zeza Hamoa jarasia:

–Zeza, jãñ wêrãra mã itea iwidiðe wãdua.–

⁵⁻⁶ Ara mañda Siqueã zeza Hamora Jacobo ume bedeade wãsia. Idji jũei naêna Jacoboba ùrísia Siqueãba Dinara bié osida. Baribãrã idji warrarãba idji animarãra acðe wã panã bêrã Jacobora chupea ðesia aba ãdji zebðadaa. ⁷ Jũesíðade ùrísídaa Siqueãba ãdji djabawêrãra bié osida. Mañ carea sopuasídaa. Bio quĩrúsídaa Siqueãba mãwã

* 33:17 Hebreo bedeade Suco trãba jara ðãa “de zaquerã.”

† 33:20 El-Elohe-Israel. Mañ trãba jara ðãa “Æcõrêa Israel Æcõrêa” idjaba “Israel Æcõrêa dji Æðãã.”

israelerāda bio cadjirua oða bērā. Israelerāba maļra abeða quīrīānaca.

⁸ Siqueļ zeza Hamo jūēside ādjia nāwā jarasia:

–Mļ warra Siqueļba bārā djabawērāda bio quīrīā Ʌla. Mļ quīrā djuburia, idjira mļ warra diaēdada. ⁹ Māwā bārāra dai ēberārā baya. Dairā caurā ume poya dji edaēdia, dairā siēda bārā caurā ume poya dji edaēdia. ¹⁰ Nama dairā ume pananada. Naļ druara bārā itea Ʌla. Naļ ējūāne bādjia awuabādama pananada. Ne nēdoēida panla idjaba nēdobueēida panla.* Ējūā siēda nēdoēida panla.–

¹¹ Maļne Siqueļba Dina zezaa, idji djabarāa biēda jarasia:

–Mļ quīrā djuburia, jāļ wērāda mļa diaēdada. Bārāba iwiēibādada mļa diaya. ¹² Bārāba idji carea waiɅla iwiēibiblra, mļa diaya. Bariblra mļ quīrā djuburia jāļ wērāra mļa diaēdada.–

¹³⁻¹⁴ Siqueļba Dinara biē oða bērā Jacobo warrarāba Siqueļ zezaa, Siqueļa biēda sewāēba nāwā jarasiēaa:

–Dai djabawērāra umaquīrā cacua wēāgoé Ʌla poya diaēaēa. Māwā diaēiblra, daimarā cadjiruada o panla. ¹⁵ Bariblra jūma bārā umaquīrārāda dai quīrāca cacua wēāgoēiblra, dairāba idjira diaēdia. ¹⁶ Māwāblra bārāra dai caurā ume poya dji edaēdia idjaba dairā siēda bārā caurā ume poya dji edaēdia. Māwā dairāra bārā tāēna panania. Dadjirāra puru ababe Ʌeya. ¹⁷ Bariblra daiba jara panl quīrāca bārāda cacua wēāgoēāēblra, daiba dai djabawērāra namabemada āyā edeēdia.–

* ^{34:10} Ne nēdoēida panla idjaba nēdobueēida panla. Hebreo beēeade maļba idjaba jara Ʌla: “Naļ druāde prrraēida panla.”

18 Mañra Hamoba, idji warra Siqueñ biða bia ùrĩsidaa.
 19 Ara mañda Siqueñra cacua wēāgosia Jacobo caura quĩrĩã
 ʙʌ bērã.

Hamo ēberãrã tãēna jūmarãba Siqueñra biara waya panasidaa. 20 Mañ bērã idjira dji zeza Hamo ume purude eða wābadamaa wānapeda purudebemarãa nãwã jarasidaa:

21 –Jacobora, idji warrarã sida ēberã biarãa. Ējũãra baraa ādjirã pananamãrẽã. Mañ bērã ādjirãra dadjirã druade idu ʙebidã. Idu ne nēdobidã idjaba nēdobuebidã.† Dadjirãra ādjirã caurã ume poya dji edadã. Ādjirã sida dadjirã caurã ume poya dji edadã. 22 Baribʌʌʌ dadjirãra ādjirã ume puru aba ʙei carea ādjirãba jara panʌ jūma dadjirã umaquĩrã cacuara wēāgoẽida panʌda ādjia obada quĩrãca. 23 Mãwã oẽibʌʌʌ ādjidera, ādji animarã erobeã sida jūma dadjirãne baya. Dadjirãba aʙabe mañ obi panʌda ijã oẽida panʌ. Mãwãra ādjirãra dadjirã ume panenia.–

24 Hamoba, Siqueñ biða jarapedadara jūma mañ purude eða wābadama panʌba ijãsidaa.‡ Ara mañda jūmarãda cacua wēāgosidaa.

25 Ewari ũbea babʌʌʌde ādjirã cacuara waði bio pua panasidaa. Mañne Dina djabarã Simeoñba, Levi biða ādji djõbada necora edadapeda Siqueñ puruðaa wãsidaa. Ādji quenane zebʌdara puruba adua ʙasia. Ara mañda Jacobo

† 34:21 Idu ne nēdobidã idjaba nēdobuebidã. Mañ bedeaba idjaba jara ʙʌ: “Idu dadjirã druade pʌʌʌʌbidã.” ‡ 34:24 Jūma mañ purude eða wābadama panʌba. Hebreo bedeade nãwã ʙʌ ʙʌ: “Mañ purude eða wābadadeba dajadaa wābadarã.” Mañ crĩchara ebuða ʙʌéa. Ĭʌʌʌmaarã nãwã jara ʙʌ: “Jūma mañ purudebema djõ cawa ʙeaba.”

warrarã Simeoľba, Levi bida jũma dji umaquĩrãrãra que-
nasidaa. ²⁶ Hamora dji warra Siqueľ sida necoba beasidaa.
Maľbe Dinara Siqueľ dede badada edadapeda wãsidea.

²⁷ Maľbe Jacobo warrarã waabemarã sida ãdji
djabarãba beapedada ěberãrãmaa zedapeda deza edaa
wãsidea. Mama ne jũma pesidaa. Mãwã osidaa Siqueľba
ãdji djabawẽrã bié oda carea. ²⁸ Siqueľnebema ovejada,
pacada, burro sida pesidaa. Ne jũma purude beara,
ãdji ějũãne bea sida jũma pesidaa. ²⁹ ãdji nebiada
jũma pesidaa. ãdjia diguida eroheada sida jũma
pedapeda ãdji warrarãda, wẽrãrã sida jũma jida edesidaa.

³⁰ Mãwãnacarea Jacoboba Simeoľa, Levia bida jarasia:

–Bãrãba bié opedada bẽrã mľra nẽbrade bľsidea. Naľ
druadebema cananeorãba, perezeorã bida mľra quĩrãma
panesidaa. ãdjirãda bedea audapeda mľ ume djõne
zedibľrľ, dadjira zocãrãébe panľ bẽrã mľra jũma mľ
ẽberãrã sida beadia.–

³¹ Maľne ãdjia panusidaa:

–¿Mãwãra idjia dai djabawẽrãra wẽrã auđua quĩrãca
oida basica?–

35

Ăcõrẽba Jacobo bia jara bľda

¹ Mãwãnacarea Ăcõrẽba Jacoboa jarasia:

–Piradľpeda Beteldaa bade wãdua, bľ djaba Esau
wayaadeba mĩrũ wãside mľ bľma odjadamaa.* Mama
mõgarada pã buedua mľa bia bedei carea.–

² Ara maľda Jacoboba idji ěberãrãa, waabema idji ume
duanľa bida jarasia:

–Bãrãba jľwaba oda ãcõrẽda eropanľbľrľ, jũma bľt-
acuadada. Maľbe cuidapeda cacuade jľbada tãtođada

* 35:1 Genesi 28:10-22.

jānadua Ācōrē quīrāpita bia ðeadi carea. ³ Mañbebrala Betelḏaa wānia. Mama māla mōgarada pā bueya Ācōrēa bia beḏeai carea. Mā ñēbrade ḥaside idjia māra carebasia idjaba mā wābrala mā ume ḥabaria.–

⁴ Ara mañḏa jūma ādji jlwaba oḏa ācōrēra Jacoboa diasidaa. Ādji clwlrade pīrū jā panl siḏa ērānapeda Jacoboa diasidaa.† Jūma mañgla Jacoboba Siqueñ puru caita bacuru droma nūml edre jou ḥasia. ⁵ Māwānacarea Jacobora, ēberārā idji ume panl siḏa wāsidaa. Wābḏade Ācōrēba jūma mama ḥea purua ādjirāra bio wayabisia. Mañ bērā ādjirāba Jacobo ēberārā bié oḏi carea caiḏu ēpēnaé basia.

⁶ Canaañ druade ñine Jacobora jūma idji ēberārā ume Luz purude jūesidaa. Luz purura idjaba Betel abadjidaa. ⁷ Mama Jacoboba mōgarada pā buesia Ācōrēa bia beḏeai carea. Mañ mōgara pā buedara trñ ḥasia El-Betel, idji djaba carea mīrū wāsida mama Ācōrēra idjima odjaḏa bērā.‡

⁸ Mañ Betelḏe Deboráda jaiḏasia. Deborára Jacobo papa Rebeca wagabari basia. Jacoboba Deborára tḥbarisia Betel caita, bacuru droma nūml edre. Mañ bacurura trñ ḥasia Alon-Bacut.§

⁹⁻¹⁰ Jacobo Padan-Arañ druadeba jēda zesi ewaride Ācōrēra idjima waya zesia. Mañ ewaride Ācōrēba idjira nāwā bia jara ḥasia:

–Bla trñra Jacobo abadaa baribrala blra waa Jacobo aḏaéa.* Ātebrala bl trñra Israel aḏia.–

† 35:4 Ādjia crīchabadjidaa māñ pīrūba ādjira wagabarida idjaba carebabarida. Mañ bērā ādji clwlrade jābadjidaa. ‡ 35:7 Hebreo beḏeade El-Betel trñba jara ḥla “Betel Ācōrē.” § 35:8 Alon-Bacut trñba jara ḥla: “Bacuru droma nūmla jīāna.”

* 35:9-10 Genesi 32:28.

Māwā Ācōrēba Jacobora trā ʕalsia Israel.

¹¹ Ācōrēba māwā trā ʕlpeḏa jarasia:

–Māra ne jūma poya ʕl Ācōrēa. Warrada zocārā yōdua. Bḏeḏeḏe puruda zocārā yōnia. Idjaba bḏeḏeḏe eberārā bororāda yōnia. ¹² Mā nañ druara Abrahañ, Isaa biḏa diasia. Idjaba mā bḏa, bḏeḏeḏe yōbḏarāda biḏa diaya.–

¹³ Māwāpeḏa Ācōrēra Jacobo ume beḏeḏe ʕaḏada wāsia.

¹⁴ Māwānacarea Jacoboba Ācōrē ume beḏeḏe ʕaḏama mōgarada ḏta nūmasia. Mā mōgara ḏrā uva ʕada, nedraga sida Ācōrēa wea diasia. ¹⁵ Māñne Jacoboba Ācōrē ume beḏeḏe ʕaḏama trā ʕalsia Betel.†

Raquel jaiḏaḏa

¹⁶ Māwānacarea Betelḏeḏe wāsidaa. Wadi Eprata puruḏe jūēni naēna Jacobo quima Raquelera warra pua nūmesia. Poya tocara nūmḏ bēra bia mīga ʕasia. ¹⁷ Wetara pua nūmebḏrḏe dji warra careba tobibari wērāba Raquela jarasia:

–Wayarādua, bḏa umaquīrā warrada tobḏrḏa.–

¹⁸ Baribḏrḏ Raquelera beubḏrḏ basia. Wadi beui naēna idji warrara trā ʕalsia Benoní.‡ Baribḏrḏ Jacoboba trā ʕalsia Benjamiḏ.§

¹⁹ Raquelera māwā jaiḏasia. Idjira tḏbarisia Eprata puruḏa wābada o icawa. Mā Eprata purura Beleḏ abadaa. ²⁰ Jacoboba dji quima tḏbariḏama mōgarada ḏta nūmasia. Iḏi ewariḏe mā mōgarara wadiḏa nūmḏa.

²¹ Jacobo, Israel abadara mamaḏba wāpeḏa idji wua dera Migdal-edar puru zaque wagaa osia. ²² Israel mā

† 35:15 Genesi 28:18. ‡ 35:18 Hebreo beḏeḏe Benoní trāba jara ʕa: “Warra mā bia mīga ʕḏeḏeḏe.” § 35:18 Benjamiḏ trāba jara ʕa: “Mā ḏwa araareḏeḏe warra.” Idji trāba naḏgarā crīcha sida dia ʕa: “Mā drōā ʕḏa ununa warra”, “mā eroḏ jūma eḏaida ʕa warra”, idjaba “boro biasi warra.”

druade baside idji warra iwina Rubeñra idji zeza nezocawērã Bilha ume cãisia. Mañra Israelba cawapeda bio quĩrũsia.*

Jacobo warrarã

Israel warrarãra doce panasidaa:

²³ Leaba tođara nałgrã basia: dji iwinada Rubeñ, idjiare Simeoñ, Levi, Juda, Isacar, Zabuloñ sida.

²⁴ Raquelba tođara nałgrã basia: Jose idjaba Benjamiñ.

²⁵ Raquel nezocawērã Bilhaba tođara nałgrã basia: Dañ idjaba Neptali.

²⁶ Lea nezocawērã Zilpaba tođara nałgrã basia: Ga idjaba Aser.

Jũma małgrã basia Jacobo warrarã Padan-Arañ druade topedadada.

Isa jaidada

²⁷ Mañ ewaride Jacobora Mamre eñũãnaa idji zeza Isa acãde wãsia. Mamrera idjaba Arbã wa Hebroñ abadaa. Mama Abrahañra, Isa sida panabadjidaa. ²⁸ Isara 180 poa basia. ²⁹ Mãwã idjira bio waraga jaidasia. Idji warrarã Esaũba, Jacobo biđa tľbarisidaa.

36

Esaũdeba yõpedada

¹ Nama bľ bła Esaũdeba yõpedadadebemada. Esaũra idjaba Edoñ abadjidaa. ² Esaũba quimada ũbea erobasia. Canaañnebemada umé erobasia. Aba Adã abadjidaa. Adãra hitita Eloñ cau basia. Dewarabemara Aholibamá basia. Aholibamára Anã cau basia; Anãra heveo Zibeoñ warra basia. ³ Dewarabema quima Esaũba erobadara Ismael cau Basemã basia. Basemãra Nebayo djabawērã

* ^{35:22} Bio quĩrũsia. Griego bedede mãwã bľ bła. Hebreo bedede neã. Genesi 49:3-4.

basía. ⁴⁻⁵ Esaúra wadibiéda Canaañ druade basíde warrarāda unusia. Dji quima Adába Elipada tosia. Basemába Reuelda tosia. Aholibamába Jeúda, Jaalañda, Core sída tosia.

⁶⁻⁷ Mañne Esaúba idji djaba Jacobo biéda animarāra, nebia sída zocārā eropanasídaa. Ādjia animarāra zocārā eropanañ bēra dji ējūāba araé basía. Mañ bēra ādjira poya ābaa pananaé basía. Mañ carea Esaúra Jacobo umebemada āyā wāsia dewara druade hai carea. Idji quimarāda, warrarāda, caurāda, ēberārā idji dede eroñda, idji animarāda, idjia Canaañne edada sída jūma edesia. ⁸ Māwā Esaú, Edoñ abadara Seír eyaída ða druade besia.

⁹ Esaúdeba Edoñ puruda yōsia. Mañ edomitarāra Seír eyaída ða druade duanabadjidaa. ¹⁰ Esaú warrarā trāra nañgarā: Elipa idjaba Reuel. Esaú quima Adába Elipada tosia. Esaú quima Basemába Reuelda tosia. ¹¹ Elipaba nañ warrarāda unusia: Temañ, Omar, Zepo, Gatañ, Quenaz sída. ¹² Elipaba Timnada idji quima quīrāca eroñbasia. Timnaba Amaleda tosia. Mañ warrarāra Adá wiuzaquerā basía. ¹³ Mañne Reuelba nañ warrarāda unusia: Nahat, Zerá, Samá idjaba Miza. Mañ warrarāra Basemá wiuzaquerā basía. ¹⁴ Esaú quima Aholibamáda Aná cau basía, Zibeoñ āñzaque basía. Aholibamába nañ warrarāda Esaúa to diasia: Jeú, Jaalañ, Core sída.

¹⁵⁻¹⁶ Esaúdeba yōna purudebema bororā trāda nama ða ða. Dji warra iwina Elipaéba yōna bororāda nañgarā basía: Temañ, Omar, Zepo, Quenaz, Core, Gatañ, Amale sída. Ādjirāra Edoñ druade duanabadjidaa. Jūma ādjirāda Esaú quima Adádeba yōsidaa. ¹⁷ Esaú warra Reuéldeba yōpedada bororāda nañgarā basía: Nahat, Zerá, Samá, Miza sída. Ādjirā sída Edoñ druade duanabadjidaa. Jūma ādjirāda Esaú quima Basemáneba yōsidaa. ¹⁸ Esaú quima Aholibamáneba yōpedada bororāda nañgarā basía: Jeú,

Jaalañ, Core sida. Aholibamára Aná cau basía. ¹⁹ Mañ ēberārāra jūma Esauí, Edoñ abadaēba yōsidaa. Ādjirāra Edoñ druade ādji ēberārā bororā basía.

²⁰⁻²¹ Esauí Edoñ druadaa wāi naēna horeorāda mañ druade panabadjiāda. Mañ horeorāra Seírdeba yōsidaa. Seír warrarāra naḷḡarā basía: Lotañ, Sobal, Zibeoñ, Aná, Disoñ, Ezer, Disañ sida. Maḷḡarāra Edoñ druade horeorā bororā basía. ²² Seír warra Lotañba unusia Hori, Hemañ sida. Lotañ djabawērāra Timna basía. ²³ Seír warra Sobalba unusia Alvañ, Manahat, Ebal, Sepo, Onañ sida. ²⁴ Seír warra Zibeoñba Ajada idjaba Aná sida unusia. Mañ Anába idji zeza burrorā ējūā ewaraga ḅāde ne cobī baside egorodeba baidoda ḷtaa bogadrḷ ḅāda unusia.* ²⁵ Aná warrara Disoñ basía. Dji caura Aholibamá basía. ²⁶ Disoñ warrarāra naḷḡarā basía: Hemdañ, Esbañ, Itrañ, Querañ sida. ²⁷ Seír warra Ezerba unusia Bilhañ, Zaavañ, Acañ sida. ²⁸ Seír warra Disañba unusia Uz, Arañ sida.

²⁹ Horeorā bororāra naḷḡarā basía: Lotañ, Sobal, Zibeoñ, Aná, ³⁰ Disoñ, Ezer, Disañ sida. Jūma maḷḡarāra Seír druade ādji ēberārā bororā basía.

³¹ Israelerāba ādji boro eropanani naēna Edoñ ēberārā bororāra naḷḡarā basía: ³² Beor warra Belara Edoñ ēberārā boro basía. Idji purura Dinabá abadjidaa. ³³ Bela beudacarea Zerá warra Jobáda dji boro basía. Jobára Bosra purudebema basía. ³⁴ Jobá beudacarea Husañda dji boro basía. Husañra Temañ druadebema basía. ³⁵ Husañ beudacarea Bedad warra Hadada dji boro basía. Hadaba madianitarāra Moab druade poyasia. Idji purura Avit abadjidaa. ³⁶ Hada beudacarea Samlada dji boro basía. Samlara Masreca purudebema basía. ³⁷ Samla beudacarea Saulda dji boro basía. Saulora dji do icawa ḅḷ Rehobo

* ^{36:24} Baidoda. Hebreo *bedeade* mañra ebuda ḅḷéa. ḲḲḲḲmaarā jara ḅḷa baido jḷwḷrḷāda.

purudebema basía.† 38 Saul beudacarea Baal-hanañda dji boro basía. Idjira Acbor warra basía. 39 Baal-hanañ beudacarea Hadarda dji boro basía. Idji purura Pau abadjidaa. Hadar quimada Mehetabel abadjidaa. Idjira Matred cau basía idjaba Mezaab aĩzaque basía.

40-43 Esaúdeba yõpedada bororãra nałgarã basía: Timna, Alva, Jetet, Aholibamá, Ela, Pinoł, Quenaz, Temañ, Mibzar, Magdiel, Irañ sida. Jũma małgarãra Edoł purudebema bororã basía. Mañ bororãneba yõpedadarãba dji bororã trãra epesidaa. Idjaba adji beza dji bororã trãda bɔcuasidaa.

37

Jose idji djabarã ume

1 Idji zeza Isa jaidacarea Jacobora Canaañ druade idji zeza badama besia. 2 Nama nẽbɔɔɔ bɔɔ Jacobo warrarãba opedadebemada.

Jacobo warra Jose dieciete poa baside idji djabarã ume oveja waga babadjia. Idji zeza quima quĩrãca eroɔ wẽrãrã Bilhaba idjaba Zilpaba topedada ume Josera biara trajabadjia.* Diguída wãbɔɔɔde Joseba idji zezaa jarabadjia idji djabarãba cadjirua o panɔda. 3 Israelba Joseda waabema warrarã cãyãbara biara quĩrã besia Josera idji drõã bɔɔde toside bẽrã. Mañ carea Israelba Jose itea cacuade jɔɔbada draso bio bia quiruda osia. 4 Jose djabarãba cawasidaa adji zeza Josera adjirã cãyãbara biara quĩrã bɔɔda. Mañ carea idjira quĩrãma panesidaa. Idji ume bia bededaca basía.

† 36:37 Dji do icawa bɔ Rehobo. ãɔɔɔmaarã Euprate dodebemada bedea bɔɔa. * 37:2 Mañ warrarã trãra unu panɔa Genesi 35:23-26de.

⁵ Ewari aba Josera cãimocarasia. Nurẽma mañ cãimocaradara idji djabarãa nẽbɾɾɿsia. Mañ carea ãdjirãba idjira wetara quĩrãmasidãa. ⁶ Idjia nãwã jarasia:

–Ûrĩnãdua, mĩa cãimocaradada nẽbɾɾɿya. ⁷ Mĩa unusia dadjirãba dadji ëjũãne trigoda tɿɿapeɿa ãbaa cajã panɿda. Cawaẽne mĩa trigo cajãnara ãta nũmesia. Mañne bãrãba cajãpeɿadara mĩre quĩrãpita eɿaa b̄arru copanesidãa.–

⁸ Mañ carea Jose djabarãba quĩrũbidẽba nãwã jarasidãa:

–Mãwãra ¿bɿra dai boroda b̄eica? ¿Daira bɿ jɿwãeɿa erobaica?–

Joseba mañ cãimocaradẽba ãdjirã boro baida nẽbɾɾɿɿda carea dji djabarãba idjira wetara quĩrãmasidãa.

⁹ Mãwãnacarea Josera wayacusa cãimocarasia. Mañ cãimocaradã sidã idji djabarãa nẽbɾɾɿsia. Nãwã jarasia:

–Ûrĩnãdua, mĩa waya cãimocarasia. Unusia ãmãdauda, jedecoda, idjaba once chĩdauda. Mañgɿãra ëberã quĩrãca mĩ quĩrãpita chĩrãborodẽ b̄arru copanesidãa.–

¹⁰ Joseba idji djabarãa nẽbɾɾɿɿdacarea dji zezaa bidã nẽbɾɾɿsia. Mañ b̄erã idji zezaba idjira nãwã quẽãsia:

–Mañ cãimocaradẽba bɿa ¿cãrẽda jara bɿ? Mãwãra ¿bɿ papara, bɿ djabarãra, mĩ sidã bɿ quĩrãpita chĩrãborodẽ b̄arru copanena?–

¹¹ Mañ carea dji djabarãra idji ume sodẽ biẽ panesidãa baribɿɿ dji zezaba mañ cãimocaradẽbemada bio crĩcha b̄esia.

Jose djabarãba idji nẽdobuepedada

¹² Ewari aba Jose djabarãba dji zeza ovejara Siqueã puru caita põãjãrã cobidẽ edesidãa. ¹³ Mañne Israelba Josea nãwã jarasia:

–Warra, bɿ djabarãba Siqueã caita mĩ ovejara waga panɿa. Mĩa quĩrĩã b̄la bɿa ãdjira acɿdẽ wãida.–

Joseba panusia:

–Bia ɓla, mġa ādjira aɓɓe wāya.–

¹⁴ Israelba jarasia:

–Bɓ djabarā, dadji animarā sida sāwā panɓ cawaya aɓɓe wādua. Maġbe mġa jaraɓe zedua.–

Māwā jarapeɓa Israelba Josera Hebroġ jewedaɓe Siqueġnaa wābisia. Wāne Josera Siqueġne jūēsia.

¹⁵ Joseba idji djabarā jɓɓɓ nīne ēberāba idjira unupeɓa nāwā iwiɓisia:

–ǰCārēɓa jɓɓɓ ɓɓ?–

¹⁶ Joseba panusia:

–Mġ djabarāɓa jɓɓɓ ɓɓ. Ādjirāba ovejada waga panɓ. ǰBɓa cawa ɓɓca sāma panɓɓa?–

¹⁷ Ēberāba panusia:

–Māē, ādjirāra nama duananapeɓa wābɓɓɓɓɓɓɓ. Mġa ūrīsia Dotaġ ējūānaa wāniana abɓɓɓɓɓ.–

Ara maġɓa Josera idji djabarā caiɓu wāsia. Wābɓɓɓɓɓɓɓ ādjirāra Dotaġ ējūāne unune wāsia. ¹⁸ Maġne ādjirāba Josera tɓɓɓ uruɓa unusiɓɓɓ. Jose ādji caita jūēi naēna ādjirāra beɓe ausiɓɓɓ idji beaɓi carea. ¹⁹ Nāwā jarasiɓɓɓ:

–Aɓɓɓɓɓɓɓɓ, cāīmocarabarira jari bueáɓɓɓɓɓ.† ²⁰ Idjira beaɓapeɓa baido juebada uriɓe ɓatabueɓia. Maġbe dadji zezaa jaraɓia animarāba cobuesida. ¡Māwā osiɓɓɓ aɓɓɓia idjia cāīmocarabara wārāɓa māwāi cawaya!–

²¹ Maġ beɓe ūrībɓɓɓɓɓ ādji djaba Rubeġba Josera ādji jɓwadebemada ēɓɓɓ ɓɓida crīchasia. Maġ carea nāwā jarasia:

–Beaɓá. ²² Idji oara erozoabiɓá. Za ɓɓ baido juebada uriɓe ɓatabueɓia, baribɓɓɓ beaɓá.–

Rubeġba māwā jarasia Josera ēɓɓɓ ɓɓɓeɓa dji zezamaa wayacusa edeida crīchaɓa bēɓá. ²³ Jose idji djabarāma

† 37:19 Cāīmocarabari. Hebreo beɓeɓe ɓɓ ɓɓa “cāīmocara djibari.”

jũeside ãdjirãba idjira jidadapeða idji cacuaðe jã ða drasoã bio bia quiruda êrã edasidaã. ²⁴ Maãbe idjira baido juebada uriaðe ðatabuesidaã. Dji uriarã pãõsa baido neé ðasia. ²⁵ Mãwã odapeða ne co chũpanesidaã. Maãne ismaelerãda Gala druaðeba zebãdada unusidaã. Maã ismaelerãba cameyoðe quera tũãpa ðeada Egipto druaðeã nẽdobueðe edebãda basía. ²⁶ Maãne Judaba idji djabarãa jarasia:

-Dadji djabada beaðapeða mẽrãnibãã, maãba ¿cãrẽ biada edaði? ²⁷ Idjira dadjirã djabaa. Maã bẽrã idji beaði cãyãbara biara ða jari uda ismaelerãã nẽdobueðida.-

Juda djabarãba idji crĩcharã bia ãrĩsidaã. ²⁸ Mãwã panãne maã ismaelerã madianita abadara ãdji caitã zebãda basía. ãdjirãra ne nẽdoðapeða nẽdobueðadarã basía. Jose djabarãba idjira uriaðe ðada ãtaã erreðari edaðapeða maã ismaelerãã veinte parata torrobari nẽdobuesidaã. Ara mãda ismaelerãba Josera Egiptoðeã edesidaã.

²⁹ Mãwãnacarea Rubeãra ãyã wã ðaðada dji uriamãã jẽda zesia. Maãne Josera eða unuẽ bẽrã sopuaðeba idjia cacuaðe jã ðãra cõãtasia. ³⁰ Maãbe idji djabarãmaa wãpeða jarasia:

-¿Warrara uriaðe neéã! Jããbe mãã ¿sãwã oi?-

³¹ Mãã careã ãdjirãba chiwatu zaqueda beaðapeða Joseba cacuaðe drasoã jã ðaðara dji oaba jũma tãũcuasidaã. ³² Mããããra ãdji zezamaã diabuesidaã. Nãwã jarabisidaã: “Dairãba za ðada unusidaã. ¿Naãããra ðã warraba cacuaðe jã ðaðaéca?”

³³ Jacoboba mãã unuside nãwã jarasia:

-Zã ðãra mãã warraba cacuaðe jã ðaðeã. Animarãba idjira beapeða cobuesia.-

³⁴ Mãã bẽrã sopuaðeba Jacoboba cacuaðe jã ðãra cõãtãpeða sopua careabema jãbadada jãsia. Maãbe dji warra

carea sopua ewarida dārã wagasia. ³⁵ Dji warrarãba, dji caurã biða obadjiđaa sobiabidi carea, baribɫɫ idjia iduaribica basía. Nãwã jarabadjia:

–Mã sopuara quĩrãdoaeá aɓa mã beubɫɫđaa.–
Mãwã Jose carea aujĩasia.

³⁶ Mãmisa madianitarãba Josera ēberã Potipa abadaa Egiptode nēdobuesiđaa. Mã Potipara Egiptodebema boro wagabadarã dji droma basía.

38

Judaba idji aĩgu ume warrarã ununa

¹ Mã ewaride Judara idji djabarãnebemada aỹã wãsia. Adulaã puruđe ēberã Hira abadama bađe wãsia. ² Mama Judaba cananeo Súa cauda unusia. Judaba Súa caura edapeđa idji ume cãisia. ³ Dji wērãra ßiogoã bepeđa umaquĩrã warrada tosia. Judaba idjira trã ɓasia Ere. ⁴ Dji wērãra wayacusa ßiogoã bepeđa umaquĩrã warrada tosia. Idjira trã ɓasia Onaã. ⁵ Wayacusa ßiogoã bepeđa umaquĩrã warrada tosia. Idjira trã ɓasia Sela. Sela tosiđade Judara Quezib puruđe ɓasia.*

⁶ Juda warra iwina Ere cũdra bađacarea Judaba idji itea wērãda jɫɫasia. Mã wērãra Tamará abadjidã. ⁷ Juda warra iwina Edera Ācõrē quĩrãpita dji cadjirua basía. Mã carea Ācõrēba idjira beubisia. ⁸ Mãwãnacarea Judaba idji warra Onaãa jarasia:

–Bɫ djaba quima bađara edadua dadjia obada quĩrãca.†
Mãwã ɓa ɓa djaba ɓasi itea warrada oya.–

* ^{38:5} Judara Quezib puruđe ɓasia. Hebreo beđeade mãwã ɓa. Griegođe jara ɓa Juda quimadrɫ Quezib puruđe ɓasida.
† ^{38:8} Mã ewaride umaquĩrãda warra neé beusira, dji djababa idji itea warra oida ɓasia dji pēdra ume. Deuteronomio 25:5-10.

⁹ Baribɾɾɾ Onaɿba cawa ʃasia maɿ warrara idjideada adaéda, átebɾɾɾ idji djaba ʃasideada adida. Maɿ carea dji wērã ume cãĩ ʃade wagabadjia wērã ʃiogoã ʃerãmãrẽã.[‡] Mãwã idji djaba ʃasi itea warra oé ʃasía. ¹⁰ Idjia mãwã o ʃada Ācõrẽba bié unusia. Maɿ bẽrã Onaɿ siða beubisia.

¹¹ Mãwãnacarea Judaba idji ãĩgu Tamaráa jarasia:

–Mɿ warra Sela waribɾɾɾmisa quima edaé ʃɾ zeza dede ʃade wãdua. Sela drõã ʃadacarea idjia ʃɾa edaya.–

Ara mãlda Tamaráa dji zeza dede ʃade wãsia. (Idji zezara Timnata purude ʃabadjia.) Baribɾɾɾ Judaba wãrãda quĩrãé ʃasia Selaba Tamará edaida. Waya ʃasia Sela siða dji djabarã quĩrãca beuida.

¹² Dãrã ʃadacarea Juda quimara beusia. Idji quimara Súa cau ʃasía. Idji sopua jõnacarea Judara Timnata purudea wãsia idji oveja cara tɾbadamaa. Idji dji bia Hira Adulaɿ purudebemara idji ume wãsia. ¹³ Mãne Timnatadebemarãba Tamaráa jarasidaa:

–ʃɾ zãwãrẽra namaa zebɾɾɾa idji oveja cara tɾbi carea.–

¹⁴ Mã ũrĩside Tamarába pẽdrarãba jɿbada jɿ ʃadara ẽrãpeda idji quĩrãra quẽɾɾ daucha wuaba ʃɾasia ni aʃalba cawarãnamãrẽã. Mãbe Enaiɿ purudea wãsia. Mã purura Timnatadaa wãbada o caita ʃasia. Tamaráa dji purude eda wãbadama chũmesia wērã auðuaba obada quĩrãca. Idjia mãwã osia Judara idji ume cãĩmãrẽã. Cawa ʃasia Selara cũdra ʃɾmĩna Judaba idjía diaéda idji quima bamãrẽã.

¹⁵ Judaba Tamará unubɾɾɾde wērã auðuada crĩchasia, idji quĩrãra wuaba ʃɾá eroʃɾ bẽrã. ¹⁶ Judaba adua ʃasia idji ãĩguda mãwã ʃada. Mã bẽrã Tamarámaa wãpeda jarasia:

[‡] 38:9 Wagabadjia wērã ʃiogoã ʃerãmãrẽã. Hebreo bedede ʃɿ ʃɾa: “Umaquĩrã ʃara dajada ʃatabuebadjia.”

-¿Bɫara mǎ ume cǎica?-

Tamarába panusia:

-Mǎda bɫ ume cǎibɫɫ, ¿bɫa mǎa cǎrēda diai?-

¹⁷ Judaba jarasia:

-Mǎ animarǎnebema chiwatu zaqueda aba diabueya.-

Tamarába jarasia:

-Bia ɫɫa, baribɫɫ maǎ diabuebɫɫmisa bɫa nebia er-
oɫɫebemada mǎ ume ɫeedua cawai carea bɫa wǎrǎda
diabueida.-

¹⁸ Judaba iwiǎisia:

-¿Cǎrē nebiada mǎa bǎa diai?-

Maǎne Tamarába panusia:

-Mǎ ume ɫeedua bɫa sēyǎ obarida dji jǎcara bara,
idjaba bacuru bɫ jɫwade eroɫɫ sida.-

Ara maǎda idjia iwiǎidara Judaba diapeda idji ume
cǎisia. Mǎwǎ Tamarába Juda warrada ɫiogoǎ ɫesia.

¹⁹ Mǎwǎnacarea Tamarára diguida wǎsia. Idji quírǎ bɫrǎ
eroɫɫ wuara ɛrǎpeda wayacusa pēdrarǎba jǎbadara jǎsia.

²⁰ Maǎbe Judaba idji dji bia Hira Adulaǎnebemara di-
abuesia chiwatu zaquera wērǎ auǎuaa diamǎrēǎ. Dia-
peda Hiraba Juda nebia ɫeedara wayacusa edaida ɫasia.
Baribɫɫ Hiraba dji wērǎra unué basía. ²¹ Maǎ carea idjia
mamabemarǎa iwiǎisia:

-Wērǎ auǎua nama Enaiǎ puruǎaa zebada o icawa
chũmanara ¿sǎma ɫɫ?-

ǎdjirǎba panusidaa:

-Nama wērǎ auǎuara ni aba bida neǎ.-§

²² Maǎbe Hirara Judamaa jēda zepeda jarasia:

§ 38:21 wērǎ auǎua. Canaaǎ druade ǎcɫɫ wērǎrǎba
ǎdji jɫwaba oǎa ǎcōrē ɛpē panɫneba auǎuada obadjidaa.
Maǎrǎ ǎcōrē ɛpē ɫeaba crǎchabadjidaa maǎneba cuera
aride zeida, ǎdjia upedaǎara bia zauida, idjaba ǎdji ani-
marǎ sida bia waridida.

–Jǎǎ wērāra mǎa unué basía. Arimabemarāba jarasiéaa jáma wērā auđuara ni aba bida neéda.–

²³ Maǎne Judaba jarasia:

–Mǎa nebia beédara idjide baya. Mǎa chiwatu zaquera idji itea diabueđamína bla idjira unué basía. Waa diabueéa jámabemarāba dadjira ipida jararānamārēā.–

²⁴ Jedeco ūbea babɿɿɿe Judaa nǎwǎ jarasiéaa:

–Bɿ ǎǎgu Tamarába auđuada ođa bēřǎ biogoa besia.–

Maǎ carea Judaba jǎgua jarasia:

–ǎPuruđeba dajadaa edeđapeđa bá beađadua!–

²⁵ Ara maǎda Tamará edeđe wāsíéaa. Baribɿɿɿ dajadaa edeblade Tamarába dji zǎwǎrē Judaa nǎwǎ beđe diabuesia: “Naǎ nebia djibariba mǎra biogoa osia. Aɿɿdua za ɿɿ sēyǎ obarida dji jǎcara bara, idjaba za ɿɿ bacuru sída. ¿Caida djibari?”

²⁶ Judaba maǎ nebiara idjideđa cawada bēřǎ nǎwǎ jarasia:

–Jǎǎ wērāba ođara mǎa ođa cǎyǎbara jipaara ɿɿ, mǎ warra Selara idjía diadaé bēřǎ.–

Idjira ēdɿɿ ɿɿpeđa Judara idji ume waa cǎǎé basía.

²⁷ Tamará warra toi ewaride cawasia mǎguisoda toida.

²⁸ Tobɿɿɿe jɿwada na odjasia. Maǎne dji warra careba tobibari wērāba maǎ jɿwade jǎcara purruda jǎ ɿɿsia. Jarasia: “Za ɿɿda na odjasia.” ²⁹ Baribɿɿɿ jɿwara waya eđa wāsia. Maǎne dewarabemada na tosia. Dji careba tobibari wērāba jarasia: “Bɿra ¿sǎwǎbɿɿɿ na tosi?” Mǎwǎ idjira trǎ ɿɿsíéaa Paré.* ³⁰ Mǎwǎnacarea idji djaba, jɿwade jǎcara purru jǎ ɿɿda tosia. Maǎ carea idjira trǎ ɿɿsíéaa Zará.†

* 38:29 Hebreo beđeade Paré trǎba jara ɿɿ “ēdɿɿlida.” † 38:30 Hebreo beđeade Zará trǎba jara ɿɿ “purea ɿɿ.”

39

Potipa quima carea Jose preso beða

¹ Ismaelerāba Josera Egipto druadaa nēdobuede edesidaa. Mama ēberā Potipa abadaba idjira nēdosia idji nezocada hamārēã. Potipara Egiptoðebema basia. Idjira mañ druadebema boro wagabadarã dji droma basia.

² Ācōrēda Jose ume ɛl bēra idjia o ɛlra jūma bia odjabadjia. Mañ carea idji boro dede traja besia. ³ Joseba o ɛlra Ācōrēba jūma bia odjabibadjia. Māwā Jose boro Potipaba cawasia Ācōrēra Jose ume ɛlda. ⁴ Mañ bēra idjia Josera bia unupeða idji nezocarã boroda ɛlsia. Idjaba jūma idjia eroɛlra Jose jlwaeda ɛlsia. ⁵ Mañ ewarideba ātaa Ācōrēba Potipaba idji dede, idji ējūāne eroɛl sida Josedeba auɖuara waribisia. ⁶ Potipaba jūma idjideða Jose jlwaeda ɛlda bēra jūmawāyã crīchaca basia. Aɛabe idjia coidebemadrɔ crīchabadjia.*

Josera jūma quīrāwārēã ɛlasia. ⁷ Mañ bēra Potipa quimaba idjira awua nūmesia. Ewari aɛa mañ wērāba Josea jarasia:

–Wānaa cāine.–

⁸ Mañne Joseba quīrāwārēã bēra Potipa quimaa jarasia:

–Māra bl ume cāieã. Mā boroba idjideða jūma mā jlwaeda ɛlsia. Mañ bēra idjia eroɛlðebemada jūmawāyã crīcha ɛacaa. ⁹ Nañ dede nezoca mā cāyābara dji dromaara ɛlra neã. Mā boroba jūma nañ dede ɛlra mā jlwaede ɛlsia. Aɛabe bldrɔ mā jlwaede ɛlé ɛla, idji quima bēra. Mañ cadjirua waiɛlada māa ¿cārēã oi? ¡Māwā oiblrɔ Ācōrē quīrāpita cadjiruada oya!–

* 39:6 Aɛabe idjia coidebemadrɔ crīchabadjia. Josera Egiptoðebemaé bēra Potipa itea ne djucara ɛlasia idjaba idji ume ne cocara ɛlasia. Acɔdua Genesi 43:32.

¹⁰ Potipa quimaba nurēmaza Josea jara ðabadjia idji ume cãimãrẽã wa idji ume nẽbɾɾɾ ðamãrẽã. Mãwãmĩna Joseba idji beðeara ijãca basía. ¹¹ Ewari aba Josera Potipa dede trajade wãside ni abal nezocada neé basía. ¹² Mañne Joseba jã ðɾa Potipa quimaba jida dogopeða nãwã jarasia:

–¡Mã ume cãĩdua!–

Baribɾɾɾ Joseba jã ðɾa wẽãtapeða dajadaa pira wãsia. Mãwã idjia jã ðadara dji wẽrã jɾwade ðesia. ¹³ Dji wẽrãba unusia Josera pira wãbɾɾɾda idjaba Joseba jã ðadara idji jɾwade ðada. ¹⁴ Mañ bẽrã idji dedebema nezocarãda trãpeða nãwã jarasia:

–Acɾadua, mñ quimaba jãñ hebreora dadjirãmaa enesia. Baribɾɾɾ jãñ eberãba dadjirãra bié oya ðla. Idjira nama zepeda mñ ume cãĩ quĩrĩã nũmasia. Mañ carea mñra jĩgua ðiasia. ¹⁵ Mñ ðiabɾɾɾ carea idjira dajadaa mĩrũ pira wãsia. Acɾadua, idjia jã ðadara nama ðesia.–

¹⁶ Mañbe Joseba jã ðadara dji wẽrãba wagasia aba idji quima Potipa diguidaa zebɾɾɾdaa. ¹⁷ Idji quima jũeside idjia abarida jarasia:

–Bla dadji itea enena hebreo nezocara nama zepeda mñra bié o quĩrĩã ðasia. ¹⁸ Baribɾɾɾ mñ jĩgua ðiabɾɾɾ carea idjira dajadaa mĩrũ pira wãsia. Acɾdua, idjia jã ðadara nama ðesia. ¹⁹ Bɾ nezocaba mñra jãwã osia.–

Idji quimaba jara ðɾ ãrĩside Potipara bio quĩrũsia. ²⁰⁻²¹ Mañ carea Josera jidabipeða preso ðɾbisia Egip-todebema boroba preso ðɾbari dede.

Baribɾɾɾ Jose mama preso ðɾde biða Æcõrẽra idji ume ðasia. Idjira bio careba ðasia. Mañ carea dji preso ðɾbada boroba Josera bia unusia. ²² Mañ bẽrã idjia preso ðeara Jose jɾwaeða jũma ðasia wagamãrẽã. Mãwã jũma mama oida ðɾra Josebɾɾɾ obibadjia. ²³ Joseba jũma bia o ðɾ bẽrã dji preso ðɾbada boroba idjia o ðɾra quĩrãcuitaca basía.

Māwā ḅasia Ācōrēra Jose ume ḅΛ bēṛā. Jūma Joseba o ḅΛra Ācōrēba bia odjabisia.

40

Cāimocara umé Joseba cawa jarada

¹⁻² Jose preso ḅaside Egiptodebema boro itea umé traja panasidaa. Aḅa uva ḅa jue diabada boro basía. De-warabemada pañ obada boro basía. Mañ umébmaba Egiptodebema borora bio quiṛūbisidaa. ³ Mañ carea dji boroba ādjira idji wagabadarā boro dede preso ḅΛbisía. Josera mañ preso ḅΛbada dede ḅasia. ⁴ Dji preso ḅΛbada boroba Josera ḅΛsia mañ umébmara aḅΛ ḅamāṛēā. Mama ādjira dārā preso panesidaa.

⁵ Ewari aḅa Egiptodebema boroa uva ḅa jue diabari baḅara, pañ obari baḅa sida aḅari diamasi cāimocarasidaa. Cāimocaraza ne jara awara ḅeasia. ⁶ Diapedeḅa Jose ādjimaa wāḅΛṛΛḅe unusia ādjira sopua panΛda. ⁷ Mañ carea Joseba ādjía iwidiisia:

–¿Cārē cārēā bārāra sopua panΛ?–

⁸ Ādjia panusidaa:

–Daiba idi cāimocarapeḅadara caiba cawa jaraida neé bēṛā jāwā sopua panΛ.–

Mañne Joseba jarasia:

–Aḅa ĀcōrēḅΛṛΛ cāimocarara poya cawa jarabiya. Bārāba cāimocarapeḅadara m̄Λa nēḅΛṛΛḅadua.–

⁹ Ara mañda uva ḅa jue diabada boro baḅaba idji cāimocarara Josea nēḅΛṛΛsia. Nāwā jarasia:

–M̄Λa cāimocarade unusia uva j̄Λcarada m̄Λ caita nūmΛda. ¹⁰ Mañ uva j̄Λcarara jΛwate ūbea ḅasia. Mañ j̄Λcarara tucupeḅa, pōnōpeḅa, bio zau nūmesia. ¹¹ Mañne nama dai druadebema boro tazada m̄Λ jΛwade erobasia. Mañ tazade m̄Λa uvada ḅarrajupeḅa dai boroa diasia.–

¹² Mañ jarađacarea Joseba nãwã jarasia:

–Bł cãĩmocaraba nałda jara ɸla: uva jlwate ũbea bla ununaba jara ɸla ewari ũbea. ¹³ Ewari ũbeade Egip-tođebema boroba blra idji quĩrãpita trłya bla naãrã o ɸađa quĩrãca wayacusa o ɸamãrẽã. Mãwã bla waya idjía uva ɸara jue dia ɸaya bla naẽna o ɸađa quĩrãca. ¹⁴ Bł bia ɸeblɾɾađe mł djuburia młra quĩrãdoarãdua. Bł boroa młnebemada jaradua nañ deđebemada eđrɾ ɸmãrẽã. ¹⁵ Młra hebreorã druadebemada jida enesidaa idjaba mla ni cãrẽ sida oé ɸlda nama preso eropanla.–

¹⁶ Pañ obada boro bađaba ũrĩ ɸasia Joseba mañ cãĩmocarara cawa jara ɸlda. Joseba cawa jarađara bia ɸađa bẽrã idjia jarasia:

–Mł sida cãĩmocarasia. Mla unusia mł boro łrł jamara pañ bara ɸeada ũbea eroniđa. ¹⁷ Dji łrłbemanẽ pañ cũada quĩrãtanoa eroɸasia nama dai druadebema boro itea. Baribɾɾɾ cawaẽne mañ pañ cũãra ĩbanaba co duanesidaa.–

¹⁸ Mãwã jarađacarea Joseba idjía jarasia:

–Bł cãĩmocaraba nałda jara ɸla: mañ jamara ũbea bla ununaba jara ɸla ewari ũbea. ¹⁹ Ewari ũbeade Egip-tođebema boroba blra idji quĩrãpita trłya. Baribɾɾɾ blra oɸlá tubipeđa bacuru cũmiane łtɾ su jira ɸlbiya. Małbe ãgosoba bl djarara cođia.–

²⁰ Ewari ũbea bađacarea Egip-tođebema boroba idji tođa ewari ɸsriđada osia. Dji dromarã itea djicoda waiɸla obisia. Małne uva ɸa jue diabada boro bađara, pañ obada boro bađa sida idji quĩrãpita enebisia. ²¹ Małbe uva ɸa jue diabada boro bađara ɸsia wayacusa idjia naãrã o ɸađa quĩrãca o ɸamãrẽã. Mãwã idjia wayacusa uva ɸara Egip-tođebema boroa jue dia ɸesia Joseba jarađa quĩrãca. ²² Baribɾɾɾ pañ obada boro bađara bacuru cũmiane łtɾ su jira ɸlbisia Joseba jarađa quĩrãca. ²³ Uva ɸa jue diabada borora bia ɸeđamĩna Josera abeđa quĩrãdoasia.

41

Egiptodebema boroba cãimocarada Joseba cawa jarada

¹ Jose poa umé preso badacarea Egiptodebema borora cãimocarasia. Mañ cãimocarade unusia idjira Nilo do icawa nũmlada. ² Mañne siete paca biya boreguea quedeada doedaalba odjadapeða põãjãrã co duanasidaa. ³ ãdji caidu dewara siete paca mititia caya beada doedaalba odjasidaa. Mañ caya beara dji boreguea bea caita do icawa nũpanesidaa. ⁴ Mañne dji mititia caya beaba dji biya boreguea queðeara cocuasidaa.

Mañne Egiptodebema borora ãrãmasia. ⁵ Baribãrã way-acusa cãipeða cãimocarade unusia trigo ðãwãrã abalde siete cããã biya uga beada. ⁶ Mañbe unusia dewara trigo ðãwãrãde siete cããã ugaé beada. Mañgãra nãũrã jãwãrãã ãmãdau odjabariareba tã nũmlãba jãrãzaza beasia. ⁷ Mañne cããã ugaé beaba dji biya uga queðeara cocuasidaa.

Mãwã ðãde Egiptodebema borora ãrãmasia. Mañne cawasia idjia ununara cãimocara basida. ⁸ Nurẽma diapeða idjia cãimocarada carea cawa crĩchaé besia. Mañ bãrã Egiptodebema daubararãda, ne cawa bea sida trãcuabipeða idjia cãimocaradara ãdjia nẽbãrãsia cawa jaradamãrãã.* Mãwãmĩna ni abãlba poya cawa jaradaé basia.

⁹ Mãwã pañne uva ba jue diabada boroba Egiptodebema boroa jarasia:

–Mã boro, mãã bié osia. Mãã ne jaraida badara quĩrãdoã basia. Iẽibe quĩrãnebabãrã. ¹⁰ Bã pañ obada boro

* 41:8 Daubara. Egiptode daubararãra ne cawa beasia. Bedea cawa beasia, ne ununacada obadjidaa, cacua bié beara biabibadjidaa, dau esã beasia, idjãba egiptorãba ãcõrẽ quĩrãca ãjãbada sacerdoterã basia. Abedã dji dromarãda beasia.

ume, m̃ ume biða quĩrũpeða दौरa preso ʘabisia bl wagabadarã boro dede. ¹¹ Dai preso panasidãde abari diamasi दौरa cãĩmocarasiðaa. Cãĩmocaraza ne jara awara ʘeasia. ¹² Maĩne hebreo cũdrada dai ume ʘasia. Maĩ hebreora bl wagabada boro nezoca basía. Daiba cãĩmocarapeðadara idjía nẽbɔɔɔsiðaa. Maĩne idjia dai cãĩmocarara umena cawa jarasia. ¹³ Idjia daia jaradã quĩrãca wãrãda mãwãsia. Bla m̃lra wayacusa ʘasia m̃la naẽna bl itea o ʘadã quĩrãca o ʘamãrẽã. Maĩne dewarabemara bla beabipeða bacuru cũmiane ʘɔɔ su jira ʘabisia.–

¹⁴ Maĩ carea Egiptoðebema boroba Josera tr̃ʘbisia. Ara maĩda preso ʘadãda isabe ãdrɔ ʘasiðaa. Josera icara wẽpeða, buða tɔpeða, bia djiopeda Egiptoðebema boromaa wãsia. ¹⁵ Maĩbe dji boroba Josea jarasia:

–M̃lra cãĩmocarasia, mãwãmĩna ni aʘalɔa poya cawa jaradãé panɔa. Baribɔɔ m̃la ũrĩsia bla cãĩmocarara cawa jarabarida.–

¹⁶ Joseba jarasia:

–M̃ boro, maĩglara m̃lduʘa poya oéa. Bla cãĩmocaradãra Æcõrẽbɔɔɔ cawa jarabiya necai ʘamãrẽã.–

¹⁷ Egiptoðebema boroba Josea jarasia:

–M̃la cãĩmocarasia m̃lra Nilo do icawa nũmɔda. ¹⁸ Maĩne siete paca biya boreguea quedẽada doedãlba odjadapeða põãjãrã co duanasidãaa. ¹⁹ Ædji caidũ dewara siete paca mititia caya ʘeada doedãlba odjasidãaa. Naĩ Egipto druadẽ m̃la unucãa paca jãcua mititia ʘeada. ²⁰ Maĩ paca mititia caya ʘeaba dji naãrã odjapedãda boreguea ʘeara cocuasidãaa. ²¹ Dji caya ʘeaba dji boreguea quedẽara cocuapedãdamĩna ara mãwã bio caya panesidãaa Ædji naãrã panana quĩrãca.

Maĩne m̃lra ʘr̃ɔmasia. ²² Baribɔɔ m̃lra waya cãĩmocarasia. Unusia trigo ʘɔwɔɔɔ aʘalðe siete cɔmɔ biya uga ʘeada. ²³ Maĩare unusia trigo ʘɔwɔɔɔðe siete cɔmɔ ugaé

beada. Maḷgḷra nāūrā jḷwḷrḷā ḷmāḍau odjabariareba tḷ nūmḷba jārāzaza beasia. ²⁴ Maḷne ugaé beaba dji uga queḍeara jūma cosidaa. Mḷa maḷ cāimocaraḍara daubararāa jarasia. Māwāmīna poya cawa jaraḍaé basía.–

²⁵ Maḷne Joseba Egiptoḍebema boroa jarasia:

–Mḷ boro, maḷ cāimocara uméba aḷarida jara ḷḷa. Ācōrēba sāwā oida bḷa unubisia. ²⁶ Dji siete paca bia queḍeaba jara ḷḷa siete poa codidebema aḍuba eropanania. Dji siete trigo cḷmḷ uga queḍea biḍa aḷari quīrāca jara ḷḷa siete poa codidebema aḍuba eropanania. ²⁷ Baribḷḷḷ dji siete paca mititia caya bea ādji caiḍu odjapeḍaḍaba jara ḷḷa siete poa jarrabada zeida. Dji siete trigo cḷmḷ ugaé beaba aḷarida jara ḷḷa. Maḷ cḷmḷra nāūrā jḷwḷrḷā ḷmāḍau odjabariareba tḷ nūmḷba jārāzaza beasia. Maḷba jara ḷḷa siete poa jarrabada zeida.

²⁸ Mḷ boro, Ācōrēba bḷa unubisia idjia oida mḷa jara ḷḷ quīrāca. ²⁹ Siete poa naḷ Egipto druade codidebemara aḍuba eropanania. ³⁰⁻³¹ Maḷare siete poa naḷ Egiptoḍe jarrabada zeya. Maḷ jarrabara bio dārāi bērā egip-torāba dji aḍuba eropanana ewarira aḷeḍa quīrāḍoaḍia. Maḷne codidebema naḷ druade ḷḷra jōya. Dji aḍuba eropananebemada ni maārī biḍa neé ḷaya. ³² Bḷa ḷarima umé cāimocaraḍaba jara ḷḷa Ācōrēba dārāēne wārāda māwā oida.

³³ Maḷ bērā, mḷ boro, bḷa ēberā crīcha cawa ḷḷda jḷḷḷpeḍa ḷḷida ḷḷa naḷ Egipto druara aḷ ḷamārēa. ³⁴⁻³⁵ Maḷare jūma naḷ Egipto druade trigo wagabada bororāda ḷḷcuaida ḷḷa. Siete poa aḍuba eropanḷne ēberārāba ewabḷḷḷḷebemada maḷ bororāba maārī wa-gaḍida panḷa. Ē juesuma ewabḷḷḷḷa aḷa wagaḍida panḷa. Māwā oḍida panḷa puru beaza. Ādjia wagapeḍaḍara

blabλrλ cawa jaraya sãwã jeðeida. ³⁶ Mãwã osira siete poa jarraba zebλrλðe trigora waga eropanania nañ Egipto druadebemarã quininãnamãrẽã.–

Jose Egiptodebema boroare beda

³⁷ Mañ crĩchara Egiptodebema boroba, dji dromarã biða bio bia ùrĩsidaa. ³⁸ Dji boroba ãdjirãa jarasia:

–Ãcõrẽ Jaureda nañ ëberã ume ðla. Dadjirãba dewara ëberãda idji quĩrãca ununaéa.–

³⁹ Ara mañda idjia Josea jarasia:

–Ãcõrẽba blã mañra cawabisia. Bλ quĩrãca crĩcha cawa ðlra neéa. ⁴⁰ Mañ carea mãa blra dji dromarã boroda ðlya. Bλa jarabλrλra jũmarãba ãjã oðia. Aðabe mλðrλ bλ cãyãbara dji dromara ðaya. ⁴¹ Mãa jũma nañ druadebemara bλ jλwaeða ðλbλrλa.–

⁴² Mañne Egiptodebema boroba idji sãyã bara ðλ sor-tijada Jose jλwaeðe wẽãju ðλsia Joseba dji boro trλneba jũma poya o ðamãrẽã. Dji biara ðλ lino oða djioda, oro oða carena sida Josea jλbisia. ⁴³ Mañbe idji carretaðe ðadopeða Josera idjiare dewara carretaðe rλrrλa edesia. Wãbλdaðe idji wagabadarãda Jose na wãbibadjia nãwã jĩgua jaraðamãrẽã: “¡Chĩrãne cobeadadua!”† Mãwã Egiptodebema boroba jũma Egipto druara Jose jλwaeða ðλsia.

⁴⁴ Mañbe idjia Josea jarasia:

–Mãra jũmarã boroa, baribλrλ jũma nañ druadebemarãra bλ jλwaeða ðeada. ãdjirãba blã iwidiðaé ni cãrẽ sida o cara pañla.–

† 41:43 Chĩrãne cobeadadua. Mañgλra hebreo bedeã cawa ðeaba cawaðaé pañla. Ìcλrλmaarã egiptorã bedeãa. Nañgλrã crĩchada jaraisicada: “¡Ãyã wãnadua dadjirã boro zebλrλ bẽrã!” wa “¡dadjirã boro nezoca dromada zebλrλa!” wa “¡Quĩrãcuita ùrĩnadua!”

⁴⁵ Egiptodebema boroba Jose trãra ðasia Zapnat-panea.† Mañ awara wërã Asena abadada Josea diasia idji quima bamãrêã. Mañ Asenara Potipera cau basía. Potiperara Oã purude ãmãdaúa bia bedeabadarã sacerdote basía. Mãwã Josera jũma Egipto druade dji dromada ðesia.

⁴⁶ Egiptodebema boroba Josera dji dromada ðaside idjira treinta poa ðasia. Josera dji boroma ðadada jũma Egipto druade ρλγλα wãsia. ⁴⁷ Mañbe siete poa ne jũmada bia zauda bërã codidebemara aduba nũmasia. ⁴⁸ Mañ siete poade Egipto druade ewapedadadebemada Joseba waga ðabisia. Puruza dji puru caita ewapedadara maãrĩ waga ðabisia. ⁴⁹ Mãwã trigora waiðla waga ðasidea. Pusa ïbl quĩrãca ãdjirãba waiðla waga eropanasidaa. Mañ bërã juacha pananada idu ðasidea.

⁵⁰ Jarraba ewari ze naëna Joseba idji quima Asena ume warrarãda umé unusia. Asena zeza Potiperara Oã purude ãmãdaúa bia bedeabadarã sacerdote basía. ⁵¹ Idji warra iwina toside Joseba nãwã crĩchasia: “Ãcõrẽba jũma mñ bia mĩga ðadara, mñ ëberãrã sida quĩrãdoabisia.” Mãwã idji warra iwinara trã ðasia Manase.§

⁵² Dewarabema warra toside Joseba nãwã crĩchasia: “Mñ bié ðada druade Ãcõrẽba mñ warrarãra unubisia.” Mãwã dji warrara trã ðasia Epraiã.*

⁵³⁻⁵⁴ Siete poa Egipto druade aduba zau nũmana jõ-nacarea siete poa jarrabada zesia Joseba jarada quĩrãca. Druaza jarrabara wãsia. Baribλγλ egiptorãba codira

† 41:45 Zapnat-panea. Mañ trãba egiptorã bedeade jara ðla “Ãcõrẽra bedeabaria; idjira zocai ðla.” § 41:51 Hebreo bedeade Manase trãba jara ðla “quĩrãdoabi.” * 41:52 Hebreo bedeade Epraiã trãba jara ðla “warra unubida.”

eropanasidaa. ⁵⁵ Māwā ɛlde egiptorāba cođi carea erobeada siđa jōsia. Mañ bēřā āđji boromaa cođira iwidiđe wāsidaa. Āđji boroba jūmarāa jarasia:

–Josemaa wānada. Idjia jarabɿɿ quĩrāca ođada.–

⁵⁶ Jarraba Egipto druade zesiđe Joseba trigo wagabada dera jūma ewabicuasía. Mañbe trigora egiptorāa nēdobuebadjia, jarrabara wārāda jūma Egipto druade zeđa bēřā. ⁵⁷ Mañ awara druazabemada Josemaa trigo nēdođe zebadjidaa jarrabara jūma druaza wāna bēřā.

42

Jose djabarāba trigo nēdođe wāpedada

¹⁻² Mañ ewariđe Jose zeza Jacobora wadi Canaañ druade ɛabadjia. Jacoboba cawasia Egipto druade trigora baraada. Mañ bēřā idji warrarāa nāwā jarasia:

–Māa ūrīsia Egiptođe trigora baraada. ¿Cārēda jļā panɿ? Jāmaa nēdođe wānada dadjirāba cođi carea. Māwā dadjirāra jarrababa beuđáa.–

³⁻⁴ Ara mañda Jose djabarāra Egiptodaa trigo nēdođe wāsidaa. Jacoboba Jose djaba Benjamiłra diabueé basía, wayada bēřā Benjamiłra beuida. Mañ bēřā Jose djabarāra diebe wāsidaa.

⁵ Israel warrarāra dewara ēberārā ume trigo nēdođe wāsidaa, jūma Canaañ druade jarrabara zeđa bēřā.

⁶ Mañne Josera Egipto druade dji droma basía. Idjabɿɿ jūma druazabemarāa trigora nēdobuebadjia. Māwā ɛlde Jose djabarāra jūesidaa. Jūēnapeda Jose quĩrāpita wayaadeba egorođe ɛarru copanesidaa. ⁷⁻⁸ Joseba idji djabarā unusiđe cawasia āđjida māwā panlda baribɿɿ adua ɛɿ quĩrāca ɛesia. Idji djabarāba idjira cawađáe basía. Mañne Josera āđji ume quĩrū ɛɿ quĩrāca ɛedeasia. Iwidiđia:

–Bārāra ¿sāmałba zeblda?–

Ādjia panusiċaa:

–Canaaļ druadeba trigo nēdoċe ze panla.–

⁹ Maļne Joseba quiŕānebasia ādjidebema cāimocaraċada.* Maļ bēŕā jarasia:

–ĵBārāba dairā sāwā poyaċi cawaya acle ze panla!–

¹⁰⁻¹¹ Ādjia panusiċaa:

–ĵMāwāċā, dai boro! ĵDaira maļ carea nīnaċā! Dai bl nezocarāra jipa Ńeaa. Daira jūmaena aċari zezadebema. Daiba trigodrā nēdoċe ze panla.–

¹² Joseba jarasia:

–ĵSewaa! Bārāba dairā sāwā poyaċi cawaya acle ze panla.–

¹³ Ādjirāba panusiċaa:

–Dai bl nezocarāra wārāda aċari zezadebema. Daira doce djabarā panasidaa. Bariblrā dai djaba tēābemara dai zeza ume Canaaļ druade besia. Maļne aba nēbasia.–

¹⁴ Joseba jarasia:

–Mļa jarada quiŕāca ebuċa Ńla bārāba acle ze panlda dairā sāwā poyaċi cawaya. ¹⁵ Bariblrā mļa aclyā bārāba jara panlra wārā cawaya. Dai Egiptodebema boro trāneba mļa wārāneba jaraya bārāra namabemada ēdrāċāċā aba bārā djaba tēābemada namaa zeblrāċaa. ¹⁶ Bārānebemada aba wābidadua bārā djaba tēābemada enemārēā. Maļmisa waabemarāra nama preso pane-nia. Idjida zeiblrā, mļa cawaya bārāba jara panlra wārāda. Idjida zeēblrā, dai Egiptodebema boro trāneba mļa wārāneba jaraya bārāra beċeade pananida dairā sāwā poyaċi cawaya acle ze panl carea.–

¹⁷ Ara maļda Joseba ādjira ewari ūbea preso Ńasia.

¹⁸ Ewari ūbea bablrāċe Joseba ādjīa jarasia:

* 42:9 Genesi 37:4-9.

–Māa Ācōrēra waya ʘla. Mañ bēřā bārāba nāwā odibɾɾɾ, mļa beabiéa. ¹⁹ Bārāda wārāda ēberā jipa ʘeabɾɾɾ, nama bārānebemada aʘa preso ʘeya. Mañne waabemara bārā diguiéaa trigo diade wānadua bārā ēberārāba cođamārēā. ²⁰ Baribɾɾɾ bārā djaba tēābemara enenadua. Māwā mļa cawaya bārāba jara panɾa wārāda. Māwā ođaeíbɾɾɾ, bārāra beuđia.–

Ādjirāba mañ beđeara ijāsiđaa. ²¹ Māwā panɾne ādjiduʘa jara duanesiđaa:

–Wārāda dadji djaba Joseda bié osiđaa. Dadjirāba unusiđaa idji bié orānamārēā dadjirāa beđea djuburia ʘlda. Māwāmīna dadjirāba ijānaé basiá. Mañ carea nama bia mīga panɾa.–

²² Mañne Rubełba jarasia:

–Mañ carea mļa bārāa jarasia idjira bié orānamārēā, māwāmīna bārāba ijānaé basiá.† Idji beapedada carea iđibɾɾɾ Ācōrēba dadjira cawa obɾɾɾa.–

²³ Mañne Josera egiptorā beđeade ādji ume beđea ʘasia. Idjia jarabɾɾɾa dewaraba ādjia jarabadjia hebreo beđeade. Mañ bēřā adua panasiđaa ādjia jara panɾa Joseba jūma ūrī ʘlda. ²⁴ Ādjia bié opedadebema beđea panɾ ūrīsiđe Josera iduʘa āyā wāpeđa jīāsia. Māwā ʘapeđa waya poya beđeasia. Mañbe ādji ume beđeade wāpeđa Simeołda jidabisia preso ʘemārēā. Ara małda ādjia acɾ panɾne Simeołra jłtabisia.

²⁵ Mañbe Joseba idji nezocarāa jarasia idji djabarāba trigo nēdopedadebema ādji sacora biracuadeamārēā. Mañne ādji parata sida waya saccoza ʘɾcuabisia. Mañ awara Joseba diabisia ode ne cođamārēā. Ara małda idji nezocarāba māwā osiđaa. Baribɾɾɾ parata ādji saccoza ʘapeđadebema Jose djabarāba adua panasiđaa.

† 42:22 Genesi 37:21-30.

²⁶ Mañbe Jose djabarãba trigora ãdji burro ãrã ðacuadapeða wãbrãsidãa. ²⁷ Wãbdade ota cãinima jũesidãa. Mañbe aþalba idji burro ne cobì carea saco ewabrãde idji paratara eða cobãda unusia. ²⁸ Dauperapeða idji djabarãa jarasia:

–Mã paratara jẽda diasidãa. Za mã sacode eða cobãa.–

Mañ carea jũmarãda dauperasidãa. Ne wayaaba ure duanãne nãwã jarasidãa:

–¿Cãrẽ cãrẽã Æcõrẽba dadjira jãwã o ðã?–

²⁹ Canaañ druade ãdji zeza Jacoboma jũenapeða ãdji Egipto druade sãwãpedadara jũma nẽbrãsidãa. Nãwã jarasidãa:

³⁰ –Jãã druadebema õberã dji droma ðalba daia quĩrũbideba nãwã jarasia: “Bãrãba dairã sãwã poyadi cawaya acãde zesidãa.” ³¹ Baribrã dairãba jarasidãa mãwã odi carea ze panãda, ãtebrã õberã jipa þeada. ³² Idjaba jarasidãa dairãra aþari zezadebemada doce djabarã panasidãada. Jarasidãa aþara nẽbasida, aþara dai zeza ume Canaañ druade ðãda. ³³ Mãne jãã dji dromaba dairãa jarasia:

“Nãwã cawaya bãrãra õberã jipa þeada: bãrã djabarãnebemada aþa mã ume amenapeða trigora ededadua bãrã õberãrã jarra quedeeaa cobidi carea.

³⁴ Mãbe bãrã djaba tẽãbemara mãmaa enenadua mãla cawai carea bãrãra jipa þeada. Mãwã mãla cawaya bãrãba wãrãda acãde zedãe panãda dairã sãwã poyadi cawaya. Mãwã osidara mãla bãrã djabara jẽda diaya. Idjaba nañ druade bãrãba quĩrãbdada poya nẽdodia idjaba nẽdobuedia.”–

³⁵ Mãwã nẽbrãdapeða ãdji saco õrcuabãde saccoza ãdji paratara eða cobeadã unusidãa. Mãñ unubãde ãdji zezara, ãdjirã sida bio dauperasidãa. ³⁶ Mãñ carea ãdji zeza Jacoboba jarasia:

–Bārāba m̄ra warra neé obłdaa. Joseda idjaba Simeoñ siða neéa. Mañ awara Benjamiñ siða jāmaa ede quĩrĩã panla. Mañneba m̄dr̄l bia sorua unu ðla.–

³⁷ Mañne Rubełba jarasia:

–Zeza, m̄la Benjamiñra waya blmaa eneya. Eneébl̄l, m̄l warrarāda umé beaida ðla. M̄la idu Benjamiñra edebidua. Wārāda waya jēda eneya.–

³⁸ Māwā jaradamīna Jacoboba jarasia:

–M̄l warrara bārā ume diabueéa. Idji djaba arara beuða bēřā aba idjidr̄l ðla. Idjida ode beuibl̄l, bārāba m̄ra soruaba beaðia.–

43

Jose djabarāba Benjamiñ Egiptođaa edepedada

¹ Māwā panlne Canaañ druade jarrabara wetara zesia.

² Mañne ādjia trigo Egipto druade nēdopedadara jūma cosidaa. Mañ bēřā ādji zeza Jacoboba jarasia:

–Wayacusa Egiptođaa trigo nēdođe wānadua.–

³ Baribl̄l Judaba panusia:

–Jāñ ēberāba daia ebuða jarasia: “Bārāra m̄maa zecara panla, bārā djaba tēābemada enenaébl̄l.” ⁴ Mañba, zeza, dai djaba tēābemara bla dai ume diabueibl̄l, दौरa trigo nēdođe wānia. ⁵ Baribl̄l dai ume diabueébl̄l, poya wānaéa jāñ ēberāba jarada bēřā: “Bārāra m̄maa zecara panla, bārā djabada enenaébl̄l.”–

⁶ Mañne Jacobo Israel abadaba iwiđisia:

–Bārāba ĳcārē cārēã mañ ēberāa jarasida dewara djabada eropanłda? Mañ jarapedadaba m̄ra bié osidaa.–

⁷ Ādjirāba panusidaa:

–Jāñ ēberāba daia bio iwiđisia daiēbemada, dai ēberārānebema siða. Nāwā iwiđisia: “Bārā zezara ĳwadi ðlca? Bārāba ĳdewara djabada eropanłca?” Mañ bēřā

daiba idjía wārāda jarasídaa. Daiba adua panasídaa idjia jaraida dai djaba ededamārēã.-

⁸ Mañne Judaba idji zeza Israelea jarasia:

-Βλα Benjamiñda mñ ume diabueibλrλ, दौरा ara nawena trigo nēdode wābλrλeía. Wānaééβλrλ blda, daida, dai warrarā sída jūma quininia. ⁹ Mñabλrλ Benjamiñra wagaya. Mñā idjira enepeda wayacusa bλ quírāpita ðlééβλrλ, mñda bedeade ðeya aða mñ beubλrλdaa. ¹⁰ Daida nama jācua dārānaé pananabara, Egiptoðaa ðarima umé wānoacasídaa.-

¹¹ Mañne dji zeza Israelba panusia:

-Wārāda Benjamiñda edeéida panλbλrλ, nāwā oðadua. Dadjirā ējūānebema ne biara ðeada bārā sacode ðeapeda mañ ēberā diade wānadua. Balsamo nēārāda, urra-jōda, mirra querada, dewara quera tūāpa ðeada, pistacho bacuru tada, almendra sída maārī diadadua. ¹² Parata sída waiðlara ededadua dji parata bārā sacode zedara jēda diadi carea. Āībērā quírādo aeda ðasídaa. ¹³ Bārā djaba tēābema sída mañ ēberāmaa isabe ededadua. ¹⁴ Mñā quírīā ðla Ācōrē ne jūma poya obariba bārāra quírā djuburiada mañ ēberāba bārā djaba jāma preso ðlra, Benjamiñ sída idu jēda zebimārēã. Baribλrλ idu zebíéβλrλ mñra warra neé ðeya. Māwā warra neé ðeibλrλ, māwā ðaya.-

¹⁵ Ara mañda ādjirāba nebiada pedapeda Egiptoðaa wābλrλsídaa. Ādjia parata naēna edepedada cāyābara waiðlara edesídaa. Benjamiñ sída edesídaa. Jūēnapeda Josemaa wāsídaa.

¹⁶ Joseba Benjamiñ ādji ume unusíde idji nezocarā boroa jarasia:

-Nañ ēberārāra mñ diguídaa ededua. Mañbe pacada beapeda ne djudua ādjirāra nane umatipa mñ ume ne codi bēã.-

¹⁷ Ara mañda dji nezocarã boroba Joseba jarada quĩrãca osia. Dji djabarãra Jose dedea edesia. ¹⁸ Wãbadae Jose djabarãra daupera panã bẽrã nãwã jara panasidaa:

–Naãrã zesidade parata dadji sacode ðapedada carea jãwã idji diguida edebibãrã. Idjia jaraya dadjia mañ paratara drãsidada. Mañ carea dadjira jidabiya idji nezocarãda ðeadamãrẽã. Dadjirã burro sida jãrĩa.–

¹⁹ Jose dede eda wãbadade dji nezocarã boro caita wãnapeda idji ume bedesidaa. ²⁰ Adjia nãwã jarasidaa:

–Dai boro, dairã naãrã ze panasidade wãrã arada trigo nẽdode ze panasidaa. ²¹⁻²² Dai jẽda wãside ota cãinima jũesidaa. Mama dai sacco ewabadae trigo nẽdopedada paratada jũma daucha dairã saccoza eda ðada unusidaa. Dairãba adua panã caiba mañ paratara eda ðasida. Jũma mañ paratara daiba jẽda enesidaa diaði carea. Mañ awara daiba paratara enesidaa wayacusa trigo nẽdodei carea.–

²³ Dji nezocarã boroba panusia:

–Jũmawãyã crĩcharãnadua. Dauperarãnadua. Bãrãba parata diapedadara mãa edapeda mã boroa diasia. Bãrãba, bãrã zezaba ãjã ðã Æcõrẽba mañ paratara bãrã sacode ðasia.–

Mañbe idjia Simeoñ preso ðadada ãdjimaa enesia. ²⁴ Enepeda ãdjirãra Jose dede eda edesia. Idjia baidoda diasia ãdji jĩrũ sagãdamãrẽã. Ædji burro sida ne cobigasia. ²⁵ Mãwã panãne cawasidaa ãdjira Jose dede ne codida. Jose umatipa zeida jãã panãmisa ãdjia nebia enepedadara edasidaa Josea diaði carea.

²⁶ Jose diguida jũenacarea ãdjirãba nebia enepedadara idjia diasidaa. Mañne wayaadeba idji quĩrãpita egode ðarru copanesidaa. ²⁷ Joseba ãdjia iwĩdisia sãwã panã cawaya. Mañ awara iwĩdisia:

–Bãrã zezara ¿bia ðãca? ¿Drõãra wadi ðãca?–

²⁸ Ædjirãba panusidaa:

–Dairã zeza bl nezocara bia bla. Idjira wadi bla.–

Mañne wayaaðeba ãdjira barru copanesidaa.

²⁹ Joseba aclblrlde idji djaba ara Benjamiłda unupeða nãwã jarasia:

–Bãrã djaba tããbema młã jarapedadara ¿nałgłca?–

Małbe Benjamiłã jarasia:

–Mł warra, Ācõrãba blra carebaya.–

³⁰ Idji djaba arada ununa bërã Josera bslridaba so borequeasia. Ara małda dji eðara bl dejãne iduba jĩãne wãsia. ³¹ Jĩã bapeða so zareadacarea quĩrã slgłpeða waya ãdjimaa zesia. Małbe jarasia:

–Daiba codira enenadua.–

³² Ara małda dji nezocarãba enesidaa. Joseba coira awara bslidaa, dji djabarãba codi sida awara bslidaa, idjaba Josema ne cobada egiptorãba codi sida awara bslidaa. Mãwã osidaa egiptorãra hebreorã ume ãbaa ne cocara panl bërã. Egiptorãmaarã małra cadjiruaa.

³³ Mañne Joseba idji djabarãra chũmebisia dji nabe-maneba aba dji tããbemanaa. Mał carea idji djabarãba cawa crĩchaðeã panlba abarica dji quĩrã acl duanesidaa.

³⁴ Mañne Jose itea diapedaða djicodẽbemada ãdjiza jedecabisia, bariblll Benjamiłã waiðlara diabisia. Mãwã jedecadapeða ãdjira Jose ume bslrida ne codruasidaa.

44

Jose taza

¹ Mãwãnacarea Joseba idji nezocarã boroa jarasia:

–Nał eberãrã sacora trigoba biracuadua. Ādji parata sida ãdji saccoza eða bllcuadua. ² Małbe mł taza parata oðada dji tããbema sacode trigo nõdoða parata ume blldua.–

Ara małda dji nezocarã boroba Joseba jaraða quĩrãca osia. ³ Nurẽma ãsaboðode Jose djabarãra ãdji burrode

idu wābisídaa. ⁴ Ādjira puruḏeba waḏi tɫɫɫ wǎé panɫne Joseba idji nezocarā boroa jarasia:

–Jǎǎ ēberārā caiḏu wādua. Jidade wāsira nāwā jaradua: “¿Cārēneba mǎ boroba bārāra bié oḏa bērā bārāba jāwā idjira bié osiḏa? ¿Cārē cārēā bārāba idji taza parata oḏara drɫasiḏa? ⁵ Jǎǎ tazade mǎ borora ne dobaria. Idjaba abari tazadeba ne cawaié beara cawabaria. Bārāba opeḏadara bié ɫɫa.”–

⁶ Ara maḏda caiḏu wāsia. Jidade wāpeḏa Joseba jara-biḏara jarasia. ⁷ Maḏne dji djabarāba jarasiḏaa:

–¿Cārē cārēā dadji boroba māwā jara ɫɫ? Dairāra ne drɫaḏaca. ⁸ Aɫɫdua, parata dai sacoḏe ɫaḏada daiba ununapeḏa Canaaḏ druḏeba jēda enesiḏaa. Māwā daiba jira osiḏabɫɫɫ ¿cārē cārēā ɫɫ boro paratara wa oro siḏa drɫaḏi? ⁹ ɫɫa maḏ tazada dairā sacoḏe unuibɫɫɫ dji er-oɫɫra beuida ɫɫa. Maḏ awara dairāra ɫɫ boro nezocarāda beaḏia.–

¹⁰ Maḏne Jose nezocarā boroba jarasia:

–Bia ɫɫa, māēteara bārāba jara panɫ quírāca oya. Dji ne drɫaḏara mǎ nezoca baya, baribɫɫɫ waabemara beḏea neé beaḏia.–

¹¹ Ara maḏda ādji sacora burroḏe jǎ beaḏa ērā-napeḏa egode ɫɫsiḏaa. Maḏbe ādjiza ewacusiḏaa. ¹² Ewacuapeḏaḏacarea Jose nezocarā boroba jɫɫɫ wāsia dji nabema djaba sacoḏeba aba dji tēābema sacoḏaa. Maḏne tazara dji tēābema Benjamiḏ sacoḏe unusia. ¹³ Ara maḏda sopuḏeba dji djabarāba cacuaḏe jǎ panɫra cūētacusiḏaa. Maḏbe ādji sacora wayacusa ādji burroḏe ɫɫcuḏapeḏa jēda puruḏaa wāsídaa.

¹⁴ Jose waḏi diguiḏa ɫɫḏe Judara dji djabarā siḏa idjima jūēsiḏaa. Ādjirāra ne wayaaḏeba idji quírāpita egode ɫarru copanesiḏaa. ¹⁵ Maḏbe Joseba ādjirāa jarasia:

–Bārāba ¿cārē cārēã mñ tazara jāwā drasiēda? ¿Bārāba adua panlca ne cawaié beada mña cawabarida?–

¹⁶ Judaba panusia:

–Dai boro, ¿cārēda jaradi? ¿Sāwā jaradi दौरa bedede panléda? Jūma daiba bié opeḏada carea Ācōrēba cawa obrrra. Dairāra bl jlwaēda panla. Bl nezocarā baḏia, idjaba bl taza drla eroḏada siḏa bl nezoca baya.–

¹⁷ Mañne Joseba jarasia:

–Mña māwā oéa. Dji taza drla eroḏadadrñ mñ nezoca baya. Waabemara necai wānadua bārā zezamaa.–

¹⁸ Mañbe Judara Jose caita wāpeḏa jarasia:

–Mñ boro, mñ ume quīrūrādua. Blra Egiptodebema boro quīrāca ḥlmīna mñ quīrā djuburia bl ume idu bedebidua. ¹⁹ Dai naārā zesidade bla iwīēisia दौरa zeza bara panl cawaya idjaba djaba bara panl cawaya. ²⁰ Mañne daiba panusiēda zeza drōã quiruda eropanlda idjaba djaba cūdra ḥlda aḥa eropanlda. Mañ warrara dai zezaba drōã ḥḏe unusia. Idji djaba arada beusia. Ādji papadebemara aḥabe idjidrñ ḥla. Idjira dai zezaba bio quīrīã ḥla.

²¹ Idjaba bla daia jarasia, “Mañ warrara enenadua mña unui carea.” ²² Baribrñ daiba blā jarasiēda mañ warrara dji zeza ḥmalba āyā wācara ḥlda. Āyā wāibrñ dji zezara sopuaba beuyāda asiēda. ²³ Mañne bla daia jarasia: “Bārā djaba tēābemada bārā ume zeébrñ, bārāra mñmaa wayacusa zecara panlda.”

²⁴ Mañbe dairāra dai zezama jūēnapēda bla jaradara jūma nēbrñsiēda. ²⁵ Dārābrñḏe dai zezaba jarasia: “Waya trigo nēḏe wānadua.” ²⁶ Mañne dairāba idjā jarasiēda: “Dairāra poya wānaéa. Aḥabe dai djaba tēābemada dai ume wāibrñ wānia. Idjida dai ume wāébrñ, jāñ ēberāmaa wācara panla.”

²⁷ Mañne mñ zeza bl nezocaba daia jarasia: “Bãrãba cawa panla mñ wërãba warra umébe mña to diasida. ²⁸ Abara nēbasia. Mañ ewarideba ãtaa waa unué bl bërã mñmaara animarãba beapeda cobuesia. ²⁹ Mañ bërã idji djaba arada ededapeda beuiblrl, bãrãba mñra soruaba beadia.”

³⁰⁻³¹ Dairã boro, dji cūdra carea dai zezara wadi bla. Mañ bërã mñra dji cūdra neé mñ zezamaa wāsira mañne idji warrada unuéblrl mñ zezara beuya. Māwã dai bl nezocarãba dai zeza drõã blra soruaba beadia. ³² Mñ bl nezocaba mñ zezaa wãrãneba jarasia dji cūdrara waya eneida. Mña jarasia: “Zeza, mña waya blmaa eneéblrl, bl quĩrãpita mñra bedeade baya aba mñ beublrlada.” ³³ Mañ bërã mña blã bedeã djuburiaya dji cūdrabari mñdrã nama erobemãrẽã bl nezoca bai carea. Mañne dji cūdrara idji djabarã ume idu wãbidua. ³⁴ ¿Sãwã mñda dji cūdra neé mñ zezamaa wãï? Mñ zeza soruaba bié blãda unu quĩrããẽ bla.–

45

Joseba ara idjida cawabida

¹⁻² Mañ bedeã ùrĩblrlde Josera so borequea nūmesia. Waa poya droaé bërã jūma idji nezocarã arima beaa jigua jarasia:

–jūma dajadaa wãnadua!–

Ara mañda wāsidaa. Ababe idji djabarãda idji ume panesidaa. Māwã panlne Josera bio jĩãsia. Mañ jĩãbira idji nezocarã dajada panlba ùrĩsidaa. Mañ awara idji jĩãnanebemada Egiptoðebema boro dede panabadarãba ùrĩsidaa. Jĩãnacarea Joseba idji djabarãa cawabisia idjida māwã blãda. ³ Nãwã jarasia:

–Mñra Josea. ¿Mñ zezara wadi blãca?–

Mañne idji djabarāba poya panunaé basía bio dau-
perasida bēřā. ⁴ Mañ carea Joseba ādjía jarasia:

–Mā caita zeđadua.–

Ara mañda Jose caita wāsidaa. Mañne Joseba ādjía
jarasia:

–Māra bārā djaba Josea, bārāba nēdobuepeđadaa
Egiptođaa edeđamārēā.* ⁵ Baribara sopuarānada.
Bārāba māra nēdobuepeđadamīna jūmawāyā crīcharā-
nada. Ācōrēba māra nama bārā na diabuesia ēberārā
beuđidebemada ēdra edamārēā. ⁶ Poa umé babara
jarraba zeđada. Idjaba wađi poa juesuma māwā ħaya.
Mañne poya ne uđaéa ni ewađaéa. ⁷ Ācōrēba māra bārā na
diabuesia bārā ēberārā naļ ējūāne jūma beuranamārēā.
Māra nama ħasia bārāra beuđidebemada ēdra edamārēā.
⁸ Bārāba māra namaa diabueđaé basía, ātebala Ācōrēbala
māra diabuesia. Idjiabala māra ħasia Egiptodebema
boroa crīcha diabarida ħamārēā, idji deđebema boroda
ħamārēā, idjaba Egipto druađe dji dromada ħamārēā.
⁹ Jāłbe bārāra isabe wānada mā zezamaa. Idjía nāwā
jarađadua:

“Ba warra Joseba nāwā jara ħa: Ācōrēba māra Egipto-
debema boroare ħasia. Māmaa isabe zedua. Dārārādua.
¹⁰ Zepeda Goseļ ējūāne ħeya. Māwā bara, ba warrarā sida,
ba wiuzaquerā sida mā caita duanania. Ba animarā ħeara,
jūma ba eroħa sida enedua. ¹¹ Mā bara mama ne cobi
ħaya, wađi poa juesuma jarrabara ħai bēřā. Māwā bara,
ba ēberārāra, ba animarā sida jarrababa beuđaéa.”

¹² Bārāba, mā djaba Benjamił biđa bādji dauba unu
panla wārāda māda bārā ume māwā beđea ħada. ¹³ Mā
zezaa jarađadua māra naļ Egipto druađe dji dromada.
Bārāba unupeđada sida jūma mā zezaa jarađadua. Isabe
wānapeda mā zezara namaa enenada.–

* 45:4 Genesi 37:12-36.

¹⁴ Mañbe idji djaba Benjamiñ ume ojũēnapeda jĩāsidaa.
¹⁵ Māwānacarea Joseba waabema djabarāra uridarrađe isōcuapeda jĩāsia. Mañbeβλγλ idji djabarāra idji ume bedeasidaa.

¹⁶ Egiptođebema boro deđe panabadaba ũrĩsidaa Jose djabarāra zesidada. Dji boroba, dji droma ħea biđa mañnebemada bia crĩchāsidaa. ¹⁷ Mañ carea dji boroba Josea jarasia:

-βλ djabarāa jaradua: “Bārā animarā ãrã ne ataubidapeda Canaañ druadaa wānadua. ¹⁸ Mañbe bārā zezara, bārā ēberārā sida mãmaa enenadua. Mãa bārāa Egipto druade ējũā biara ħda diaya. Bārāba nañ druadebema dji biara ħda cođia.” ¹⁹ Idjaba βλ djabarāa jaradua nama Egiptođeba carretada edecuađamārēã ādji warrarā, ādji wērārā, bārā zeza sida enenamārēã.
²⁰ Mañ awara jaradua ādjia erobeara ħecuađamārēã, Egiptođebema ne biara ħda jũma ādjide ħai bērā.-

²¹ Israel warrarāba māwā osidaa. Egiptođebema boroba jarada quĩrāca Joseba ādjia carretara diacuasía. Ādjia ode cođi sida diasía. ²² Ādjiza cacuađe jãbada djiwidida aba aba diacuasía. Baribβλγλ Benjamiña cacuađe jãbadada juesuma diasía. Parata torro sida tresciento diasía. ²³ Idji zeza itea Egiptođebema ne bia quedeada die burrođe diabuesía. Mañ awara die burro wērāne trigoda, pañda, idji zebλrλđe coi sida diabuesía. ²⁴ Mañbe idji djabarāra wābigasía. Ādji wāβdadade Joseba ādjia jarasia:

-Ođe ijararānadua.-†

Jacoboba Jose zocai ħda cawada

† 45:24 ãcλrλba crĩcha panla ādjira ijaradida Joseba Benjamiña waiβłara diada bērā. Idjaba ãcλrλba crĩcha panla ādjira ijaradida Jose nēdobuepedada carea.

²⁵ Mañbe Egiptoðeba wānapeda Canaañ druade ādji zeza Jacoboma jūēsidaa. ²⁶ Jūēnapeda ādjia Jacoboa jarasidaa Josera wadi zocai ðada idjaba idjira Egiptoðebema boroare ðada. Baribara Jacoboba cawa crīchaé basía. Mañgara ijāé basía. ²⁷ Mañne ādjirāba Joseba jaradara jūma nēbarasidaa. Mañ awara Jacoboba unusia Joseba carreta diabuecuadada idji ededamārēā. Mañ unubarade Jacobora sobiasia. ²⁸ Jacobo Israel abadaba jarasia:

–Ara nañba bia ða. Mñ warra Josera wārāda wadi zocai ða. Mñ beui naēna idji acade wāya.–

46

¹ Ara mañda Jacobo Israel abadara wāsia jūma idjia eròða bara. Wābarade Beersebáde jūesia. Mama idjia animarāda idji zeza Isaba ijā ðada Ācōrēa babue diacuasía. ² Mañ diamasi Israelba cāimocara quīrāca ūrīsia Ācōrēa idji ume beðea ðada. Ācōrēba trā jarasia:

–Jacobó, Jacobó.–

Jacoboba panusia:

–Mñra nama ða.–

³ Ācōrēba jarasia:

–Mñra ba zezaba ijā ðada Ācōrēa. Wayarādua Egiptoðaa wāi carea. Jāma mña puru waiðlada bðeba yōbiya. ⁴ Mñra ba ume Egiptoðaa wāya. Mañbe bðeba yōbdarāra jēda eneya. Idjaba ba beubarade Josera arima ðaya.–

⁵ Ara mañda Jacobora Beersebádeba wāsia. Egiptoðebema boroba carreta diabuecuadade Jacobo warrarāba idjira, ādji warrarāra, ādji quimarā sīda edesidaa. ⁶ Jacoboba idji warrarā biða ādji animarā ðeara idjaba jūma ādjia Canaañ druade edapedada sīda Egiptoðaa

edesidaa. ⁷ Jacoboba idji warrarãra, idji caurãra, idji wiuzaquerãra, idji ãizaquerã sida Egiptoðaa jũma edesia.

Jacobo ëberãrã Egiptodaa wãpedada

⁸ Jacobo Israel abada warrarã Egiptodaa wãpedadara naãgarã basía:

Jacobo warra iwina Rubeãda wãsia. ⁹ Rubeãba edesia idji warrarã Hanoc, Palú, Hezroã, Carmi sida.

¹⁰ Jacobo warra Simeoã sida wãsia. Simeoãba edesia idji warrarã Jemuel, Jamiã, Ohad, Jaquiã, Zohar, Saul sida. Saulora cananeo wërãba toða basía.

¹¹ Jacobo warra Levi sida wãsia. Leviba edesia idji warrarã Gersoã, Coá, Merari sida.

¹² Jacobo warra Juda sida wãsia. Judaba edesia idji warrarã Sela, Paré, Zará sida. Idji warrarã Erera, Onaã sida Canaaã druade beusidaa. Paréba idji warrarã Hezroãda, Hamul sida edesia.

¹³ Jacobo warra Isacar sida wãsia. Isacarba idji warrarã Tola, Puvá, Job, Simroã sida edesia.

¹⁴ Jacobo warra Zabuloã sida wãsia. Zabuloãba idji warrarã Sered, Eloã, Jahleel sida edesia.

¹⁵ Maã warrarã sei panãra Leaba Jacoboa Araã druade to diasia. Leaba Jacobo cau Dina sida tosia. ãdjiðeba yõpedadara 33 wãsidaa dji umaquĩrãrã, dji wërãrã ãbaa.

¹⁶⁻¹⁸ Jacoboba Lea edaside dji zãwãrẽ Labaãba nezo-cawërã Zilpara Leaa diasia. Zilpaba warrarãda Jacoboa to diasia. Maãgarã sida Egiptodaa wãsidaa ãdji warrarã bara. Jũma ãbaa diecisei wãsidaa.

ãdji warra Gaba idji warrarã Zipioã, Hagui, Ezboã, Suni, Eri, Arodi, Areli sida edesia.

ãdji warra Aserba edesia idji warrarã Imna, Isúa, Isúi, Beria, dji cau Será sida. Beria warrarãra Hebere idjaba Malquiel basía.

¹⁹ Jacobo quima Raquel warrarãra Jose idjaba Benjamiã basía. ²⁰ Jose warrarã Egiptođe topeđadara Manase idjaba Epraiã basía. Ādji papara Asena basía. Asena zezara Potipera basía. Idjira Oã puruđe ãmãdaúa bia beđe-abadarã sacerdote basía. ²¹ Benjamiã warrarãra naãgãrã basía: Bela, Bequer, Asbel, Gera, Naamaã, Ehi, Ros, Mupiã, Hupiã, idjaba Ard. ²² Jũma maãgãrãra Raqueldẽba Jacobo ume yõsidaa. Jũma ābaa catorce wāsidaa.

²³⁻²⁵ Jacoboba Raquel edasiđe dji zãwãrẽ Labaãba nezocawẽrã Bilhara Raquelea diasia. Bilhaba warrarãda Jacoboa to diasia. Maãgãrã sida Egiptođaa wāsidaa ādji warrarã bara. Ādji warra Daãba idji warra Husiã edesia. Ādji warra Neptaliba edesia idji warrarã Jahzeel, Guni, Jezer, Sileã sida. Jũma ābaa siete wāsidaa.

²⁶ Jũma Jacobođeba yõpeđadarãra idji ume Egiptođaa wāsidaa. Idji āĩgurã juachaé, jũma ābaa 66 wāsidaa. ²⁷ Maãgã awara Jose warrarã Egiptođe topeđadada umé panasidaa. Jũma ābaa Jacobo ēberãrã Egiptođe jũẽpeđadara setenta panasidaa.

Jacoboba waya Jose ununa

²⁸ Jacobo Israel abadaba Judada Josemaa na wābisia ādjira Goseã ějũãne acłđe zemãrẽã. Maãmisa ādjirãra Goseã ějũãne jũēsidaa. ²⁹ Ādji jũēsidađe Joseba idji nezocaa jarasia idji carreta enemãrẽã. Ara maãda Goseãnaa idji zeza Israel audiabariđe wāsia. Idji zeza unusiđe ojũẽpeđa dãrã jĩasia. ³⁰ Mãwã ðłđe Israelba Josea jarasia:

–Mãa bl quĩrãra unubãrã bẽrã cawa ðla bãra wadi zocai ðada. Jããbe mãra necai beuya.–

Joseba idji djabarã Egiptođebema boromaa edeđa

³¹ Maãbe Joseba idji djabarãa, jũma idji zeza ēberãrãa biđa jarasia:

-Egiptodebema boromaa m̃la jarade w̃ya b̃r̃ara jũesidada. M̃la idjia jaraya: “M̃l djabar̃ara, m̃l zeza eber̃ar̃a Canaãl druade duananara jũma m̃lmaa zesidaa. ³² Ādjir̃ara animar̃a wagabada b̃er̃a ādji ovejada, paca sida enesidaa. Jũma ādjir̃aba erobẽa sida enesidaa.” ³³⁻³⁴ Mãlbe dji boroba b̃r̃a tr̃r̃peda iwidiɓɓɓade “¿B̃r̃aba c̃r̃eda obada?”, ñaw̃a jaradadua: “Daira warra eɗaɓba animar̃a daup̃e cawa beaa, dai dr̃õa naēnabemar̃aba obadapedada quir̃aca.” M̃aw̃a jarasidara dji boroba b̃r̃ara j̃ga Gosẽl ējũāne idu bebiya, egiptor̃amaar̃a oveja wagabadara dji biaé b̃er̃a.-

47

¹ Ara mãlda Josera Egiptodebema boro ume bedeade w̃sia. Idjia jarasia:

-M̃l zezara, m̃l djabar̃a sida Canaãl druadeba zesidaa ādji oveja bara, ādji paca bara, jũma ādjia eropanɓ bara. Ādjir̃ara Gosẽl ējũāne duanɓa.-

² Mãlbe Joseba idji djabar̃ada juesuma Egiptodebema boro quir̃apita edesia ādjira cawam̃r̃ẽa. ³ Mãlne dji boroba Jose djabar̃a iwidiisia:

-B̃r̃aba ¿c̃r̃eda obada?-

Ādjir̃aba panusidaa:

-Dair̃ara oveja wagabadaa dai dr̃õa naēnabemar̃aba obadapedada quir̃aca.-

⁴ Mãl awara jarasidaa:

-Canaãl druade jarrabara dji c̃b̃ỹa ɓɓa. Idjaba dair̃a oveja itea p̃õj̃ar̃a neéa. Mãl b̃er̃a dair̃ara nãl druade panane zesidaa. Dair̃ara ɓɓ nezocar̃a. Dai quir̃a djuburia Gosẽl ējũāne idu bebidua.-

⁵⁻⁶ Mãlne Egiptodebema boroba Josea jarasia:

-Nãl Egipto druara ɓɓ jɓwaɗa ɓɓa. ɓɓ zezara, ɓɓ djabar̃a sida ze panɓ b̃er̃a ādjia Gosẽl ējũada diadua.

Māwā dji biara ɛλ ẽjũāne duanania. Idjaba λCARλ ɛλ djabarānebemaba animarāda bio daupẽ cawa ɛeabλλλ, ādjirāra mλ animarā wagabada bororāda ɛλcuadua.–

⁷ Idjaba Joseba idji zeza Jacobora Egiptodebema boro-maa edesia cawamārẽã. Maλne Jacoboba dji boroa bia jarasia. ⁸ Dji boroba Jacoboa iwiẽisia:

–Bλra λpoa jũmasāwā ɛλ?–

⁹ Jacoboba panusia:

–Mλra ciento treinta poa ɛλa. Naλ ẽjũāne pλrλλ ɛλde bio bia mĩga ɛλa. Mλ drõāenabemarā jaidasidade mλ cāyābara drõāara panasidaa. Mλra ādjirā quĩrāca jācua dārā ɛaéa.–

¹⁰ Maλbe Jacoboba Egiptodebema boroa wayacusa bia jarapeda dajadaa wāsia. ¹¹ Ara maλda dji boroba jaraɛa quĩrāca Joseba idji zezaa, idji djabarāa biɛa Egiptodebema ẽjũā biara ɛλda diasia. Nocoarebema ewaride maλ ẽjũāne Ramese puruda osidaa.* ¹² Idjaba Joseba idji zezaa, idji djabarāa, jũma ādji ẽberārāa biɛa codira dia ɛabadjia ādjia cobada quĩrāca.

Joseba druazabema ne cobigada

¹³ Druaza codira neé ɛasia. Aɛeda jarrabara zareara nũmλ bẽrā ẽberārāra Egiptode, Canaaλ druade biɛa jarrababa quiniboɛo basía. ¹⁴ Maλ carea jũma egiptorāra, Canaaλnebemarā sida Josemaa trigo nẽdode wābadjidaa. Joseba dji paratara jũma pepeda Egiptodebema boro dede wagabadjia. ¹⁵ Māwā panλne egiptorā paratara, Canaaλnebemarāne sida jõsia. Maλ bẽrā egiptorāra wayacusa Josemaa zedapeda nāwā jarasiɛaa:

–Dairā paratara jõsia. Dairāa trigora diadua. Diaéɛbλλλ dairāra beudia.–

¹⁶ Joseba panusia:

* 47:11 Exodo 1:11.

–Bārã paratara jōsibꞛꞛꞛ, bārã animarãda enenadua. Maļbari mļa bārãa trigora diaya.–

¹⁷ Ara maļda ādji animarãra Josemaa enesidaa. Jūma maļ poađe Joseba ādjirãa trigora diasia ādji cawayo-bari, ovejabari, chiwatubari, pacabari, burrobari biða.

¹⁸ Maļ poa jōnacarea wayacusa Josemaa zedapeða nãwã jarasidaa:

–Dairã boro, bla cawa bla dai paratara jōsida, dai animarã sida jūma bꞛre basida. Dewara diaðida waa neé panꞛꞛ. Aþabe dairãdrꞛ, dai ējūã sida bla. ¹⁹ Dairãra idu beubirãdua. Iduaribirãdua dai ējūãra iduþa tabeida. Dairãda, dai ējūã sida trigobari nēdodua. Mãwã dairãra, dai ējūã sida Egiptodebema borođe baya. Trigoda dairãa diadua udi carea. Mãwã beuðaéa idjaba dai ējūã sida iduþa tabeéa.–

²⁰ Ara maļda Joseba egiptorã ējūãra jūma nēdosia Egiptodebema boro itea. Egiptorãba ādji ējūãra nēdobuesidaa jarrabara ādjirãma wetara nūmꞛ bērã. Mãwã ādji ējūãra jūma dji borođe basía. ²¹ Maļne jūma Egiptodebema ēberãrãra dji boro nezocarã basidaa.† ²² Joseba aþabe ãmãdaúia bia beðeabada sacerdoterã ējūãdrꞛ nēdoé basía, Egiptodebema boroba ādjirã coðira diabadji bērã. Ādjirãba maļgꞛda cobadjida bērã ādji ējūãra nēdobueðaé basía.

²³ Maļbe Joseba ēberãrãa jarasia:

–Mļa bārãra, bārã ējūã sida dadjirã boro itea nēdoða bērã mļa trigoda diaya uðamãrẽã. ²⁴ Maļ ewabꞛdade ē juesumanebemada aþa dadjirã boroa diaðida panꞛꞛ. Ē

† ^{47:21} Maļne jūma Egiptodebema ēberãrãra dji boro nezocarã basidaa. Griego beðeade mãwã bl bla. Hebreo beðeade nãwã bla: “Maļbe Joseba ēberãrã jūma Egipto druade þeara puru droma þeaðaa wãbꞛꞛbisia.”

quĩmãrẽ bãrãba edaðia wayacusa udi carea idjaba bãrãba, bãrã dede panabadaba, bãrã warrarã biða codamãrẽã.–

²⁵ Maĩne ãdjirãba panusidaa:

–Bla dairãra zocai ðasia. Dairãra quĩrã djuburia ðla. Maĩ bẽrã dairãra Egiptoðebema boro nezocarã baðia.–

²⁶ Ara maĩda Joseba leyda ðasia egiptorãba ewabldade ã juesumanebemada aba Egiptoðebema boroa diadida panlda. Wadibiða Egipto druade mãwã obadaa. Ababe ãmãdaúa bia bedeabada sacerdoterãba mãwã diadaca, Egiptoðebema boroba ãdji ẽjũara nẽdodaé bẽrã.

Jacoboba Josea bedeã djuburiada

²⁷ Maĩ ewaride Jose ẽberãrã israelerã abadara Egipto druade duanesidaa. Goseã ẽjũara eropanesidaa. ãdjirãra zocãrã yõsidaa. ²⁸ Jose zeza Jacobora Egipto druade diecisiete poa ðasia. Maĩne Jacobora 147 poa ðasia.

²⁹ Jacobo Israel abadaba cawasia dãrãéne idjira beuida. Maĩ bẽrã idji warra Joseda trãbipeða jarasia:

–Mã quĩrã djuburia bl jlwara mã ðacara edre ðlpeða wãrãneba jaradua mã jarablrlda quĩrãneba bla jũma oida. Mãra naĩ Egiptoðe tãbarirãdua. ³⁰ ãteblr naĩ Egiptoðeba mã drõãenabemarã tãbaripeðadamaa edepeða mãra mama tãbaridua.–

Joseba panusia:

–Mãwã oya, zeza.–

³¹ Maĩne Jacoboba jarasia:

–Mãã wãrãneba jaradua.–

Ara maĩda Joseba wãrãneba jarasia. Maĩ bẽrã Jacobo Israel abadara idji clðade chĩrãborode ðarru cobesia.†

† 47:31 Hebreo 11:21de jara ðla mãwã osida ãcõrẽã bia bedeai carea.

48

Jacoboba Jose warrarã bia jara ʘʘʘ

¹ Māwānacarea Jose ēberārāba idjía jarasidaa idji zezara cacua bié ʘʘʘ. Mañ carea Joseba idji warrarã Manase, Epraiñ siða idji zeza aʘʘʘ edesia. ² Mañne Jacoboa jarasidaa Joseza zesida. Mañ carea Jacobo Israel abadara ʘʘʘʘʘ ʘʘʘʘina idji ʘʘʘʘʘ ʘʘʘ chūmesia. ³ Mañne Josea jarasia:

–Canaaʘ druade mʘ Luz purude ʘaside ne jūma poya ʘʘ ʘcōrēra mʘma odjapeða mʘra nāwā bia jara ʘʘsia: ⁴ “Mʘa ʘʘʘeba ēberārā zocārā yōbiya. Idjaba ʘʘʘeba puruda zocārā yōbiya. Mañ awara mʘa ʘʘ ēberārāa naʘ Canaaʘ druara diaya ewariza ādjide bamārēā.”*

⁵ Mʘ ʘʘmaa zeí naēna ʘʘ warrarã Epraiñra, Manase siða naʘ Egiptode tosiðaa. Ādjira Rubeʘ quĩrāca idjaba Simeoʘ quĩrāca mʘ warrarã araaða aya. ⁶ Baribʘʘʘ ʘʘa dewara warrarāda unuibʘʘʘ, ādjirāra mʘ warrarã araaða aéa. Mañ bēra Canaaʘ druade mʘ warrarã araba ējūā edabʘda quĩrāca ādjirāba edadaéa. Ātebʘʘʘ Epraiñba, Manase biða edabʘda ējūānebemada ādjia edaðida panʘa. ⁷ Mʘ Padan-Araʘ druadeba zebʘʘʘʘ ʘʘ papa Raquelera Canaaʘ druade jaiðasia Eprata Beleʘ abada caita. Mama mʘa idjira tʘʘarisia. Mʘra idji carea bio sopua ʘasia. Mañ carea mʘa ʘʘ warra umébeamarā mʘreana abʘʘʘa.–

⁸ Jacobo Israel abadaba Jose warrarāra unupeða iwidiisia:

–Za panʘra ¿cai?–

⁹ Joseba idji zezaa panusia:

–Mʘ warrarāa, Ācōrēba mʘa naʘ Egiptode diaðaa.–
Israelba jarasia:

* 48:4 Genesi 35:9-15.

–Mā djuburia mĩ caita zebidua ādjira bia jara ɓɓi carea.–

¹⁰ Israelera drōāda quiru bērā dau towa ɓasia. Mañne Joseba idji warrarāra idji zeza caitaara edasia. Israelba ādjira ɓɓɓ edapeɗa isōsia. ¹¹ Israelba Josea jarasia:

–Mā crīcha ɓasia ɓɓ quĩrāra waa unuēda, baribɓɓ Ācōrēba mā ɓɓɓ ɓɓ warrarā siɗa unubisial–

¹² Mañbe Joseba idji warrarā idji zeza ɓacarade chūpanɓda āyā ɓasia. Āyā ɓɓɓ idji zeza quĩrāpita chĩrāborode ɓarru cobesia.

¹³ Joseba idji warrarāra wayacusa idji zeza quĩrāpita caita ɓasia. Epraiłra idji jɓwa araare ɓasia idji zeza jɓwa acɓare ɓemārēā. Manasera idji jɓwa acɓare ɓasia idji zeza jɓwa araare ɓemārēā. ¹⁴ Baribɓɓ Israelba idji jɓwara carusia. Epraiłra dji tēābemamĩna Israelba idji jɓwa arada Epraił boro łrł ɓasia. Manasera dji iwinamĩna Israelba idji jɓwa acɓda Manase boro łrł ɓasia. ¹⁵ Mañne Israelba Joseba nāwā bia jara ɓasia:

Mā zezadrōā Abrahałba idjaba mĩ zeza Isa biɗa Ācōrēda ĩjā panasidaa. Mā tosiɗa ewarideba łtaa ara mañ Ācōrēba māra waga ɓabaria.

¹⁶ Idjia jūma mĩ bia mĩga ɓɓɓɓemada ēdrɓ edabaria.† Małgɓ Ācōrēba nañ warrarāra carebaya.

Mā quĩrā ɓɓ ādjideba nañ ējūāne zocārā yōnida. Māwā nañ warrarāneba mĩ trłra, mĩ zezadrōā Abrahał trłra, mĩ zeza Isa trł siɗa jūmarāba quĩrāneba panania.

¹⁷⁻¹⁸ Joseba unusia idji zeza jɓwa arara dji tēābema Epraił boro łrł ɓɓda. Māra Joseba bié unusia. Mañ carea idji zezaa jarasia:

† 48:16 Idjia. Hebreo beɗeade ɓɓ ɓɓ “ɓajānebema nezoca.”

–Zeza, jāwāéa. Za ɛldrɿ mɿ warra iwinaa. Idji boro ɿrɿbɿrɿ bɿ jɿwara arara ɛɿdua.–

Māwā jarabɿrɿde idji zeza jɿwara Epraiɿ borode ɛɿda jidapeɿa Manase boro ɿrɿ ɛɿ quířĩā ɛɿasia. ¹⁹ Baribɿrɿ idji zezaba māwā o quířĩāé basía. Ātebɿrɿ jarasia:

–Warra, mɿa cawa ɛɿa mɿ jɿwara cai ɿrɿ ɛɿsida. Bɿ warra iwineba ēberārāda zocārā yōnia. Idjira dji dromada ɛɿaya. Baribɿrɿ dji djaba tēābemara idji cāyābara dji dromaara ɛɿaya. Dji tēābema warrarāneba puruda zocārā yōnia.–

²⁰ Mɿ ewarié Israelba Jose warra tēābema Epraiɿra dji nabema Manase cāyābara dji dromaara ɛɿsia. Mɿne ādjira nāwā bia jara ɛɿsia:

–Nocoarebema ewarié israelerāba bārā trɿneba nāwā dewaraa bia jaraɿia: “Ācōrēba Epraiɿ, Manase siɿa bia oéa quířāca bɿ siɿa bia oya.”–

²¹ Māwāpeɿa Israelba Josea jarasia:

–Dārāéne mɿra beuya. Baribɿrɿ Ācōrēra bārā ume ɛɿaya. Idjia bārāra bādjí drōāenabemarā druadaa jēda edeya. ²² Mɿa bɿa ējūāra auɿuara diabɿrɿa bɿ djabarā cāyābara. Mɿa bɿa Siqueɿ eyada diabɿrɿa.‡ Mɿ ējūāra mɿa jārísia necoba cha biéa amorreorā ume djō ɛɿdeba.–

49

Jacoboba idji warrarā sāwāni jaraɿa

¹⁻² Mɿbe Jacoboba jūma idji warrarā trɿbigapeɿa jarasia:

–Mɿ warrarā, mɿ beɿa ūřine caita zedada. Mɿa jaraya nocoarebema ewarié bārāra sāwānida.

³ Rubeɿ, bɿra mɿ warra iwinaa. Mɿ drōā baɿacarea bɿdrɿ naārā unusia.

‡ 48:22 Mɿa bɿa Siqueɿ eyada diabɿrɿa. Hebreo beɿeade mɿra ebuɿa ɛɿléa.

Mã l̄l̄lara bl̄deba unubi l̄la. Bl̄drl̄ biara wayabadaa.
Bl̄ra dji dromaara l̄la.

⁴ Baribl̄rl̄ do zeb̄rl̄de poyadaca quĩr̄ca bla ara bl̄dji
cacuara poyaé basía. Bl̄ra mã w̄r̄ã ume cãisia.

Mã cl̄de cadjiruada osia.* Mã carea bl̄ra bl̄
djabarãnebemada dji dromaara l̄aéa.

⁵ Simeoã, Levi, b̄r̄ba abari cr̄chada jl̄rl̄badaa. B̄r̄ra
bedea ausidaa bié odi carea.

⁶ Quĩr̄ubideba b̄r̄ba ēber̄r̄ra quenasidaa.† B̄dji
quĩr̄ãã paca j̄r̄ũ quēgura necoba tlcuasidaa.

B̄r̄ã ābaa dji jl̄reb̄lade m̄ra eda l̄aéa. B̄r̄ba cr̄cha
panl̄ quĩr̄ca m̄la oéa.

⁷ B̄r̄ra cadr̄la panl̄ b̄r̄ã dj̄r̄ra j̄maw̄yã bié obadaa.
Mã carea bio bié panania. M̄la b̄r̄ã ēber̄r̄ra
j̄ma israeler̄ã tãēna w̄biya.

⁸ Juda, bl̄ dji quĩr̄r̄ada bl̄ jl̄waeda erob̄aya. Bl̄ djabar̄ba
wayaadeba bl̄ quĩr̄pita b̄rru copanenapeđa bia
jaradia.

⁹ Juda, bl̄ra imama quĩr̄ca l̄la. Imamara ne beapeđa,
ne copeđa j̄aw̄ābaria. Mãbe egode ch̄mepeđa
l̄n̄ãūbaria.

¿Caiba idjira m̄ã s̄i? Ara mã quĩr̄ca bla ēber̄r̄ra
poyapeđa l̄n̄ãūya, dewarar̄ba wayadi b̄r̄ã.

¹⁰ Ni ab̄alba dji boro bacuru Juda jl̄wade l̄ra j̄r̄inaéa.
Idjideba ȳb̄dar̄ba mã bacurura ewariza er-
obeadia.

Mã bacuru djibari zeb̄rl̄de j̄mar̄ba idji bedeara īã o
duanania.‡

* 49:4 Genesi 35:22. † 49:6 Genesi 34:25-31. ‡ 49:10 Mã bacuru
djibari. Hebreo bedeadē jara l̄la “Silo.” Mã bedēba jara
l̄ra ebuda l̄léa.

- 11 Juda ēberārāra bio bara panania. Ādji uvara bio zaui bērā ādji burro zaquera uva jĭcarama jĭnia jō-namārēā.
Uva ɓa sīda bio barai bērā ādjirāba quīrīā panɓbara ādji wuara uva ɓade tātocasīdaa.
- 12 Ādjirā daura uva ɓa cāyābara purea pāīmaara beadia. Ādjirā quīdara totroa beadia paca juɓa quīrāca.
- 13 Zabuloā, ɓɓ ēberārāda pusa icawa duanania. Ādji druade barcora necai wībarīdia. Ādji ējūāra aɓa Sīdoā druā daucha ɓaya.
- 14 Isacar, ɓɓɓa burro quīrāca zarea ɓɓa. Barībɓɓɓ ɓɓa atau ɓɓ edre tababaria.
- 15 ɓɓ ēberārāba ējūā biada ĩnāūni carea unubɓdade ādjirāra nezocarāda duanenia. Maĭne edaa jūrā tɓdia ne ataudī carea.
- 16 Daĭ, ɓɓ purura jīpa pe eroɓaya waabema israelerāba ādji puru obada quīrāca.
- 17 Daĭ, ɓɓ ēberārāra minijīchia panania dama o icawa ɓɓ quīrāca.
Damaba cawayora jīrūne capeɓa dji cawayo ĩrĭ chūmɓra uɗu ɓaebibaria.
Aɓari quīrāca ɓɓ ēberārāra zocārāē panɓmīna mēsra panania.
- 18 ¡Ay Ācōrē, mĭa jĭā ɓɓa ɓɓa mĭra ēdrɓ ɓɓmārēā!
- 19 Ga, dewararāba ɓɓ purura urade zedīmīna ɓɓ ēberārāba ādjirāra poyadia.
- 20 Aser, ɓɓ ēberārāba cođira dji bia baya. Maĭda ēberārā bororāa cobigadia.
- 21 Neptali, ɓɓ ēberārāra ɓegui mēā nībabari quīrāca du-
anɓa. Ādji warrarāra quīrāwārēā queɓeaa.
- 22 Jose, ɓɓɓa bacuru do icawa ɓɓ quīrāca ɓɓa. Dji jɓwa-
tera bia zaubaria, mōgara puru auɗu jūrā ca ɓɓ cāyābara ĩtɓara waribaria.

²³ Cha drΛ cawa ðeaba blra bariduaareba chaba drΛ panesidaa. Blra quĩrāma panasidaa.

²⁴ BaribΛrΛ bl enedrΛmara bio enatΛ eronũmasia jΛwa wēsa ādjimaa drΛi carea.

BlΛ ādjirāra poyasia mΛ Ācōrē ne jũma poya ðlba blra carebaða bērā, dadji israelerā wagabari Ācōrēba blra waga ðl bērā, dadji israelerā Ācōrē mōgara droma quĩrāca ðlba blra jũātrΛ eroðl bērā.

²⁵ Bl zezaba ĩjā ðl Ācōrēneba bla poyasia. Ara maΛ Ācōrēba blra carebaya.

Ācōrē ne jũma poya o ðlba bl ēberārāa bajāneba cueda diaya. Idjaba naΛ ējũāne baidoda diaya.

Blðeba yōblða wērārāba, bl animarā ðea biða warrarāða zocārā to ðeadi idjaba ju dawa ðeadi.

²⁶ Jose, mΛa blra biara jara ðlsia mΛ djibarirāba mΛ bia jara ðlpeðaða cāyābara. §

Eya jōca quĩrāca bl bia jara ðlðara jōca baya, bl djabarā cāyābara bΛdrΛ Ācōrēba biara ðlða bērā.

²⁷ BenjamiΛ, blra usa cadrΛa quĩrāca ðla. Usa cadrΛaba dipeða beaðara copeða dji aðubaðada quewara jeðecabaria.

Ara maΛ quĩrāca bla dji quĩrūra poyapeða ādji nebiada jeðecaya.–

²⁸ Māwā Jacoboba idji warrarāra bia jara ðlsia. Ādjiza idjia aride jarasia. Idji warrarā doce panΛneba yōpeðaðara Israel puru doce panasidaa.

Jacobo jaiðada

²⁹⁻³² MaΛbe Jacoboba idji warrarāa jarasia:

–MΛra beubΛrΛ. MΛra tΛbaridua mΛ drōāenabemarā tΛbaripeðaðama Macpela ējũā uriade. Macpelara

§ 49:26 Hebreo beðeade maΛ versícúlorΛ ebuða ðléa.

Canaaľne ʘla Mamređeba ľmãđau odjabariare. Abrahaľba maľ ẽjũara dji uria siđa hitita Eproľne ʘađada nẽdosia idji quima tľbari carea.* Mama Abrahaľ siđa tľbarisidaa. Mľ zeza Isara, dji quima Rebeca siđa mama tľbarisidaa. Mľa Lea siđa mama tľbarisia.–

³³ Jacoboba idji warrarãa mãwã jarapeđa idji cľeđe wayacusa tabesia. Tabepeđa jaidasia.

50

¹ Maľne Joseba idji zezara bľrl edapeđa jĩ ʘlba isõsia.

² Mãwãnacarea Joseba dji nẽãrã obadarãa idji zeza Israel cacuara rľrlbisia ʘerawarãmãrẽã. Ara maľda rľrl panesidaa. ³ Cuarenta ewari mãwã rľrl panasidaa, jũma daucha oi carea dãrãbari bẽrã. Jũma ãbaa egiptorãra setenta ewari Jacobo carea sopua ewarida wagasidaa. ⁴ Sopua ewari jõnacarea Joseba Egiptodebema boro deđe panabadaa jarasia:

–Mľ djuburia, dadjirã boroa nãwã jarađadua: ⁵“Mľ zezaba mľa wãrãneba jarabisia idjira Canaã druade tľbaride edemãrẽã. Idjia jarasia: ‘Mľra beuya. Canaã druade mľa joubada uriada eroʘla. Mama mľra tľbaridua.’ Maľ carea mľa beđe djuburiaya idu mľ zeza tľbaride wãbimãrẽã. Tľbaripeđa waya zeya.”–

⁶ Ādjia Egiptodebema boroa mãwã jarapeđacarea dji boroba Josea jarasia:

–Bľ zeza tľbaride wãdua idjia bľa wãrãneba jarabida quĩrãca.–

⁷ Ara maľda Joseba idji zeza tľbaride wãsia. Idji ume wãbľrlsidaa jũma Egiptodebema boroare ʘeada, dji boro ẽberãrãnebema dji dromarãda, jũma Egipto druadebema dji dromarã siđa. ⁸ Jose ẽberãrãda, idji djabarãda, idji zeza ẽberãrã siđa jũma wãbľrlsidaa. Ādji warrarãda, Ādji

* 49:29-32 Genesi 23:1-20.

ovejada, ādji paca sida Goseāne amesidaa. ⁹ Carretaḁeba djōbadarāda idjaba cawayoḁeba djōbadarā sida Jose ume wāsidaa. Ēberārāra bio cābana wāsidaa.

¹⁰ Wābadaḁe trigo tēūbada Atad abadama jūēsidaa. Maāḁara Jordaā doḁeba āmāḁau odjabariare ḁla. Mama Josera waabemarā sida idji zeza Jacobo carea wayacusa aujīāsidaa. Siete ewari bio ororoa aujīāsidaa.

¹¹ Mamabema cananeorāba ādji bio ororoa aujīā duanra ūrīsidaa. Maā bērā jarasidaa:

–Egiptorāda sopuaba bio jīābi ororoa duanra.–

Maā carea Atad ējūāra trā ḁsidaa Abel-mizraiā.*

¹² Jacobo warrarāba ādji zezaba jaraḁa quīrāca osidaa.

¹³ Idji cacuara edesidaa Canaaā druadaa. Maābe Macpela joubada uriaḁe tḁbarisidaa. Dji ējūāra Mamreḁeba āmāḁau odjabariare ḁla. Abrahaāba maā ējūāra, dji uria sida hitita Eproāne baḁada nēdosia idji ēberārā jaiḁabdada tḁbari carea. ¹⁴ Jacobo tḁbaripeḁadacarea Josera, idji djabarā, waabemarā sida waya Egipto druadaa wāsidaa.

Joseba idji djabarā sobiabiḁa

¹⁵ Ādji zezara beuda bērā Jose djabarāba nāwā crīcha panesidaa: “Āībērā Joseba dadjirāra quīrāma ḁla. Ārāḁra dadjirāra bié oya idji bié opeḁada carea.”

¹⁶⁻¹⁷ Maā bērā naā beḁeada Josemaa diabuesidaa: “Dadji zeza jaiḁai naēna daia jarasia bā nāwā jaraḁamārēā: ‘Bā djabarāba wārāda cadjirua opeḁadamīna mā djuburia maāra quīrādoadua.’ Maā bērā dai djuburia, bā bié opeḁadara quīrādoadua. Daira dadji zeza Jacoboba ijā ḁada Ācōrē nezocarā.”

Maā ūrīḁraḁe Josera jīāsia.

* ^{50:11} Hebreo beḁeade Abel-mizraiā trāba jara ḁla: “Egiptorā aujīāpeḁada.”

¹⁸ Mañbe Jose djabarãra idjima wãsidãa. Ne wayaadeba idji quĩrãpita chĩrãborode copanenapeða jarasidaa:

–Daira bλ nezocarãa.–

¹⁹ Mañne Joseba panusia:

–Wayarãnadua. Mãra Ācõrẽẽa bãrã cawa oi carea.

²⁰ Bãrãba mãra bié oẽida crĩchasiãaa baribλλλ mañ bié opeðadeba Ācõrẽba biada osia mañneba zocãrã ãberãrãda jarrababa beuðidebemada ãdrλ edai carea. Mañgλra bãrãba nañ ewaride unu panλ. ²¹ Wayarãnadua. Mãa bãrãra careba ðaya. Mãa dia ðaya bãrãra, bãrã warrarã sida ne codamãrẽã.–

Mãwã quĩrãneba jaraða bãrã Joseba ãdjira sobiabisia.

Jose jaiðada

²² Josera, idji zeza ãberãrã sida Egiptode panesidaa. Josera ciento die poa ðasia. ²³ Beui naẽna idji warra Epraĩλ wiuzaquerãra, ãdji warrarã sida unusia. Idjaba Manase wiuzaquerã sida unusia. Ādji zezara Maquir basia. Joseba mañgλrãra idji ðacaraðe edapeða idji warrarã araaða asia.

²⁴ Ewari aba Joseba idji djabarãa jarasia:

–Mãra dãrãẽne beuya, baribλλλ Ācõrẽba bãrãra carebaya. Idjia bãrãra, bãrãneba yõbλdarã sida nañ druadeba Canaañ druadaa edeya. Mañ druara idjia Abrahañ, Isaa, Jacoboa biða wãrãneba diai jarasia.–

²⁵ Mañne Joseba Israel ãberãrãa jarasia:

–Wãrãda Ācõrẽba bãrãra carebaya. Mañ ewaride bãrãba mλ ðλwλgλra namaλba Canaañ druadaa tλbaride ededada.–

Mañgλra Joseba Israel ãberãrãa wãrãneba jarabisia.

²⁶ Jose ciento die poa ðada Egipto druade jaiðasia. Idji cacuara nãrãba pλrλsidaa ðerawarãmãrẽã. Pλrλðapeða cajona biade ðasidaa.

Ãcõrẽ Bedea

New Testament in Emberá, Northern (PM:emp:Emberá, Northern)
copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Emberá, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Emberá, Northern

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

